

خالد پيرتو غروڻ

روڻڪ

www.igra-culture.com

منتدې القرّ الثقافى

سه ليم و خه زده

تاوه بارانېک فرميسک

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النُّقَافِي)

براي دائلود كتابهاي مختلف مراجعه: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النُّقَافِي)

بۆ دايمزاندن چۆرهما کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النُّقَافِي)

www.lqra.ahlamontada.com

www.lqra.ahlamontada.com

للکتاب (کوردی ، عربی ، فارسی)

سه‌لیم و خنده

تاوه بارانیک فرمیسک

ناوی کتیب : سہلیم و خندہ
تاوہ بارانیك فرمیسك
نووسەر : خالد ئیرتوغرول
وہرگیچ : تارا محەمەد
دارشتنەوہی : بەھرە محمدعلی
قۆبە ی چاپ : سیھەم - ۲۰۱۴

لەبەرپۆوە بەرایەتی گشتی کتیبخانە گشتییەکان
ژمارە (۲۰۰۴) ی سالی ۲۰۱۱ ی پێ دراوہ

پيشه‌گى نووسەر

خوشه‌ويستانم.. شه‌يدايانى دۆزينه‌وه‌ى راسته‌قىنه، هه‌ريه‌ك له كتيبه‌گانى (محه‌مه‌دى دوزجه‌يى) و (ئه‌و پياوه‌ى له‌دووى خۆى ده‌گه‌رپيٽ) و (ئايسيٴل) تان خوڤنده‌وه. له‌كاتى خوڤنده‌وه‌ياندا زريانيكى به‌هيزى په‌ندو په‌رۆشى هه‌لگيرتن. له‌وانه‌شه هه‌نديكتان له‌كاتى خوڤنده‌وه‌ياندا فرميسكى چاوه‌كانتان بۆ رانه‌گيراييٽ. ئه‌وه‌ش له‌ميانه‌ى ئه‌وه‌ست و سۆزه‌ى كه له‌و نامه‌و ئيمه‌يل و ته‌له‌فۆنه بيشومارانه‌ى پيٴم ده‌گات، هه‌ستى پي ده‌كرٴيٽ.

(سه‌ليم) يش يه‌كيكه له‌و به‌ره‌مه‌مانه‌ى كه چاوه‌كانتان نوقمى فرميسك ده‌گات. (سه‌ليم) يش چه‌ندين ديمه‌نى پپ په‌ندو به‌هاتان نيشان ده‌دات... و له‌ چيرۆكى (سه‌ليم) دا چه‌ندين په‌يامى گرنگ بۆ مرۆفاهه‌تى به‌دى ده‌كه‌ن. چيرۆكى (سه‌ليم) بريتيه له‌ بيره‌وه‌رييه‌ك كه پووى داوه. ئه‌م كتيبه چيرۆكى ژيانتيكه كه مرۆف نوقمى سه‌رسامى ده‌گات و ده‌يداته ده‌م گه‌رده‌لولو په‌رۆشى و له‌و نتيوه‌نده‌شدا چه‌ندين وانه‌ى گرنگمان فيرده‌گات.

كاتيك ئه‌م چيرۆكه پپ په‌ندو ئازارو مه‌ينه‌تييه‌م ده‌خسته سه‌ر كاغه‌ز، ده‌ستم له‌ ناوه‌پۆك و هه‌يكه‌ل و پوخته‌ى به‌سه‌رهاته‌كه نه‌داوه، ته‌نها كه مي‌ك رٴيكمخسته‌وه و به‌شيوازي خۆم دامپرشته‌وه، بۆئه‌وه‌ى به‌رجه‌سته‌ترو پرماناتر به‌ خوڤنه‌ره‌كانمان بگات.

لەم چیرۆك و بەسەرھاتی ژيانەدا دایكان، باوكان، كچان و كوڕانی لاو
 خۆیان دەبینن و هه‌له‌كان دەبینن و، هه‌ست به‌وه ده‌كهن كه
 پێویسته سه‌رله‌نوێ چارۆك به‌ خۆیاندا بخشیننه‌وه.
 هیوادارین هه‌موو كه‌سی ئه‌م كتێبه‌ كه‌ پێویستییه‌کی ناخی
 هه‌موومانه‌ بخوینێته‌وه.

- * بۆ ئه‌وانه‌ی ده‌توانن فرمێسكه‌كانیان پابگیرن...
- * بۆ ئه‌وانه‌ی ده‌توانن زāl ببن به‌سه‌ر هه‌سته‌ جوانه‌كانیاندا...
- * و بۆ ئه‌وانه‌ی به‌رگه‌ ده‌گیرن...
- فه‌رموون... ژۆر سوودمه‌ند ده‌بن.

خالد ئیترتوغروڤ

بهشی یه کهم

شتی وا نه بیستراوه

پوختهی ئەم بهشه:

له مندالییه وه تا ئیستا چیرۆکی وام نه بیستوه.

هیچ چیرۆکێک هێنده کاری تینه کردووم و، هیچ

به سه هاتێک هێنده نه یگراندووم.

ئەم پووداوه پر په ندو سه رسامکه ره، موچرکه به

له شی مۆفدا ده هێنیت.

شتی وا نه بیستراوه ..

ژوره کهم، پر بوو له خویندری بهرهمه کانم، گفتوگویه کی خوشمان ده ست پیکردبوو، به پرسیارو وه لایمی جؤراو جؤر. یه کیک له پرسیاره کانیاں دهریاره ی نویتترین بهرهمم بوو، منیش باسی نه م کتیبهم بؤ کردن که په شنووسه که یم ته واو کړدبوو. هه ندیک له به سهراته کانی ناو کتیبه کهم بؤ باس کردن، به هوی کاریگره یی نه و به سهراته تانه ی دهمگپړانه وه، بیده نگیه کی زور بالی به سهر ژوره که دا کیتشا بوو. له بهر نه وه ی نه و به سهرات و پووداوانه نه وه نده کاریگره ربوون زوو زوو چاوه کاښان ته پر ده بوون، هه ندی جاریش هه یه جان و په روشی ده گه یشته لوتکه.

یه کیک له خویندره کانم خوی پی پړانه گیراو، قسه کانمی بپی و وتی:

- یه که ده قه مامؤستا،

ده سستی خسته سهر سنگی و وتی:

- له وانه یه نه توانم خوم پابگرم، تکایه با پشوویه که بده ین.

به م پچړانه له پرې، که شه نه فسووناوییه که ی ژوره که تیک شکا.

هه موومان به خوماندا هاتینه وه، وه کوله خه ویکي قوول خه بهرمان

بپیته وه، هه نه و خویندره م وتی:

- نه مانه چه ند پووداوی سهر سه ین، نه مانه نه بیستراون و

نه بینراون، تایا هه موو نه م پووداوانه راستن؟!

له و کاته دا که خوم ناماده ده کړد بؤ وه لام دانه وه ی، له پر زهنگی

ته له فونه که م لییدا.

کئی بوو ئه و که سه ی له و کاته دا ته له فونی کرد؟! پالەوانی ئه و
پووداوانه بوو، که باسم ده کردن. له بهرام بهر ئه و قه ده ره سهیره دا به
سه رسامیه وه وتم:

- باشه، ئه وه ش گه وره ترین وه لām بۆ ئیوه، له بهر ئه وه ی قاره مانی ئه و
پووداوانه ی باسم کردن، ئیستا له سه ره ئیله و چاوه پێی وه لāmه. خوێنه رانی
ناو ژووره که م له پڕ پوانینه کانیا ن گۆرا. سه رجه پڕ سه رسامی و
په رۆشییه کانیا ن له یه ک ئالا بوو. یه کێک له خوێنه ره کانم یه ک سه ره ستا و
وتی:

- خودایه تۆ چه نده به ده سه لات و پلان دانه ری، له بهر ده م حاله تیکی
ئاوا دا مڕۆڤ خۆی پێده گیریت؟!

سه لیمی خۆشه ویست به چه ند وشه یه کیش بێت ها ته ناو
گفتوگۆ که مانه وه، به کورتی هه سه ته کا نی له گه ل ئیمه دا به ش کرد.

سه لیم تازه له سه ره تای (٣٠) سالی دایه و، گه نجیکی خوین گه رم و
ژیره، هه موویان پێیان سه یر بوو، ئه و به سه ره اتانه ی باسم ده کردن
خاوه نه که یان هیشتا له ژیا ندایه.

شتی ئاوا نابیت، ئه مه نه بیسترا وه و، نه بینرا وه، خاوه نی ئه م چیرۆکه
هیشتا ش له ژیا ندایه؟!

له راستیدا ئه م چیرۆکه دل ته زینه، ئه م چیرۆکه ناخ هه ژینه ره م له
زمانی خودی سه لیمه وه وه رگرتو وه و خۆم هه ندی پێکم خستو وه و
پێشکه شی ده که م به و دلانه ی بهرگه ی ده گرن.

فه رموون...

به سهرهاتی خوئی ده گپرايه وه و ده سگريا...

ئه و ژيانى سهرهاتى ده گپرايه وه، جۆريكه، كه تا ئىستا نه بيس تراوه و نه نووسراوه. به راستى ئه مه بيره وه ريبه كه هه موو وشه يه ك و هه موو پسته يه كى له گه ل ئازاردا شيلراوه و گويگرتن و گپرايه وه شى ئه سته مه.

هه تله قوله كانى سهر پوو خسارى، پوانينه بئ نه واکانى زۆر شتيان ده گپرايه وه، هه رچه نده هه شتا له به هارى ژيانيشيدايه... به ته واوى وهك كه سيك كه له نانه و اخانه دا كاريكات، به لام برسى بيټ، كه سيك له ده ريادا مه له بكات و به تينووى بيميتته وه، كه سيك كه له به هارى ژيانيدا بيټ، به لام هه ستي پينه كات.

جا سهرهاتى چى له ده ست نه دا بوو؟! ئه و شتانه ي كه له كيسى چووبوون په يامميكان ده يانگه ياند، هه ينده پر واتا و په ند بوون به زمانى حال ده يگوت:

- ماموستا... به سهرهاتى ژيانى من هه موو گه نجيك ده بئ بيخوينتته وه.. ده بئ بيخوينتته وه، تا سهرنه نجامى هه له كانى من ببينن، تا ئه وان هه له كانى من دووباره نه كه نه وه.

ژيانيك رهش بوو بوو. پيش ئه وه ي ده ست پيكا ته واو بوو بوو، پيش ئه وه ي تياى بژى لئى ون بوو بوو.. له ساتيكدا ده ويست بيگرئ، وهك چۆله كه يه كه له ده ستي هه لفرى بوو. ئه مه ئاسان نييه.

سهرهاتى گه نجيكى زۆر هه ستيارو دل ناسك بوو.. ناسۆرى زۆرى چه شت بوو. هه ر له به رته وه كاتى چيرۆكى ژيانى خوئى ده گپرايه وه، هه م خوئى ده گريا، هه م ئه وانى ترى ده گرياند. ئه وه گريانيك نه بوو كه ته نيا فرميسك له چاوه كان بيتت، به لكو هه موو وجودى پيكه وه ده گريا... ئه م

هاواره په ريشاني ده كړدى، له ناخه وه ده بخواردى. هر بويه له گال
نوسينى هر وشه يه ك و، هر دېږكدا منيش بهرگم نه ده گرت و
فرميسكم ده پشت.

ده زانيت دارووخان و كه وتن چييه؟

سليم بهم جوړه ده ستى به قسه كاني كړد.

- ماموستا، ده زانيت كه وتن چييه؟!

باسى كه وتنك ناكم وهك كه وتنك كاتيك له پيگايه ك پيت
هله ده كه ویت، يان كه وتنه خواره وه له ديواركي بهرزه وه.... نا.. من
باسى پووخانيك ده كم له ده وله مهندييه وه بڼه ژارى.. له خوش
بهختيه وه بڼه بى چاره يى.. له ژيانكې وه كه هه موو كه س خوزگه ي پى
ده خواست بڼه پريشاني و نه گبه تى.

نم پووخانه بارىكي نه وه نده ترسناكه نه وه نده نه ستمه، كه ته نها
نه وانه لى تیده گن كه به سه رياندا هاتوه.

ده توانيت بير له مالى خوت بكه يته وه نه گهر حسابى بانكيه كه ت و
هه موو دارو نه دارت با بيبات و ببيت سهر سفرو پاش ماويه ك بكه وپته
حاليك، بچيته بهر ده رگاي مالاڼ و ده ست پان بكه يته وه..! له وهش
خراپتر.. له كه سانتيكه وه كه پوژانيك باوه رت پتيان هه بووه سو كايه تى و
بى وه فايي ببينيت... كه س ده رگات نه كاته وه، كه س له حالت نه پرسى و،
پوژانه شتى وات به سهر بيت، كه ئيستا به باس كړد نيشى مړوځ
بسوتينيت.

پيم وايه نه و كاته تیده گن نم كه وتنه چون كه وتنك بووه.

ئەھا دەلەن: "خوای گەورە پۆژی پەش نیشانی کەس نەدات" ...
 جاران من ئەم وتەیم بە بای خەیاڵدا نەدەهات. ئیستا تێدەگەم بەهای
 ماله پووخواویک و دەستێ جلی شپو پارچەیه ک نانی پەق و سەرپەرزى و
 پابردوو چەندەو، ئازاری ئاوات خواستن پێی چەند بەسوێیه، تومەس
 ئەمانەن دەولەمەندی پاستەقینە.

دەگێرمەو مامۆستا.. هەمووی دەگێرمەو.. دەزانم ئێوەش وەك
 من بەرگەى ئەم چیرۆکە ناگرن و دەگرین و دڵتان دەسووتێ. دەسووتێ
 چونکە کاتێ بەسەرھاتەکانم دەگێرمەو ناگاتان لەخۆتان نامێنێ.

بهشی دووهم

ئاخ.. باوکه.. ئاخ

پوختهی ئەم بەشه:

ههركهس سهیری ئیمه‌ی ده‌کرد ئیره‌یی پێ
ده‌بردین، له‌ چاوی هه‌موو که‌سی‌که‌وه‌ خه‌زانیکه‌ی
په‌که‌یشتوو بووین. به‌ ته‌واوه‌تی له‌ به‌هه‌شتی دنیا‌دا
ده‌ژیاين.

ئاخ.. باوکه.. ئاخ.. تۆ چیت نه‌گۆپی؟!

زۆردلخۆش و خاوهن دارایی بووین ..

خیزانیکی به پوالت به خته وەر و ناودار بووین، زۆر کەس ئیرەیی پی
دەبردین و دەیان وت:

- خۆزگەمان بەم خیزانە. زۆر دلخۆش بووین.. ژیا نمان باش بوو.
دایکم وەکو فریشتە وابوو کە سێک نە ما بوو یارمەتی نە دا بێت، هە ژاریک
نە بوو، دراوسێیەک نە بوو، ناسیاویک نە بوو دایکم دەستی نە گرت بێت.
دەستی زۆر کراوە بوو، بۆ ناخۆشی کەسانی تر زۆر دە گریا، هەموو کات
لە گەڵ هە ژاران بوو. پتووستییەکانی دایم دەکردن. ئەگەر لە دەوروپەریدا
هە ژاریک نە بووایە، جانتایەک پێداویستی کۆدە کردەو و بە هانای هە ژارانی
دوور دەوێ. هەموو پۆژیکی هەینی خێری تایبەتی هە بوو، بڕوای بەو
هە بوو کە بە خشین زۆر بە لات ئی دوور دەخاتەو. هەموو کات ئێمەشی بۆ
کاری باش هان دەدا، دایکم هەموو هەفتە یەک دەچوو سەر قەبری دایک و
باوکی و نزای خێری بۆ دەکردن.

یەکیکی تر لە کردەوێ جوانەکانی ئەو بوو، هەمیشە سەردانی
نەخۆشی دەکردو یارمەتی دەدان. کاتیکیش دەگەڕایەو مالا بۆ لەش
ساغی و نیعمەتەکانی سوپاس و ستایشی خۆی دەکردو دوعا و نوێژی زۆر
دەکرد.

خۆی ناوی (فەریدە) بوو، بەلام کەسانی دەوروپەرمان پێیان دەوت
(فریشتە خان) بەراستی فریشتە یەک بوو بۆ خۆی. وەک فریشتە پاک و،
میهرەبان و، خاوهن نیەت و کردەوێ باش بوو، بەراستی خانمێک بوو لە
هەر مالاێکدا بوایە خۆشی تێدەخست و، ئاوەدانی دەکردەو.

به لām باوکم.. ناخ باوکم.. به پیچه وانە ی دایکمه وه، کابرایه کی دهوله مەندی خراپ و بی هەست بوو.

چەند رێستورانێکمان هەبوو. باوکم زۆر مەیی دەخواردە وه، کەس نەیدەزانی خەریکی چیبە. هەرگیز نە بەخەم ئیمە وه بوو، نە بەخەم خۆیه وه. هەمیشە لەگەڵ کاری خراپ و کەسانی خراپدا خۆی پێک خستبوو.

دایکم لەبەرئەوه ی کەسیکی باش بوو، حەزی لە چاکەکاری بوو، دەبویست ئیمەش وابین، لەبەرئەوه لە زۆرێک لە کردە وه کانی باوکم ئاگاداری نەدەکردین. هیچ نەبی بەهۆی کردە وه وەستایانە کانی دایکمه وه لە ماله وه ئەم کارانە ی باوکم پەنگی نەدەدایه وه، به لām قسەو قسە لۆکە کانی دەرە وه مان دەبیستە وه.

بەو پێیه ی من بیستبووم باوکم گروپیکی مەیفۆری هەبوو کە لەسەر پارە ی ئەم بەرپۆه دەچوو. ئیدی لەگەڵ ئەم گروپانە بۆ هەرشوێنێکی پیس و نەشیاو بیویستایە دەچوو. لەبەردەم ئەم دۆخەدا هەموو شەویێک کە باوکم دەهاتە وه دایکم دەیناردە گەرماو تا پاک دەبوو وه پاشان دەیهێشت بخەوێت. ئیمەش واتە من و خوشکە کەم لەبەرئەوه ی خۆمان بە مندالی خێزانیکی دهوله مەند دەزانی بە خوشی پامان دەبوارد.

من لەو سالانەدا لە پۆلی چواری سەرەتایی بووم، خوشکە کەشم لە یه کی ناوه ندی بوو. ئیمە لەبەرئەوه ی مندال بووین زیاتر لە ژێر چاودێری دایکماندا بووین، به لām لەبیرمه من زۆر هار بووم.. خوشکە کەشم کە سێک بوو کە دەبویست زوو لە ژبان تێبگات، حەزی دەکرد هەموو شتێک بزانیت. لەبەرئەوه زوو زوو دایکمان بێزار دەکرد. به لām هەرگیز لیمان توپه

نەدەبوو، ھەموو کاتێک بانگی دەکردینە لای خۆی و پێی دەوتین کە ئەمە ھەلەبە، تێی دەگەیاندين لەو کارە دوورکەوینەو. ھەموو کات لەگەڵ ئەوێ بەلێنمان بە دایکم دەدا، بەلام دیسان دەستمان پێ دەکردەو.

باوکم بەتەواوی ئالودەى کارى خراپ بووبوو:

مەى و کارە خراپەکانى تر ھەموو پۆژیک زیاتر باوکمیان بەرھە خراپى پەریشانى دەبرد. بە جۆرێک کە ھۆگریان بووبوو. باوکم لەگەڵ ئەو کەسە خراپانەدا تیکەڵ بوو بوو کە ئەوان خۆیان بە نزیک و دۆستى باوکم پیشان دەدا. باوکیشم ھەموو کات دەبوت ئەمانە نزیکەکانى من، ئەمانە دۆستى من، بەداخەو پووخسارى پاستەقینەى ئەوانى نەدەبینى. ئەوان بە ئامانجى دەرھێنانى پارە لە چنگى باوکم، چیان نەدەکرد؟! چیان بەسەر باوکم نەھێنا؟! بەلام باوکم وەک بێ ھۆشێک کە خۆی دابوو دەست ئەوان و بە نزیکى خۆی دەزانين، ھەرچییان بوتایە باوکم جێبەجێی دەکرد. ھەموو پۆژیک بەناوى دۆستایەتیی ساختەو، فێلیان لێ دەکردو ئەو ئافرەتانەى کە بەناوى دۆستایەتیەو لە دەورى گۆدەبوونەو و کاسەکانى خۆیان لە کاسەگەى باوکم پێ دەکرد. باوکیشم لە مەبەستى ئەوان بێ ناگا بوو.

چیتەر دایکم نەیدەتوانى نھینى پووداوەکان لە ئێمە بشاریتەو... پێستۆرانەکانمان دوانیان داخران، یەکیکی تریشیان لە داخستندا بوو.. لە خانەدانى و دەولەمەندیەو و دەدە خەریک بوو لە دەرگای داپووخان نزیک دەبووینەو.

شەویکیان خوشکەم بانگی کردم.. وتی:

- سه لیم .. ههسته .. بزانیډ دایکم و باوکم له سهر چی شه پ ده کهن؟! گوئ بگره.

دایکم به باوکمی دهوت:

- وا مه که تکایه .. شهرمه زار ده بین .. که سیکی وهک تۆ ناسراو چۆن ده بیته ئاواي لى بیت؟! مندا له کان به هه موو شتیکیان زانیوه ئه وان خویندنیان ههیه، داهاتوویان ههیه، ئاختر تۆ ده بیته نمونه یه کی خراب بۆ ئه وان .. ته نها یهک پرستورانتان به دهسته وه ماوه . چی بکهین ئه گهر ئه ویشمان له دهست بچیت؟! بۆچی له بیرى ئیمه دا نیت؟!

باوکیشم که گوئی به هیچ نه ده دا و جگه له ئاره زووه کانی هیچی بۆ گرنگ نه بوو .. گویم لى بوو ده یوت: خانم کئ له برسا مردووه !! ئه گهر ئه ویشمان له دهست پۆشت با بپوات. چی بکهیم! دهی وازم لى بیته له برسا نامرین.

- چۆن واز بهیتم، چۆن بئ دهنگ بيم!

مه ی خواردنه وه که ت له لایهک، ئافره ته کانت له لایهک، ئه وه هه موو گونا هانه ی ئه نجامی ئه دهیت له لایهک، ئیفلاس و زهر ره کانمان له لایه کی تر ... چۆن ده لئى گوئی پئ مه ده! چۆن بیر له مانه نا که یته وه!! وهک ئه وه ی هیچ نه بو بیته به رده و امیت له سهر ئه م کارانه ت! دایکم هیشتاش بئ ئه وه ی خۆی عاجز بکات، بئ ئه وه ی ههسته به رزی خۆی تیک بدات تکای له باوکم ده کرد:

- هاوسه ره کم، تکایه کم لیت ههیه! وه ره با له م کاته ی شه ودا دهسته نوێژیک بگرین و بچینه بهر دیوانی خوا، داوا ی یارمه تی لى بکهین ... خودا ئه وه ده ستانه ناگه پینیت وه که شوکرو سوپاسی ده کهن. هه رگیز ئه و دلانه

ناشکینیت که داوای لّ ده‌کن، له نیوه‌ی زهره‌ردا گه‌پانه‌وش هه‌یه،
وهره با بگه‌پینه‌وه منیش یارمه‌تیت دده‌م.. وهره خوای گه‌وره و منیش
خۆشحال بکه و خۆت و مندالّه کانیشمان له‌م بارودۆخه پزگار بکه. ئه‌م
داواکارییه‌م پهرت مه‌که‌روه.

باوکم بّ گرنگی دانه هیچ شتێک:

- بخه‌وه خانم بخه‌وه.. که‌س له برسا نامریت، سه‌مونیکم ده‌ست
ده‌که‌ویت بۆتانی به‌پنمه‌وه.. مه‌ترسه.

ئه‌و دایکه فیداکارو میهره‌بانه‌م له کۆتاییدا پینشیاریکی تری هه‌بوو
که هه‌رکاتێک دیته‌وه یادم ناخه ده‌له‌رزێ، سه‌رسام ده‌بم، ده‌یوت:

- هاوسه‌ره‌که‌م، مادام ئیمه‌ش پاده‌کیشیه‌ ئه‌م په‌ریشانییه‌وه، ئه‌مه‌ش
بۆت گرنگ نییه و بیزارت ناکات.. وهره کارێک بکه‌ین. ئیواران بگه‌پیره‌وه
مال، من خۆم سفره‌ت بۆ ئاماده ده‌که‌م و ناپرسم بۆ ده‌خۆیته‌وه! ته‌نیا
شه‌وان تێکه‌ڵ به‌و کاره پیسانه مه‌به، ئیواران وهره‌وه له‌به‌ر چاوی خۆمان
به.

باوکم قاقایه‌کی پێکه‌نینی لێداو وتی:

- به‌پاستی تۆ فریشته‌ی، به‌لام ئه‌لێی چی له‌گه‌ڵ که‌سیکی وه‌ک من
هاوسه‌رگیریت کردوه!! خۆت ماندوو مه‌که، من له ژبانی خۆم پازیم، زۆر
سه‌ر مه‌که‌ره سه‌رم، جارجارێک ده‌گه‌پامه‌وه مال ئیتیر ئه‌وه‌ش نابینن.

به‌لام دایکم دیسان به‌و سه‌برو ئارامیه زۆره‌یه‌وه:

- وازت له‌و ئافره‌ته هێنا؟

باوکیشم زۆر به‌ ئاسایی:

- کامه‌یان؟

- پووسییه که .

باوکم دیسان قاقایه کی لید:

- ئەوان دەمیکە پۆشتوون "یۆنانی، بولگاری، پووسی" ئەمانە نەمان،
خانم، ئیستا تورك هەیه، ئەمانە ئیتر ناپۆن. خانم، ئیشەکان جدیین.
دایکیشم بە خۆپاگرییه کی نۆره وه:

- مادام ئیستا تورك هەیه و نیه تیشت جدییە، وەرە ژیانیک دروست
بکە، هاوسەرینکی تر بێنە، تەنھا لەو جێگە پیسانە دووربکە وەرە وه،
تەنانەت پازیم کۆنتڕۆلی مالت بدەمە دەستی ئەو، تەنھا بەسیکە تێکە لاوی
ئەو کارە پیسانە، من تەنھا ترسم ئەمەیه ئەو جێگانه لە ناوت بیهن.
پۆژەکانمان لەگەڵ ئەم جۆرە کیشانەدا تێ دەپەڕی. خۆش بەختیی
خێزانە بەختە وەرە و دەوڵەتە مەندە کەمان خەریک بوو لەناو دەچوو. دایکم
فریشتە ی فریشتەکان بە تەواوی هەموو هەوڵی خۆی دەدا، لە لایەک بۆ
ئەوێ بە هەر جۆرێک بوو یارمەتی باوکم بدات و پزگاری بکات، لە
لایەکی تریش وەک ئەوێ هەموو شتێک لە جێی خۆیەتی و هیچ نەبوو
دەلی ئیمە ی دەدایە وەو ئارامی دەکردین. بەلام کارەکان بەرەو خراپی
دەپۆشتن، هەر چرکە یەک چاوە پێی بە لایەک بووین، پێشەتەکان هەوالتی
باشیان نەدەدا..

بهشی سییه م

خوشکه که شم ریگهی چه وتی
هه لبرارد

پوخته ی ئه م به شه:

وهك ئه وهی مه له كانی باوكم به رامبه ر
خیزانه که مان به س نه بوو بیت، خوشکه که شم
دهستی پئ کردبوو. ته نها هاوړیی گیانی به گیانیم،
خوشکه که م، ورده ورده به ره و ریگایه کی بنه ست
ده پویشته.

له خوشکه که شمددا هه ئسوکه وتی نائاسایی به دی دهکرا:

له و پۆژانه دا من له قۆناغی دووی ناوهندی بوم، خوشکه که شم له ئامادهیی بوو. دایکم هه ولێ زۆری ده دا بۆ ئه وهی خوشکه که م به په وشت و په روه رده کردنیکی جوان په روه رده بکات، به لام خوشکه که م نوقمی چه ندان ئاره زوو داواکاری تاییه ت به خۆی بوویو. بۆ به ده سته یانی ناوبانگ و خوشبه ختی وای لی هاتبوو وه ک باوکم که سی بۆ گرنگ نه بوو. هه روه ها ئه و ئاسوده یی و خوشبه خته یی که به ناو له ده وله مه ندیه وه ده سستی که وتبوو و، ئه و جوانیه یی که هه ییوو وای لی کردبوو که ئیتر گوێ بۆ قسه و ئامۆزگاریه کانی دایکم نه گرێت.

دایکم که هه رگیز دڵشکانی که سی نه ده ویست، خه ریک بوو له که ل خوشکه که م یه کیان زویر ده کرد. کاتی که خوشکه که می به نا پۆک و پێکی و له که ل کوپان ده بیینی ئیتر به رگی نه ده گرت، کاتی ده که پاینه وه ده بووه شه پیان. ئه وه نده ته له فۆن ده کرا بۆ ماله وه که ئیتر ته واو وه پس و بیزار بووین. له کۆتاییدا خوشکه که م بۆ به دیه یانی ئه و ئامانجه یی که زۆر مه به سستی بوو، له پیشه پکێیه کی تاییه تی جوانیدا به شداری کرد، له پێگه ی ده زگایه که وه که که س ناوی نه بیستبوو، هه رگیز پیشه پکێیان پۆک نه خستبوو. سه ره تا که کانیان ده برده گه شتوکه پان، دواتر ماوه ی مانگی که پاهێنان ده که ن و پاشان پیشه پکێیه که پۆکده خریت و، سه ره که وتوو که کان چه ندین ده رگای ده وله مه ندی و ناوبانگ چاوه پوانیان ده کات. ئه مه بۆ خوشکه که م خه ونێکی شیرین بوو. من و دایکم بۆ پێگه گرتن له خوشکم چیمان نه کرد؟! تی که چوونی ژیا نی ئه ویش خه ریک بوو ده یترساندین.

باوکیشم که له دنیای خۆیدا، زیاتر و زیاتر له گهڵ کاره نابەجێکانی تێکەڵ و بەردهوام دەبوو. هیچ ئاگای له هه‌واله‌کانی ناوماڵ نه‌بوو، هیچ نه‌یده‌زانی چی ده‌گوزهری. زیاتر له‌وه‌ش له‌پۆژه‌کانی دوایدا نه‌شده‌گه‌ڕایه‌وه‌ مال. ئاها دایکه‌ ئاها... تۆ چ ژنیکی ئارامگر بوویت! له‌لایه‌ک باوکه‌م، له‌لایه‌ک خوشکه‌م... تۆش به‌هه‌موو تواناته‌وه‌ به‌ره‌نگار ده‌بوویت‌وه‌ و، بۆ به‌رده‌وامی خۆت نه‌که‌ی من وه‌ک هیچ نه‌بووی خۆی پیشان ده‌دا، ئه‌مه‌ چ ئیراده‌یه‌کی به‌هێز بوو؟ ئیستا من له‌مه‌ تێده‌گه‌م!!

ته‌واو ترسابووین

خوشکه‌که‌م که‌ بۆ به‌شداری له‌و پیشبهرکێیه‌ له‌مال پۆشته‌ ده‌ر ئیتر نه‌گه‌ڕایه‌وه‌، زۆر گه‌ڕاین بۆ ئه‌و به‌ناو دامه‌زراوه‌یه‌ی که‌ ئه‌و پیشبهرکێیه‌ی پێک‌ه‌ستبوو، به‌لام دامه‌زراوه‌یه‌کی وا نه‌بوو. ئه‌و ژماره‌ ته‌له‌فۆنه‌ش که‌ بۆی جی هێشتبووین کاتی پهیوه‌ندیان پێوه‌ ده‌کرد وه‌لامی نه‌بوو! مۆبایلی تایبه‌تی خۆشی داخرا بوو. زۆر ترسابووین، زۆر به‌مه‌راق بووین... ده‌ پۆژ، به‌ته‌واوی به‌رامبه‌ر ته‌مه‌نێک بوو... ئه‌و ده‌ پۆژه‌ی ئومێد و هیواکانی له‌ناو بردین، وره‌ی پووخاندین، سه‌ده‌یه‌ک نا‌ئارامی پێ چ‌ه‌شتین.

یه‌که‌مه‌ین هه‌وال له‌ نه‌خۆشخانه‌وه‌ هات، کاتی چ‌ووین زانیمان که‌ خوشکه‌م هه‌ولی خۆکوشتنی داوه‌، هێزو توانای ته‌واو ئی پرابوو، به‌ده‌رمانی ئارامی به‌خش له‌ژياندا مابوو. ماوه‌ی سێ پۆژ له‌نیوان مردن و ژيان شه‌پی ده‌کرد، من و دایکه‌م ئه‌و سێ پۆژه‌ هێنده‌ی ته‌مه‌نمان په‌نج و ئازارمان کێشا، باوکیشم هیچ گوێی به‌ئێمه‌ نه‌ده‌دا ئه‌ویش به‌جۆرێک سه‌ری که‌وتبووه‌ کێشه‌و نا‌په‌حه‌تی قورسه‌وه‌، به‌لام ئێمه‌ ئاگادار نه‌بووین.

خوشکه که م کاتی هۆشی هاته وه به خۆیدا و ئیمه ی بینی، هه رگیز ناتوانم
 باسی ئو چرکه ساته تان بۆ بکه م، که چۆن که وته هاوارکردن:
 - بمکوژن، نامه وی بژیم، چی ده بی بمکوژن، با نه ژیم.

خه ریک بووین له و باره قورس و گرانه، له و به لآو په رێشانیه ی به سه ر
 خوشکم هاتبوو تێده گه یشتین، ئه وان به ناوی پێشبرکێی جوانیه وه
 که چه کانیان وه ک کالایه ک بۆ کرپین و فروشتن بردووه، ئه و دۆپابوو که وتبووه
 ده ست که سانیکێی نزمتر له ئازهل، دایکم هه ولێ بێده نگکردنی خوشکمی
 دا، به لآم ئه و به رده وام بوو:

- ده ستم لێ مه ده ن، من پیس و گونا هبار و عه ییدارم ده ستم لێ
 مه ده ن، من ده بی بمرم، من ئیتر ناژیم. به م جۆره هاواری ده کرد و له خۆی
 ده دا. پزیشک و په رستاره کان تێیان گه یانندین که چی به سه ر خوشکم
 هاتووه. دایکێکی ئارامگر، ئه و دایکه خۆپاگه رم له به رامبه ر ئه م هه موو
 به لآو نا په حه تیه هیزی لێ برابوو، هه ستم ده کرد به زۆر خۆی پاگرتووه،
 له نیگا کانیه وه تێده گه یشتی که چه نده ماندوو په رێشانه.

ژیانی منیش دارووخا:

دونیای منیش پووخابوو، ئه قلم هیچی وه رنه ده گرت، له و کاته دا چیم
 نه ده کرد؟ ئاه ئه گه ر ئه و که سانه م بناسیایه که وایان له خوشکم
 کردووه ... چیم لێ نه ده کردن؟! مامه له کردن به کچانه وه، وێران کردنی
 ژیا نیان، دارووخانی ژیا نیان، تێکده ری هه موو ئومێدو هیواکان، ئه گه ر ئه و
 که سانه م ده ناسی چیم لێ نه ده کردن!! . هه ر له سه ره تای ژیا نه وه
 که وه ره ترین به لآکانی ژیا نه بینی. باو کم له دنیای خۆیدا ته وا و تیا چوو بوو،
 خوشکه که شم له شیرینه ترین کاتی ژیا نییدا پوو خێنرا وه، دایکه

ئارامگره که شم که وتوه ته باریک که خوی پی پاناگیری و بی چاره
ماوه ته وه... نه وهی که ته نها ماوه منم.

ئهی هاوار خودایه... ده بی پیگا چاره یه که هییت، ده سستی
په حمه تت بۆمان دریز بکه... له م گۆماوی به لایانه دا پزگاران بکه.

سه ختیه کانی ژیانمان نۆر زوو ده سستیان پی کرد بوو. به لām
پۆزگاریکی وا چاوه پیی ده کردین، نه مانه هیچ نه بیون له چاویاندا!
خوشکه که م له ژیر چاودیری و چاره سهری ده روونی دا بوو، به رده وام
له نه خوشخانه بوو، به لām ئومیدی چاک بوونه وهی نه بوو. ئه و ئیتر توانای
نه بوو جاریکی تر ژیانیکی تر ده ست پی بکاته وه...

دایکم شه وانه تا به یانی فرمیسکی ده پشت، داوای له خوا ده کرد بۆ
گه رانه وهی ئومیدی، بۆ گه رانه وهی خوشکم بۆ ژیان. به یانیش که ده هات
ده پۆشته لای خوشکه که م.

هه وائی به لایه کی تر

له کاتی که دا ئازار و نا په حه تی خوشکه که م خه ریک بوو ناخی
ده سووتاندین، هه وائی به لایه کی تر له ده رگای داین. هه رگیز له بیرم
ناچیته وه... پۆژیکی هه یینی بوو، دایکم خوی ئاماده کرد بچیته سه ردانی
خوشکم له نه خوشخانه. زهنگی ده رگا که مان لی درا، من ده رگام کرده وه،
چاوم که وت به چه ند که سیکی نه ناسراو، یه کێک له و که سانه ی
نه مانده ناسین که دواپی زانیمان پارێزه ر بوو... هاته پێش و وتی:

- هاتوین ده ست به سه ر ماله که تاندا بگرین، باوکت قه رزه کانی
نه داوه ته وه، ئیمه که لوپه لی ماله که تان ده نووسین نه گه ر باوکت له ماوه ی
دوو پۆژدا قه رزه کانی نه داوه ته وه، نه واکه لوپه له کان ده به یین. دایکم دیسان

شۆكى ھەوالىكى دلتە زىنى تر بېھىزى كرد. يەكسەر چووم پەيوەندىم كرد
بە ژمارەى باوكمەو، بەلام ئەوئى وەلامى دايەو غەرىبەك بوو.

- ناتناسم كۆپى بچوك، ئىرە ھى ئىو نىيە، دوو پۇژ پىش ئىستا
ئىرەمان وەرگرت.

- باشە، باوكم لەكۆى يە؟

- ئىمەش بۆ ئەو دەگەپىن، ئەمانەتەكانمانى نەھىناو، ئەگەر
دۆزىتەو پىي بلى كە ئىمەش پەيوەندىمان پىوە كردو.

ئەى خواپە گيان، من چى دەبىستم؟! ئىستا دەبىت چى بكم!
نارەحەتەكان يەك لەدواى يەك. دايكم بەھۆش خۆى ھاتەو، پىاوەكانىش
كەلوپەلەكانيان نووسى و پۆىشتن، دايكم دەستى منى گرت ووتى:

- كوپم ئارام بە... تەنھا ئىمە نىن كە نارەحەتيمان بەسەر دىت،
بەدلشكان و عاجزبوونمان كارىك ناكەين، ھىچ شىتەك بەمە چارەسەر
نابىت، ئىمە دەبىت پىكەو بەرگە بگىرن و بەرەنگار بىنەو. لەگەل داواى
يارمەتى و مەدەد لەخواى گەرە. مەترسە كوپم.. سەرەنجامى ھەموومان
مردنە. مردن جۆرىكى ترە لەژيان دواى ئەم ژيانە. ئەو خودايەى ئىمەى
ھىنايەبوون دەشمان باتەو، ئەو بە ناخۆشىەكان تاقىمان دەكاتەو،
بەلام بە تەنھا جىمان ناھىلت، بەدلىيايىو پىگەكەمان پىشان دەدات.
با بە بىروھۆشكى ئارامەو ئەم پووداوانە چارەسەر بگەين. دەبىت تواناى
بەرگەگرتن بەخۆمان بەدەين. لەلايەك بۆ دۆزىنەوئى باوكم و، لەلايەكى
دىكە بۆ ئەو خوشكەم كە ويستبووى خۆى بكوژىت و تائىستاش نىەتى
باش بوونى نىە ھەولمان دەدا.

باوكم وهك ههلم چووبوو به ئاسماندا، ههموو ئه شوئنانه
 دهمانزانی گهراين، بهلام نهبوو، تهنيا دوو ئه گه به ئه قلماندا دههات.. يان
 له بهر قه رزه كانی پۆشتوو و خۆی ون كردوه. يان له ناو ئه و كاره
 پيسانده دا و له بهر ئه و كيشه و قه رزانه ی ئه ویش برپاری خۆكوشتنی داوه.
 ئۆدی پینه چوو ئه و ماله ی كه هه مووان پتی سه رسام بوون كه لوپه له كانی
 براو ئیتر ئه ویشمان له دهست دا. هه موو دارایی ژيانمان بوو به سفر.
 چهند دیناریك له گیرفانی من و هه رته وه ندهش له جانتاكه ی دایكمدابوو. كه
 بۆ چهند پۆژيك دهیتوانی تیرمان بكات.

بهشی چوارهم

هموو دارایمان لهدهستداو

بی مال و حال کهوتین

پوختهی ئەم بهشه:

ئیمه بێك كه ههركهس سهیری دهكردین دهمی
دهكرايهوه و دهیوت: "ناخ، خۆزگه ئیمهش
ئاوهابووینایه!" ... ئیستا به تهنها لهناو كۆلان
داین، یهك بهندهی خودا نییه بێت دهستیكمان بۆ
دریژ بكات. وهك بڵێی ئازارهكان زنجیرهیان بۆ
گرتوین.

دایک و کوپ ده‌گریان

دانیستم ده‌ستم کرد به‌گریان، بۆ یه‌که‌مجار دایکم به‌لاوازی بینی
باوه‌شی پیداکردم و هه‌ردووکمان له‌به‌رامبه‌ر ئه‌و هه‌موو نا‌په‌حه‌تیه‌دا
ده‌گریان، که‌س لی‌مان نزیک نه‌ده‌بوه‌وه وه‌ک ئه‌وه‌ی لی‌مان بترسن. هه‌موو
ئه‌وه‌ی هه‌مان بوو ته‌نیا ئه‌وه بوو که له‌به‌رماندا بوو. بۆ کوئی
برۆیشتینایه !!

هه‌ستاین... دایکم وتی: کوپم بابڕۆین.. خوا ده‌رگایه‌ک ده‌کاته‌وه
هه‌موو کات چاوه‌پێی په‌حه‌متی ئه‌و به‌، ئه‌و هه‌رگیز په‌رێشانمان ناکات،
من باوه‌پرم وایه ئه‌و یارمه‌تیمان ده‌دات. له‌گه‌ڵ دایکم پۆیشتین.. له‌دوای
خۆمان مالتیکمان جی هێشت، مالتیک که هه‌مووان هه‌سوودی و خۆزگه‌یان
پێ ده‌خواست، به‌هه‌سه‌ره‌ته‌وه مالتیک، ته‌مه‌نیک، ژیا‌نیکمان جی هێشت.
ده‌پۆیشتین... به‌لام بۆ کوئی؟ بێ ئامانج، بێ که‌س، برسی و بێ توانا...
به‌جۆرێک که پتۆیستمان به‌ دلنه‌وایی بوو...

– دایکه بۆ کوئی ده‌چین؟

– بۆ لای خوشکه‌که‌ت کوپم، بۆ لای خوشکه‌که‌ت، نابێ به‌ته‌نها جیی
به‌یلتین. ئه‌و له‌ پۆزگاریکی زۆر سه‌ختدایه‌، نه‌که‌ی ئه‌وه‌ی به‌سه‌رماندا
هاتوو به‌ خوشکه‌که‌تی بلێی. به‌جۆرێک مامه‌له‌ بکه‌ وه‌ک ئه‌وه‌ی هه‌موو
شتیک له‌جیی خۆیه‌تی.

سه‌رم بۆ له‌قاند، به‌واتای به‌چاوان.

هه‌موو شتیک له‌جیی خۆی بوو!!!! سه‌ره‌پای ئه‌و نا‌په‌حه‌تیانه‌مان
که به‌خه‌یالیش بیرکردنه‌وه لی‌یان قورس بوو، که‌چی دایکم نه‌یده‌ویست
ته‌سلیمی ئه‌و سه‌ختیانه‌ بی‌ت.

به ته واوی له بی چاره ییدا بووین

هرگیز بیرم ناچیت، نه پوڅه که خانوه که مان لی سهندرا، که به زږد له مال دهرکراین. له بهر نه وهی نه مان دهویست برۆین و ماله که چول بکهین، به کیک له پیاوه کان قولی گرتم و کیشامی به دیواره که دا، قولم شکا چهند پوڅ به نازاری نه و قولم مامه وه. زږد به ته نهایی مابووینه وه، که سیک نه بوو یارمه تیه کی له دهست ببیته وه، هه موو دوست و نزیکه کان، هاوپی و دراوسیکان ون بوون و نه مان. له کوین هه موو نه وانه ی پوڅگاریک دایکم بۆ هاوکاریان پای ده کرد؟! له کوین نه و بی وه فایانه؟! خوم و دایکم که به و حاله وه ببینی، سهرم گهرم بوو هوشم لای خوم نه ما... دوا ی نه وه م بیرنایه ت. که به هو ش هاتمه وه له ناوه پاستی کولان ته نهایی ته نهابووین، دایکم وتی:

- هیچ نییه کورم... ههسته بابړۆین خوا گهره یه نه مانه ش ده بی...
نه مه زیانه زیان.

نازاری خوشکه که م منیشی په ریشان کردبوو

که گه بشتینه نه خوشخانه هه والیک ترمان بیست، خوشکه که م دیسان هه ولی خو کوشتنی داوه. کاتیک ویستویه تی له په نجره ی نه خوشخانه وه خوی بخاته خواره وه، په رستاره کان فریای که وتوون. وه ک پزیشکه کان ده یانوت نه وان کاریکیان له دهست نه ده هات ته نه ا نه وه ی ده یان توانی بیکه ن نه وه بوو که می هیزی باوه په خو بوونی پی ببه خشنه وه تا ماوه یه کی زږد له ژیر چاودیری ده روونیدا بیت. به لام چو ن؟ به چ نیمکانیکي نیمه؟ به کامه پاره؟ کی دیته یارمه تی و هاوکاریمان؟!

کاتی ئیواره دابهاتایه مالتیکمان نه بوو بۆی بگه پینه وه، که ده هاتینه لای خوشکه که م شتیکمان نه بوو بۆی بهینین. له گه ل دایکم چووینه ژووری خوشکه که م، بۆ یه که مجار زۆر به وردی ته ماشای کردین، دیسان وتی: بمکوژن.. بمکوژن.. شهرم ده که م، بیزارم له م ژیا نه، پیسم، زیاده م، شیاوی ژیا ن نیم.. گهر ده تانه وی پزگارم بکه ن بمکوژن. خوشکه که م نازاریکی وا ده یستواند، گازی له لیوه کانی خۆی ده گرت، گهر پێگه مان بدایه ده میك بوو کۆتایی به خۆی هینابوو ئومیدی ژیا ن له پوو خساریدا نه ده بینرا. ویستم لێی نزیک بیه وه وتی:

- لیم نزیک مه به ره وه، من نه خوشیکی ترسناکم، بچمه ههر جێیه ک پیسی ده که م، نامه وی تۆش پیس بکه م، تۆ به پاکی بمینه ره وه، ته نها تۆ به پاکی بمینه ره وه.. من شهرم ده که م.. شهرم ده که م پزگارم بکه ن بمکوژن. کێ به رگه ی ئه م هاواره ناخ سوتینه نه ده گریت، چ براهه ک ده توانی گوی بۆ ئه م وشانه ی خوشکه که ی بگریت؟! ئه م نازارانه هه م باس کردیان، هه م ژیا ن تیا یاندا باوه پ پێ نه کراوه. ئه و باوه شانه ی دایکم و خوشکه که م، گریان و هاواره کانیان نه ده توانم له بیریا ن بکه م نه ده توانم بیانگی پمه وه.

دایکیك که هه موو ئومیدی ژیا نی گه یانندی مندا له کانیه تی به ئاینده یه کی باش، له گه ل ناسینی خوا و په وشت و په روه رده یه کی به رز. کچیک که ژیا نی له ده ست چووه و، گه نجیتی فه وتاوه، له گه ل ئه و هه له و گونا هانه ی ئه نجامی داوه ده سووتیت و، ده ره نجیت، بیر له کوپنکیش بکه نه وه که هیشتا ته مه نی له نیوان ۱۶-۱۸ سالی دایه بی ئه زموون و، ته نه یه. هه یچی شی له ده ست نایه ت، ته نها به فرمی سکه کانی

ھەسرەت و ئازارەكانى ھەلەدەپژىت. پەرستارەكان ھاتن و بەزۆر دايكىم و
 خوشكەكەمىيان لەيەك جياكرەدەو. خوشكم لەھالەكدا بوو كە نەيدەزانى
 چى دەلەيت تەنيا تەدەگەشتم لەعنەت و نەفرەت بۆ ئەوانە دەنەزىت كە
 ئەوھيان بەسەر ھەتاو، پەيامى بەئازارو پەرپەند بۆ كچانى داساف و
 ساويلەكە دەنەزىت. دايكىشم بى ھەز و پووخوا لەبارىكى قورسدا بوو، لە
 ژورەكە ھاتەدەر و لەپەنايەكدا خۆى دا بەزەويدا. بۆ يەكەمجار لە
 پووخوايدا ھەستم بە بى توانايى و بى ئومىديەكى تەواو دەکرد، ئەمە
 كۆتايى و پووخانى دەردەخست. ئەمە ماناي ئەوھى دەدا كە ئيتەر توانا
 ئومىدى ژيان نەماو. لە تەنەشتىيەو دانەشتەم، بەجۆرەك لە چاوەكانى
 دەمروانى وەك ئەوھى بۆلەم:

- دايكە ئيتەر چى بگەين؟ چيمان لەدەست دەيت؟!

دايكىشم ماندوو بۆچارە سەرى بەزكرەدەو بەرەو ئاسمان:

- خودايە... بەفريامان بگە... يارەبى بەرگە ناگرين، ئەم پۆزانە زۆر
 سەختن...

لە ئاومىديەكى زۆرماندا ئومىديك دەركەوت...

لەناخدا بايەك لە ئاومىدى و -أستغفرالله- ناشوكرى خەريك بوو
 ھەلى دەکرد. چونكە زۆر زۆر ماندوو بوو بوم، زۆر دلتەنگ بوم ھىچىشم
 پى نەدەكرا، دەموت بۆ دەبى ھەموو ناپەھەتى و نەگبەتيەكان لەسەر
 شانى من و دايكىم بى!! بۆ دەبى ئىمە باجى ھەلەكانى باوكم و
 خوشكەكەم بەدەين! ئەى خدا بۆ ناگاتە فريامان دواى ئەو ھەموو
 پارپانەوھەيان!!!

بۆ يەكەمىن چار خەرىك بوو ۈك خوشكەكەم بىرى خۆكۈشتىن
دەھاتە مېشكەۋە... باۋەپم نەدەكرد، بەرگەم نەدەگرت لەگەل ئەو
ھەموو بەلاۋ ناپرەھەتتە كەچى دەستىك نىيە يارمەتيمان بدات.

كاتىك لەناو ئەم بىر كەرنەۋە تالانەمدا پامابووم، بىروخەيالام
پەرتەۋازەبوو... ھەستەم كەرد دەستىك داي لە شانم ئاۋرەم دايەۋە،
خاتوننىكى نىزىك پەنجاۋپىنچ سالان بوو.

- تۆ سەلىم نىت؟!؟!... كۆپرەكەي فرىشتە خانى خۇمان!
لەگەل ئەۋەي دايكەم بەرامبەرمان بوو، بەلام ئەو خانمە ھەستى پى
نەكرد.

ۋەت:

- بەلى... من كۆپرەكەي فەرىدە خانم.
- ئىمە پىمان دەۋت فرىشتە خان.
كاتى بەدەست ئامازەم بۆ دايكەم كەرد، كە دايكىمى بىنى:
- ئاي... ئىۋەش لىرەن؟! ئىۋەم نەبىنى، تۆر دىلخۇش بووم
بەبىنىنەۋەتان.

دايكىشم بەتۆر تواناي دايە خۆي ۋەستايە سەر پى.
- سوپاست دەكەم بەتول خان، منىش خۇشحال بووم بەبىنىنتان.
بەتول خان دۋاي ئەۋەي ھەستى بەخرابى ۋە ئائىسىيى حالمان كەرد:
- ھىچ نىيە ئىن شاء اللە...!! بۆچى شىتىكى خراب بوۋە؟! حالتان لە
خراب دەچىت!

كە بىنى فرمىسكەكان لەچاۋى دايكەم دىنە خوار:

- نئوه هیچ باش نین، چی بووه تئیم گه نه ن!! فریشته خان چیتان بۆ
پیش هاتووه؟

دایکم ده یوست خۆی لادا له باس کردنی ئه وه موو نا په حه تییه،
به لام پیداکری به تول خانم وای لی کرد بۆی باس بکات، به تول خانیش
له گه ل فرمیسکه کانی چاوی گوئی بۆ دایکم ده گرت کاتی که بۆی
ده گتیرایه وه؛ که چیمان به سه رهاتووه. دواي ئه وه وتی:
- من ئیستا دئمه وه، تکایه هه ر لئره بمیننه وه.
وتم:

- دایکه .. ئه م خانمه کئی بوو؟ دایکم خه یالئیکی قول بردیه وه، دواي
توزیک زه رده خه نه یه کی ئازارای له ده م و چاویدا ده رکه وت، وه ک ئه وه ی
هه ست به په یدا بوونی ئومیدیک بکات، هاته وه لام:

- چه ند سال پیش ئیستا، ئه م خانمه ناسراوی خوشکه که م بوو، پاشان
به هۆی که سیکه وه هاته لای من و زانیم که هاوسه ره که ی کۆچی دوايی
کردووه به ته نها له گه ل کچئیکی ده ژئ، گه ر خوا قبوولی بکات ماوه ی
چار، پینچ سال یارمه تی خۆی و خویندنی که که یم دا به پئی توانای ئه و
پۆژه مان.

خواي گه وره له نا په حه ترین کاته کاندای به نه ده کانی له بیره. هه ستم به
ده رکه وتنی هیوايه که ده کرد، پروناکیه که له ناخمدای ده دره وشایه وه.
- کوپم وه که ده لئین: (له گه ل خوادابه، چه نده جوان له گه لئ
ده بیئت!!) هه ر ده بیئت خواي گه وره پلانئیکی بۆ هاتنه ده ره وه مان له م
باره سه خته هه بی.

ئای دایکی پاک و سه رپاستم.. له خراپترین باری ژیانیدا بیټ یان له
 له سه ره مه رگیشدا بیټ هیشتا ئومیده کانی ون ناکات!! هیشتا تو ئه وانه ی
 ده ورو به رت ئومیده وار ده که یټ؟ من ده لیم گه وره ترین شانسم له ژیانمدا
 نه وه یه که تو دایکمی و، گه وره ترین بی شانسیم نه و باوکه یه که هه مه.
 ئای دایکه.. تو به و هه موو باشیه ته وه، شایه نی باشتترین هاوسه ر بوویت،
 به لام باوکم هاوسه رته به و هه موو چه وتیانه وه. نه مانه پرسپاری زوریان بق
 دروست ده کردم... ده زانم که خواجه ک هه یه هه موو بوون و نه بوون
 له دهستی نه وه.. به لام نه ی ئه م هه موو زولم و ناخوشیانه بچی!! بق
 به م جژه ده ژین؟! ده بی لیره ږگه یه کی ده رچوون هه بیټ...

بهشی پینجه م

پووناکییه ک دهرکهوت

پوخته ی ئەم بهشه:

له و ساته ی که له ناخی خۆمدا ده مۆت: "هه موو
شتیک ته و او بووه، هه موو شتیک کۆتایی هاتووه."
ده مۆت: "نیت ده بیست خۆم بکوژم" له م کاته دا
پووناکیه ک دهرکهوت... پووناکیه کی مانابه خش و، پر
په ند...

پووناکییهك دهبینریت

نقدی پینه چوو به تول خان گه پایه وه و دهستی دایکمی گرت و وتی:

- دهی با برۆین.

- دایکم پیی وت: بۆ کوئی؟

- ئیستا کاتی قسه کردن نییه، له پینگا دهزانیت بۆ کوئی ده برۆین.

له خواره وه کچه کهم چاوه پیمانه، ئه و کچه م که خۆتان خه رچی
خویندنه که یتان کیشا، ئه و ئیستا پزیشکه له م نه خوشخانه یه، دهی با
برۆین زۆر شت هه یه بیلین.....

چاره یه کی ترمان نه بوو، مالتیکمان نه بوو بۆی بچین، که سیکمان
نه بوو بروامان پیی هه بی. به تول خان دهستی دایکمی گرت، منیش توانام
دایه بهر خۆم و هه ستام، تاکو به دواى ئه واندا برۆم.

به ئی... دایکم باش هه ست پیی کردبوو، و ابزانم پووناکی ئومیدیک
دهرکه وت، ئه گهر بچووکیش بی لانی کهم مالتیک هه یه که ئه مشه و بۆی
دهچین، بیگومان ئه گهر ئه و ئاگره ی باوکم و خوشکه کهم له ناخماندا دایان
گیرساند به ئیلت پشوو بدهین. پۆشتینه خواره وه له ئوتومبیلکی مۆدیل
به رزدا خانمیکی گهنجی داپۆشراو چاوه پیی ده کردین، که ئیمه ی بینی پای
کردو هات دهستی دایکمی ماچ کرد.

- فریشته خان، زۆر خۆشحالم به دووباره بینینه وه تان.

خانمی پزیشک له م سه رسوپمانی یه کتر بینینه وه یه دا له سه ر
قسه کانی به رده وام بوو:

- زۆر دلگرانم به وه ی که له باریکی خراپدان، ئیوه چاکه ی زۆرتان
به سه ر منه وه هه یه، هه م بوونه هۆکاری ته واکردنی خویندتم، هه م به هۆی

ئۆيۈمىدە كە من خاۋەنى ئەم ئيمان و باۋەپەم. لە ئۆستايە من بە كچى
خۆتان بزانن، دلتايە فەرمانىك نايى كە ئۆيە پىمى بلىن و ئەنجامى
نەدەم.

هەركەس لەبارىكى ئاۋادا بۆى، هەستەكانى پى پاناگىرى و چاۋەكان
شىدار دەبن. بەھۆى باشىەكانى دايكەمەۋە بوو كە ئەم شتە باشانە دەھاتە
پىمان، وتەيەكى مامۆستاي ئايىنمان زوو زوو بىردەھاتەۋە كە دەيوت:
"چاكە بگەۋ بىخەرە دەرياۋە، گەر ماسىەكانىش پىمى نەزانن،
پەرۋەردىگارت لىتى ئاگادارە). ئەم پستەيە چەندە پاستە.

ئەى خۋاى گەۋرە..

بەلام ئەۋ پاستىەى كە ناخىمى ھەژاندبوو، ئەۋەبوو كاتى بىرم
دەكرەۋە لەدايىكم.. كەسىك بەخەم ئيمان و ژيانى خەلگەۋە بوو، كەسىك
كە ھەموو كات يارمەتى كەسانى تىرى دەدا، كچەكەى خۆى بگاتە بارىكى
سەختى ژيان كە بىپارى خۆكۈشتن بدات !

ئەى خۋاى گەۋرە.. ئەمە چ جۆرە تاقىكرەنەۋەيەك بوو...
نەمدەتۋانى تىبگەم. لەخىزانىكى دەۋلەمەندو خۆشالەۋە ھاتىبوۋىنە بارى
كەسانىكى بى چارەۋە ھەژار، باۋەپەمان نەدەكرە ئۆستايە لە كەسانىك
يارمەتى ۋەردەگىرن. بەلام ئەمە تا كەى بەردەۋام دەيىت؟!

سواری ئوتومبىلەكە بوۋىن.

ئەۋ ئوتومبىلەكە دىيارى دەستگىرانى خانىمى پىزىشك بوو، كە پىمى
بەخشى بوو. دەستگىرانەكەى كورپىكى دەۋلەمەند بوو، كە بەۋ زۋانە
دەچۈنە ژيانى ھاۋسەرىيەۋە، ئەۋان ئىمەيان دەبىردەۋە بۆ ئەۋ مالەى كە
بۆ دايكى خانىمى پىزىشكى كپى بوو. زۆر سەخت بوو بۆم كە دەمبىنى

خیزانیک له ههزاریه وه ئیستا له ژبانیکي بهرزدان و، خیزانیکیش له وپه پری دهوله مهنديه وه ئیستا بی دهره تانن، چهند راسته که ده لئین: " گرنګ نییه چی بووم.. نه وه گرنګه چی نه بم.." ده بم به چی؟ ته مه نم چۆن ته واو ده بیت؟ دۆستی راسته قینه کییه؟ دهوله مهندي راسته قینه له چیدایه؟

ناه نه گهر بمانتوانیایه نه گهر بمانزانایه.. مال، پاره، ناویانګ، وه کو با، وه کو که فی سابوون، وه کو ئاوی پوویار، وه کو هه لم.. ده فریو ده پوات. نه وهی ده میتیتیه وه که سایه تیه، په وشته، باشییه، ناسینی خۆته. خۆزګه له مه تیده گه یشتین.

به دریژیایی ریگا بهرده وام بوون له قسه کردن، به و جوړه ی که تیگه یشتبووم، به تول خان و کهه کی دووکه سی دیندار بوون، ژوریان پی خۆش بوو که یارمه تی دایکم بدهن له م باره خراپه یدا. واته نیازی نه وه یان نه بوو که ده ست بهردارمان بن نه مهش بۆ نیمه چیگه ی ئومید بوو. به پاستی وه که ده لئین: "خوا ده تخته ناره حه تیه وه، به لام له بیرت ناکات."

پاستیه کی تر نه وه یه که هیشتا ژور ناره حه تی سه ختر ماوه که چاوه پیمان.

مالیکی ژور جوان

خانمی پزیشک به ئوتومبیله مۆدیل بهرزه که ی گه یان دینییه نه و مالّه تازه یه ی که له گه ل دایکی تیای ده ژیان. مالیکی ژور به په وه نه ق و پاراوه بوو، هاوشیوه ی مالّه کۆنه که ی نیمه. که گه یشتینه بهرده رگای مالّه که، ههستیکی ژور ناخۆشم بۆ دروست بوو به خۆم وت:

— له کوپوه بۆ کوئ؟ ههستم به ناره حه تیه کی ژور کرد، خۆم به سولګر ده هاته پيش چاو. به لام نه و دوو خانمه ژور پزیزان بۆ داده ناین و

زۆر جوان مامەلەيان لەگەڵ دەکردین. خانمی پزیشك كچىكى ئاقل و ئيماندار بوو. بۆ ئاسودەکردنى ئىمه زۆر باسى گرينگ و سەرنج پاكىشى دەکردهو....

منیش لەكاتى خویندنى ناوەندى و ئامادەيمدا تەنانەت لەسەرەتاكانى خویندنى پزىشكىمدا لە زانكۆ، لە ناو خەيالە پەنگا و پەنگەكاندا بووم، نەمدەزانى بۆچى دەژىم؟ كىم؟ هەستم بە دلتەنگى و ناپەختى دەکرد. هەندىك لە هاوپیكانم دەیانویست بەرەو سەرگەردانى و جوانیە پووچەكانى دنیام بەرن، هەندىكىش لە هاوپیكانم لەوانە بوون كە راستیان پىشان دەدام كاتىك لەگەڵیان دەبووم تىدەگەيشتم كىم؟ بۆچى دەژىم؟

مروؤ بى ئامانج دروست نه‌بوو

تىگەيشتم دروستبوونى گەردوون و مروؤ بێهودە نىيەو، هەموو شتىك حىكمەتى خۆى تىدایە، مروؤەكانىش بۆ مەبەستىكى گەورە بەدیهێنراون. تىگەيشتم كە گەورەترین كەم و كورتى و ناتەواوى زۆرىك لە مروؤەكان ئەوێه، كە نازانن بۆچى هاتونەتە دنیاو؟ ئەركى سەرشانیان چىيەو؟ دەبى چۆن بژین؟ خانمی پزىشك ئاماژەى بە كۆمەلایك پەرسى گرينگ دا كە تا ئەو كاتە بىرم لى نەكردبوونەو، بەلام لەو بارودۆخەدا زۆر پىويستم پىيان بوو تا پادەيەك ئاسودەيان پى دەبەخشىم.

بەدریژاى دانىشتنەكەمان لەسەر قسەكانمان بەردەوام بووین. لەبارەى مروؤ و ئەركەكانى سەرشانى لەسەر ئەم زەویيە، بەلاى منەو تا بلىنى باسكى گرينگ بوو، چونكە زۆر كات لە خۆم دەپەرسى بۆچى دروست بووم و چۆن دەژىم؟! لەم دنیا گەورەيەدا ئەم هەموو نادادپەرەيى كارە

خراپ و ناپه‌وانه بۆ ده‌بی هه‌بن؟ پرسیارگه‌لیکی زۆر می‌شک و ده‌روونمیان داگیرکردبوو. خانمی پزیشک وه‌ک ئه‌وه‌ی بزانی‌ت که چی له‌ناخ و دل‌مدا ده‌گوزهری به‌ته‌واوی ئه‌و شتانه‌ی ده‌وت که من پتوایستم بوون. له‌گه‌ڵ گۆیگرتن له‌وان منیش به‌ پرسیارێک چوومه‌ ناو باسه‌که‌وه‌:

- مرقۆ بۆ ئه‌وه‌ی ئاگاداری هه‌موو ئه‌و شته‌ پاسته‌قینه و هه‌ست بزۆنانه‌ بی‌ت، چی بکات بۆ ئه‌وه‌ی پێگایه‌کی راست بدۆزێته‌وه‌ و ونی نه‌کات؟!!

خانمی پزیشک به‌پێژ و حورمه‌تی خۆیه‌وه‌ له‌ قسه‌کانی به‌رده‌وام بوو و وه‌لامی منیشی ده‌دايه‌وه‌.

- به‌ خوێندنه‌وه‌و، بیرکردنه‌وه‌و، تێپامان.

بیرکردنه‌وه‌و تێپامان بۆ مرقۆ گه‌وره‌ترین عیباده‌ته‌، واته‌ تیگه‌یشتن و خوێندنه‌وه‌ی کتییی گه‌ردوون، هه‌روه‌ها بیرکردنه‌وه‌ له‌ خاڵه‌ پڕ له‌ حیکمه‌ته‌کانی. ئه‌و کاته‌ مرقۆ تێده‌گات بۆچی دروست بووه‌؟ ئه‌رکی چیه‌؟ خۆی ته‌سلیمی خودا ده‌کات، ئه‌و خۆته‌سلیم کردنه‌ش خۆشییه‌کی نه‌بپاوه‌یه‌، که‌ چێژی پاسته‌قینه‌ی تێدايه‌.

پووداوه‌کان پتوایستیان به‌ تێپامان و هه‌لۆسته‌ له‌سه‌ر

کردنه‌:

مرقۆ ده‌بی‌ت به‌رده‌وام بیربکاته‌وه‌ له‌ ده‌وروپه‌ری پابمی‌نی، له‌ پووداوه‌کان، له‌وانه‌ی ده‌یی‌نی و، ئه‌وه‌ی به‌سه‌ری دی‌ت، ده‌بی‌ت هه‌لسه‌نگاندن‌یان بۆ بکات، ده‌بی‌ حیکمه‌ت و په‌ندی ئه‌و شتانه‌ بدۆزێته‌وه‌. ئه‌گه‌ر به‌یانیه‌ک له‌خه‌و هه‌ستایه‌ت و خۆت له‌ جیهانیکی نه‌ناسراوی په‌نگاو

پهنگ، خۆت له سووچی جیگه یه کدا ببینیته وه، که هیچ ئاشنا نیت بهو
شتانه ی له دهووبه رتن، ئایا ده توانیت بهرده وام بیت له ژیا نیت وهک
ئه وه ی هیچ نه بویت؟!؟

به ئی، ئیمه کاتی که چاومان کرده وه وهک خه ونیک خۆمان له
جیهانیکی نامۆ و پر له سه یرو سه مه ردا دۆزییه وه، جیهانیکی پر له سه یرو
سه مه ره، وهکو خه ون بینین، هه روهک له م گه ردوونه دا هه ساره یه کی تر
نییه، وهک زه وی بهو شتیه جوانه خۆری تیا هه لئی و ئاوا بیت... له
چرکه یه کدا هه زاره ها ته ن ئاوا به هه وادا ده چیت، هه ر بهو پر هه ش ده باریت
و دیتته وه خوار، ئه م زه وییه مان وهک پر هنگاو پر هنگی فه رشیکی پاخر او لی
ده کات، گیان به بهر هه موو شتی کدا ده کات. جیگه یه کی تر نییه وهک ئه م
زه ویه ئه و ئه ستیره به رزانه ی بهو جوانیه لیوه دیاریت، تافگه کان،
شاخه کان، ده ریاکان، ده شته کان، بیابانه کان، هه موو لی ره ن ده نگه کان و
بۆنه کان هه مووی جیاوازن له م جیهانه، بزانه له دهووبه رماندا به ملیۆنه ها
جۆر گیانه وه ره هیه. له دنیا یه کی له م جۆره دا سالتیک له سالان، پۆژیک
له پۆژان چاومان کرده وه و به بی ویستی خۆمان هینراین. پاشان هه ر به بی
ویستی خۆمان پۆژیک ئه م ولاتی خه ونانه جیده هیلینه وه. نه ئینییه کانی
دنیا و گه ردوونیش، تیرامان و تیگه یشتنه له: ((ئه مانه چین؟ بۆچی
دروست کراون؟ ئیمه بۆ لی ره یین؟)) و چه نده ها پر سیاری تر که پۆژانه دیتته
بیرو خه یا لمان. ئایا نابیت مرۆف سه ره تا خۆی و ئه و شتانه ی په یوه ندی
به وه وه هیه به ناسیت و، ئه رکی سه رشانی خۆی بزانی ت؟! .. ئایا ئه مه
هه رچی بوونی مرۆف نییه؟! بیر بکه ره وه.. له نه بوونه وه هاتینه بوون،
له سکی دایکه مان وه هاتینه ئه م دنیا یه پر زقمان راسته وخۆ ئاماده بوو، که

شیری دایکمانه.. پاشان به چاودیرییه کی باش په روه رده کراین
به میهره بانیه وه پڼگه نراین، نه گهر میهره بانی دایک و سۆزی باوکمان
نه بوايه، کى دهیتوانی بهرگه ی نه و نار په حه تیانه ی بچووکى ئیمه
بگریت!!

بیریکه نه وه...

له وکاته ی هاتووینه ته دنیا وه چوار ده ورمان پر په له نیعمه ت، خۆر
گهرمى کردینه وه، ئاو پاکى کردینه وه، تینویتی شکاندین، خواردن تیږى
کردین، ههوا به زیندوویى هیشتینیه وه... و هه موو ئه مانه بى زه حمه ت و
بى کرى و نرخ هاتنه ده ستمانه وه.

بیریکه نه وه...

نه گهر نه قلیک نه بوايه بۆ تیگه یشتن له م ژیا نه، چاوێک بۆ بینینى
دنیا، گوێ بۆ بیستنى دهنگه کان، زمان تا تامى شته کانی پى بکهین،
لووت تا بۆنه کانی پى جیا بکهینه وه، نه گهر نه مانه نه بونایه؟! ! ئایا ئیمه
چهند نرخمان به م ئه ندانه گرنگانه ده دا؟! چهند دینار! !

بیریکه نه وه...

نه و پارووه ی دهیخهینه ده ممان تا ئه وکاته ی ته و او هه رس ده بى و
ده بیته وه پاشه پۆ و فپۆ ده دریت به هه زاره ها شویندا ده پوات و چه نده ها
ئه ندام ئیشی له سه ر ده که ن، که ئیمه هه ر ئاگاداریش نین، نه وه ی ته نها
هه ستی پى ده کهین تامى نه و پارووه یه، نه ی نه گهر نه و ئیشانه ی ده م و
ددان و گه ده و هه موو ئه ندانه کانی هه رس ده یکه ن ماندوو بوونى خۆمانى
بووستانه چى ده بوو؟! نه گهر ٢٤ کاتر میڤى پۆژێک به خینه سه ریه ک
خه ریکى نه و کارانه بووینایه که گه ده ده یکات، هیشتا به شى نه ده کردین،

ئايا ئېمە چەندە ئاگادارى ئەم سىستەمى كارو پىك و پىكپەين لە
ئىشكرىنى ئەم ئەنامانە؟

بەقولى بىرىكەنەو

ئەگەر لەبەردەم ئەم دنيا جوان و گەورەيەدا چاومان نەبوایە كە
بىيىن؟! گويىمان نەبوایە ئەو دەنگە جياوازو خۆشانە بىيىستىن؟! ئەگەر
زمان نەبوایە بۆ تامكرىنى تامە جياوازهكان؟! ژيان چەندە سەخت
دەبوو؟ تەنانەت بىركردنەوەش لىي ناخۆشە. كەواتە ئەوەى ئەم
گەردوونەى دروست كردووە ھەرئەوەيشە مرۆڤى دروست كردووە. چونكە
ھەردووكانى بۆيەك گونجاندووە و تەواوكەرى يەكن.
بىرىكەنەو..

ھەركەسىك دەبىت نرخى ئەو ئەرك و كارانەى كە لەسەرشانىەتى
بىدات، ئايا كەسىك بەدرىژاى تەمەنى ئەو نىعمەتانە بەكاربەھىنەت نەبىت
نرخەكەى بدات؟! كاتىك تەنانەت يەك نەفس ھەوا، يەك پەرداخ ئاو،
پارويەك نان بەخۆپاى دەست ناكەوېت، ئەى تەمەنىك بەكارھىنانى ئەو
نىعمەتانە بەبى نرخ، تەمەنىك ژيان بە خەرجىەكى زۆر، چۆن دەكرىت ئەو
كەسە ھەروا بى ھىچ شتىك بى ھىچ لىپرسىنەوەيەك لە گۆرەكەىدا
بخەوېت؟! ئايا كەسىك كە چاوى نەخۆشە دواى خەرجكرىنى پارەيەكى
زۆر لەپىناو چارەسەردا، ئەو كات تىناكات ئەو چاوە ساغانە چەند گران
بەھان!! كە تەنانەت واپىردەكاتەوە بۆ بەكارھىنانىشيان ھەقە پىسولەيەكى
بەنرخ وەربگرىن. ئەمە تەنھا چاويك.. ئەى دلى، ئەى ئەقلى، گەدەى،
جگەرى، قاچەكانى، دەستەكانى، ئەى بۆ ھەموو ئەو ئەندامانەى بەبى نرخ

به کاريان ده هينيت نايا نه و که سه ده که وېته ژير قه رزيکی چه نده
زوره وه؟! نايا نابيت بير له مانه بکاته وه؟!
بیر بکه نه وه...

خودايه که ناگاداره به وهی چيمان پټويسته و به پټي پيداويستی
نيمه نه م گه ردوونهی دروست کردووه و نه وهی ده مانه ویت خستويه تيه
به رده ممان..

نيمه له کوټوه هاتين؟ بچی هاتين؟ ده چينه وه بؤ کوټی؟ نهی کی
و چؤن لټپرسينه وه مان له گه ل ده کات؟ هه رکه سيک که نه قلی هه بیت
ده بیت بیر له مانه بکاته وه؟ نه م گه ردوونه دروستکه ريکی هه يه، هه موو
شت هی نه وه و نه دروستی کردووه، نيمه يشی بؤ تاقيکردنه وه ناردووه ته
سه زه وی. دواي مردنیش پوژي لټپرسينه و دیت.

به دلنځاييه وه نه وهی که پاداشت و سزا هه روه ها سهختی يان ناسانی
لټپرسينه وه دیاری ده کات کاروکرده وهی مرقه کانه له دنیا دا.

خودا له دادگاييه گه وره يه دا خاوه نی گه وره ترين دادپه روه رييه..
بيگومان هه مووان وه که سه ير ناکات، زالم و زولم ليکراوه کان، نه وانهی
به که يف و پابواردن ده ژيان له گه ل نه وانهی ناخوښی و نارپه حه تيان زور
ديوه بيگومان نايانخاته پريزیکه وه.. هه موو که س پاداشت و سزا به پټي
ژيانی و ه رده گریت، هه مووان له وی به هه قی خوځيان ده گه ن، چونکه نه م
دنياهه تاقيکردنه وه يه و له قيا مه تيشدا وه لامی تاقيکردنه وه کان
وه رده گرينه وه.. مرقه ده بیت زور باش بیر له مانه بکاته وه.

نه مانه ی خانمی پزیشک باسی کردن زور سه رنج پاکیش بوون، وه
نه وهی ئاو بکات به ناخی سووتاوماندا، پاستيه که ی هېچ به بیرم دا

خه ویکی سهیر

به درژیایی نه و شه وه هر بیرم له و بابه تانه ده کرده وه که خانمی
پزیشک باسی کردن، به دهم بیرکردنه وه خه وم لیکه وت، له گه ل دایکم له یه ک
ژووردا نووستین. نه و شه وه خه ویکی زۆر سهیرم بینی که کاریگه ریه کی
زۆری هه بوو له سهیر ژیانم. خه وه که به م جۆره بوو.

له گه ل دایکم له شوینیکی نامۆدا بووین که نه مانده زانی کویتیه،
پێیان وتین: چاوپێکه وتنی که ساز ده کریت، بینیم هه موو به ره و نه وی
پاده کهن منیش دهستی دایکم گرت و به ره و نه و لایه پامان کرد.. که
گه یشتینه ناو قه ره با ئغیه که وه له ده نگیکی نه رم و، کاریگه ر نزیك
ده بووینه وه. نه و ده نگه نه و نه ده خۆش بوو که وه ک موسیقایه کی نارام
هه موو ده روونی ئاسووده کردین. زۆر په رۆش بووین بۆ نه وه ی بزانی
خواه نی نه و ده نگه شیرین و کاریگه ره کیتیه؟! هه مووان له یه کتریان
ده پرسى...

تا یه کێک وتی:

- بێدهنگ بن و گوێ بگرن، بۆتان ده رده که ویت کیتیه.

هه مووان پێکه وه بێدهنگ بوون، له و بێدهنگیه دا نه و ده نگه

کاریگه ره مان ده بیست که ده یوت:

- من هاو پێیه کی لاوازو بێ توانای ئێوه م، به دیعو زه مان منی نارده وه ته

ئێره، به من ده لیت (مامۆستا). ئیمه هاتووین تا کو پاستیه کتان بۆ باس

بکهین، باش گوێ بگرن.... هه موو ئاده میزادی مردنی له پیشه .. هیه

که س ناتوانی لێ پابکات، په نگه له هه رچه که یه کدا بانگ بکریین.. مردن

ده روازه یه که بۆ نه و دادگاییه گه وره یه، ئیستا لیتان ده پرسم:

- ئامادەن بۇ مردن؟

ئەم پرسیارە قەرەبالغیەکی هەژاند، هەموو پیکەو دەیان وت:

- نەخیر

مامۆستا بەردەوام بوو:

- ئەوانەتان کە ئامادەى مردن نین بەتەمای چین؟ ئەگەر لەکاتیکی

چاوەڕوان نەکراودا (ئیزرائیل) لەدەرگاتان بدات چی دەکەن؟ بەکام
بەندایەتی و کردەوێ جوانەوێ وەلامی دەدەنەو؟

لەبیرتان بێ.. ئەمە تاقیکردنەوێکی گەورەیه کە دووبارە

نابێتەو.. ئەوانەى کە شکست دەهێنن و ئەو هەلەیان لەدەست دەچێ

دووبارە هەلیان بۆ ناپەخسیت. کەواتە مەرفی عاقل ئەوێ کە پیش

ئەوێ لێپرسینەوێ لەتەکدا بکەیت، خۆی بۆ ئەو تاقیکردنەوێ ئامادە

دەکات و هەلسوکەوتەکانی لەو چوارچۆیەدا پێکدەخات.

گرنگترین کاری مەرف (پزگارکردنی ئیمان) هەکیەتی

لەبیرتان بێت گرنگترین شت لەژیانی مەرفدا ئەوێ، کە ئایا ئیمان

بەدەست دەهێنێت یان دەیدۆزێت؟! ئایا ژيانیکی بەهەشت ئاساتان

ناوێت لە بەرامبەر ژيانیکی پەر لە ناخۆشی و ئازار و ناپەحەتی ٥٠-٦٠

سالتیکی دنیا؟!

لەناو ئەو قەرەبالغیەى کە لە بێدەنگییەکی زۆردا گۆییان بۆ ئەو

قسانە گرتبوو وەلامی "دەمانەوێت" درایەو، ئەو وەلامەش پێویستە

بیری لێ بکەیتەو:

- كهواته ژيانتان له گهل ئيمانتان بسازيښ، به نه جامداني فهرزه كان بپرايښنه وه، به دوركه وتنه وه له گوناونه كان بپاريښ. دريژهي نه م راستيانه له كتيبهي كانې په يامي نوردا هن. نه و كتيبانه بؤ سرده مي ئيسستا گوره ترين چاره سهرن. بؤ نه مان و په رته وازه بووني ناپه حه تيه كانې دل و دهر وون و، نه ماني گومانه كانې ميشك و هنر پيگه چاره يه كي ناوازيه. به خويندنه وه ي ته فسيري قورئان به پزگار بوون ده گهن. هر كهس نه م پاسته قينانه بخوښيښته وه و لييان سودمهن د بيت له خزمهت ئيماندا نه جرو پاداشتي ده ست ده كه وږت. له ناكاو ده نكه كه نه ما. خه لكه كهش ده يانويست بگه نه لاي نه و دوو زاته به پيژه. بؤيه به ره و لايان ده پويشتن، به لام وه كه نه وه ي هيژيك پال به قهره بالغيه كه وه بنيت، ده يان گه پاندنه وه دواوه و هيمنيان ده كرده وه.

كه سيك به ده نكيكي به رز:

- هيرش مه كن.. نارام بگرن، نه و كه سانه تان كه زور ئاتاجن نه م زاته به پيژانه بانگتان ده كن و گوښيان بؤ پاده گرن. هه موو قهره بالغيه كه به ديقه ته وه گوښيان گرت.

ئاي ماموستا ئاي.. چ شتيكي كتوپرو سهر بوو.. نه گهر ده زاني چ خوشييه كمان چه شت!.. له كاتيكا بېرم ده كرده وه، تو بلي ئيمه يه كه م كهس نه بين كه بانگ ده كرږين؟! ئاي خوايه.. چه ند سهرمان سوپما.. نه مان ده زاني چي بگه ين له خوشحاليماندا.

له گهل دايكم ده ستي يه كمان گرت و به ناو قهره بالغيه كه دا گه يشتينه سهر سه كوكه. له به رده م نه و دوو زاته به پيژو پروخسار

شیرینه دا پاوه ستاین. خه ریکبوو له خوشحالیدا دلمان ده وه ستا. پیش
ئوهی ئیمه باسی دهردی خۆمان بکهین:

دهستان کرد به وته کانیان:

- پیروزیایان لێ ده کهین. مه ترسن به ته نهانین. گه وره ترین
یارمه تیده رتان خالقی گهردوونه. پشت به و بیهستن. له تاقیکردنه وهی ئهم
دنیا به تاندا به سه رمایه یه کی گه وره وه ده پۆنه وه. له بیرتان بێت خوای
گه وره هیچ شتیکی بێ ماناو مه به ست دروست نه کردووه. له و یاخی مه بن
و، پشت و په ناتان با هه ر ئه و بێت. ئیوه پاداشتیگ چاوه پێتان ده کات،
ئه گه ر به چاوه ببینرایه هه موو کهس ئیره ییان پێ ده بردن. دهی بپۆن به
دوعای خێر.

ئه ی ئه وان ه ی دایکم بینی بووی؟!

خه به رم بوویه وه .. من له کویم؟! ئه مان ه ی بینیم راست بوون؟ به ئی
ئه مه خه ون بوو. ئه مه ناوی خه وه. چ په یوه ندییه کی به راسته قینه وه
هیه؟! ئه گه ر به ئاگا بێمه وه دووباره ده ببینمه وه؟ زاته به پێزه کان،
به دیعوزه مان سعید نرسی، ته فسیری قورئان.. په یامه کانی نوور.. ئه مانه
مانایان چیه؟ به راستی ئه گه ر وایه ئهم هه موو ئاره حه تیه بۆچی؟ له بهر
خۆمه وه ئه مانه م ده وت و قسه م له گه ل خۆم ده کرد که دایکیشم به ئاگا
هات. ژۆر ترسا کاتی به و جۆره منی بینی له بهر خۆمه وه قسه م ده کرد.

- خێره کویم! .. شتیگ بووه؟

هیشتا له ژۆر کاریگه ری ئه و خه وه سه یره دا بووم.

- خێره .. هیچ بووه؟ به م جۆره له بهر خۆته وه قسه ده که یت!

هتواش هتواش دههاتمه وه به خۆمدا.. ئهوانه ی بینى بووم خهريك
بوون دههاتنه وه بهرچاوم.

- به ئى دايه.. خهونىكم بينى..

- خىر ده بى ان شاء الله پۆله كم. خواى گه وړه به خىرى بگيريت.
باسى بكه بزانم چيت ديوه؟ نه وهندهى كه بىرم ديت له گهل گيرپانه وهى
مندا دايكم فرميسكه پوونه كانى له چاويدا دههاتنه خوار. به جورىك
هه نسكى دى، به جورىك دلى گه رم بوو بوو... سهرم سوپما بوو.. نه و
هه موو خورپاگرى و بهرگه گريه ي دايكم كه له ناخوشترين نارپه حه تيه كانيشدا
واى نه ده كرد.. بۆچى ئاواى لى هات. كه وهك مندا ل ده گريا.

تۆ زۆر گه وړه ي خودايه

دهسته كانى كرده وه، زۆر له قولايى ناخ و ههستيه وه دهستى كرد به

نزاو پاپانه وه:

- خوايه تۆ چه نده گه وړه يت! توانات به سهر چيدا نيه! تۆ هيچ
به نده يه كت ناخه يته دى و نارپه حه تيه وه. ئيمه بكه به به نده ي شياوى
خۆت. له پهروه رده كراوى و، له به نده يه تى خۆت جيامان مه كهره وه. تۆ
هه ر شتىك له گهل هه زاره ها حيكمه تدا ده كه يت. به لام ئيمه له بهر نه وهى
به مه نازانين و هه ستى پيناكه ين ياخى ده بين و ده كه وينه هه له و تاوانه وه.
ياپه بى ئيمه له حضورى پاكي خۆتدا وهرگره. له قيامه تدا شهرمه زارو پوو
په شمان مه كه. له و لى پرسينه وه گه وړه يه دا سه رشۆپو بى چاره مان مه كه.
له م دنيايه شدا ئارامى و پشتيو انيمان پى ببه خشه.

دايكم چى به سه رهات بوو؟ له ناكاو هه ستى به چى كرد بوو، دهركى

به چى كرد بوو كه به و جوره ده پاپا يه وه و نزاى ده كرد؟! ئاشكرا بوو كه

دایکیشم شتانیکی بینیه، ئەگینا بۆچی لەناکاوبەو جۆره جۆش و
خروشییەوه دەپاراپیەوه! پرسم:

— دایکە چی بوو؟ تۆش خەونت دیو؟

لەگەڵ نیکا قول و چاوه فرمیسکاوی و ماندووێکانیدا سەری لەقاند:

— تۆرشت بوو کوپم.. خوای گەورەم گەورەترین ئومێد، گەورەترین
نووری پیشان داین. ئێتر دەبێت پێکەوه بە ئارامگریو شوکرو سوپاسەوه
سینەمان بکەینەوه بۆ ئارپەحەتیەکانی ژیان. وتم:

— باشە.. بەلام نەتوت چی بوو؟!!

لەنێوان وتن و نەوتندا بە دوودلی و پاراپیەوه لەکۆتایدا ئەو راستیە

سەپرو باوەرپێ نەکراوەی وت:

— کوپم.. منیش هەمان خەوم بینێ. خوای میهرەبان هەردووکمانی
پێکەوه دلنەوایی کرد.

ئەو خودایە... ئەمە چ بارودۆخیکی سەپربوو.. کەواتە دایکیشم

هەمان خەوی دیو؟! بەلام ئەو چۆن دەبێت؟ شتی ئاوا نەبیستراوه...

کاتی من لەبەر خۆمەوه ئەمانەم دەوت دایکیشم وتی:

— کوپم ئەگەر ئەو بیەویت دەبێت. ئەوەندە بەسە ئێمە بەندەیی شیاوی

ئەوین.

— باشە دایکە تۆ لەبارەیی بەدیعوزمان سەعیدی نورسی و پەيامەکانی

نووڕەوه پێشتر بیستبووت؟!!

دایکم وتی:

— بەلێ کوپم. من ئەو زاتە پێرۆزو گەورەیم لە باوکمەوه بیستبوو.

باوکی په حمه تيم کاتيک له (نيسپارتا) سهرباز بووه چووه ته
 زياره تی. له وکاته وهی گه پابوويه وه بهرده وام په يامه کانی نووری
 ده خوینده وه بۆ ئيمه شی باس ده کرد. به لام نازام دواتر کتیبه کان چيان
 ليهاهت! ده بیټ سوود له وکتیبانه وهریگریټ له کاتی نارپه حه تی و
 سه ختیو دژواریه کاند ا .

به ره به یان بوو... له وخه وه شیرین و پر مانایه مان به ناگاهاتبووین،
 دیسان له گه ل پاستیه کانی ژياندا به ره و پرو ده بووینه وه .

له بهرده ممد ا پوداوگه ليک هه بوون که تواناو نارامی مړوځ بهرگه ی
 ناگریټ، نه و نارپه حه تیانه ی نه و دیمه نانه ی مړوځ په ریشان ده که ن. وه ک
 نه وه بوو هر پوژیک که دیت، هر پوژیک ی پابردو شیرنتر ده کات. به لام
 ئیتر گه وره ترین دلنه وایمان هیزی باوه پبوون به خودا بوو، که جگه له و
 ده رگایه کمان نه بوو لیی بده ی ن.

له گه ل دایکم ده پویشستین بۆ نه خوځخانه، ده پویشستین، به لام که
 ده بوو به ئیواره بی مال و حال ده ماینه وه. خودا جاریک مړوځی باشی
 تووش کردین. نه ی به یانی؟ نه ی پوژه کانی دواپی؟! ئای خودایه مړوځ
 کاتیک بیر ی لی ده کاته وه شیټ ده بیټ. نه وهنده ناخوځی له ناخیدا دیت
 و ده چیت، نه و دل نارامیه معنه ویه ون ده بیټ. له جیاتی نه وه ده یخاته
 ئازاریکی بی کوتایي که وه ک پشکو ده یسو تیټیټ. که چووینه
 چیڅتخانه وه به تول خان سفره یه کی ژور جوانی ناماده کردبوو. به لام کوا
 حه زو ثاره زوومان بۆ خواردن؟

خانمی پزیشکیش دیار نه بوو، به تول خان وتی:

- چووه ته جیگه یه ک ئیستا ده گه ریټه وه.

خانوو یه کمان دۆزیه وه که بمانشاریته وه

ئیمه خه ریک بووین نانی به یانیمان ته واو ده کرد. خانمی پزیشک به و خوین گهرمی و هه لسوکه وته دۆستانه یه وه که پاپیه وه وه که ئه وه ی بیه ویت هه والیکى زۆر خوشمان پى بلای، پیکه نین له زووخساریدا ده بینرا.

- له گه ل ئیوه دا ده بیته له سه ر بابته یکی گرنگ قسه بکه م. ده مه ویت بى ئه وه ی قسه م پى بچین گویم ئی بگرن، دواتر پیکه وه بریار ده ده یین. به په رۆشیه وه گویمان بۆ خانمی پزیشک گرتبوو.

- له هه زارترین و پتویستترین کاته کانه ماندا هاوکارى ئیمه تان کردو ئیمه تان گه یانده ئه م پۆده . ئه گه ر یارمه تی ئیوه نه بوایه ، یان من له گه ل کاره خراپه کانی ئه و پۆزانه تیکه ل ده بووم و هه ر له سه ره تای ژیا نه وه ده پووخام، یان هه ر به رده وام ده بووم له و ژیا نه سهخت و ناخۆشه . ئه مپۆ که بوومه ته پزیشک و ئه م تواناو ده رنامه ته م هه یه ، سه ره تا به ئه مرى خواى گه وره بووه پاشان به هاوکاریتان و پالپشتی ئیوه ، ئیستایش نۆره ی ئیمه یه خزمهت و هاوکارى بکه یین. ئه مه ش حیکمهت و ده رسیکی پوون و بچووکی په روه ردگاره . له که ل دایکم به مه منویه وه تا ئه و کاته ی بتانه ویت ئیزنی مانه وه تان له م ماله دا پى ده ده یین. ئه مه بۆ دایکیشم زۆر باش ده بیته . چونکه من به م نزیکانه ده چمه مالى خو مه وه (ژیا نی هاوسه ری پیک ده هئیم). دایکم به ته نها ده مینیته وه . ده توانن دۆستیکى گیانی ئه و بن.

به لام بیرم ئی کردوه ته وه .. سه ره پای ئه م هه موو ئاره زووه ی ئیمه ، په نگه ئیوه لیژه ئاسووده نه بن. ئیوه پتویستان به خانویه که ، که هی خۆتان بیته . دیسان به هه موو توانامانه وه له گه لتان ده بین.. بۆ ئه مه ش

خانويەكمان بۆ دۆزىونەتەو، خانويەكى بچوك و بى فېزە، بەلام باوهر
پىكراو باشە. خانوكە ھى دەستگىرانەكەمە، مۆلەتم لى وەرگرتوۋە تا
ھەركات بتانەوئەت لەوئى بن.

بىنىم دايكم دەستى بە پووخسارىەو ەرتوۋە ھەنسكى گريان
دەدات. ديسان پەشەباي ماتەمى دنياكەى ئەوى گرتوۋە. گوئى بىستبوۋنى
ئەو قسانەو بەدەستەينانى ئەو تواناۋ دەرەمەتە نىعمەتلىكى گەرەو
دەگمەن بوو. بەلام بۆ كەسك كە لە ھەبوۋنىەو ەكەوئەتە نەبوۋنىەو
بەرگەگرتنى زۆر قورس بوو. دايكم بەجۆرىك بە ھەنسكەو دەگريا، بەتول
خان و خانمى پزىشك چوۋنە لاي تاكو ھىۋرى ەكەنەو. منىش ەك شىتئى
تەزىبووم. پاھاتبووم لەگەل ئەو شتە سەيرانەى دەھاتە پىمان. دايكم وتى:
- ھەرگىز قىوۋلى ناكەم. ئەمە بۆ من زۆر قورس و گران دەبئەت، ھىچ
شتىك ەرنەگرم كە ھەقەكەى نەدەم.

خانمى پزىشك بۆ ئەو ەى دايكم ئارام بكاۋە:

- ئىمە ئەم خانوۋەتان بە خۇرايى پى نادەين. تىايدا دەمىننەو ەتاو ەكو
إن شاء الله سەلىم دەخوئىتەت ەھەقى ئەمانە دانە دانە دەداتەو. زىاتر
پىداگرىمان نەكرد، چونكە لەبى چارەبىيەكى زۆردا بوۋىن. دەبوۋايە ھەر
جىگەيەكمان بدۆزىايەتەو بۆ خۇمان. ئەگەر ئەو ەمان پەت بكدايەتەو
چارەيەكى ترمان نەدەبوو. ئەو جىگەيە نەۋمى يەكەمى بىنايەك بوو. كە
بۆ ئىمە بەس بوو. خانمى پزىشكىش كە پاىەخ و كەل و پەلەكانى
پىكخستبوو. لەبەرەمبەر دۆزىنەو ەى خانويەكى ئاۋادا دايك و كوپ لە
شوكرو سوپاسدا بوۋىن ھەرچەندە خاۋەنەكەى كەسكى ترىش بئەت، لە
كاتىكدا ھىۋاش ھىۋاش خەرىك بوو ھەموو شتىك پىك دەبوو. ديسان

گه رده لولی پشتیوی و نه هامه تیه کان، دیسان زنجیره ی نازاره کان خه ریک
بوو دهستی پی ده کرده وه.

به‌شی‌حه‌وته‌م

زنجیره‌ی نه‌هامه‌تیه‌کان

پوخته‌ی ئه‌م به‌شه:

تاقیکردنه‌وه قورس و سه‌خته‌کان به‌کیکیان ته‌واو
ده‌بوو به‌کیکی تر ده‌ستی پێده‌کرد. به‌ر له‌وه‌ی بلیین
(شکور پزگارمان بوو) دیسان به‌کیکی تر... به‌لام تا
ده‌هات به‌رگه‌گری و خۆپاگریمان که‌متر ده‌بوو، بئ
چاره ده‌بووین. ئه‌مه تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی زۆر قورس
بوو.

ناخۇش يەكەن دىسان زىچىرەيان بەست

كاتىك لە نەخۇشخانە بە دىار ئازارە سەختەكانى خوشكەكەمەوہ
بووین، خانى پزىشك بە ھەناسە پرىكۆۋە خۆى گەياندە لای ئىمە:

- فرىشتە خان، ھەوالى مىردەكەتان ھەيە؟

ئەو حالە ناخ سووتىن و بە ئازارەى خوشكەكەمەن بىرچوویەوہ بە
پەرۆشەوہ بەرەو ئەو ھەوالەى خانى پزىشك چووین كە پىتى دایىن، دایكەم
وتى:

- چى بووہ؟ لە كوئىيە؟

منىش وەك ئەوہى كە ھەوالىكى زۆر خراپ دەبىستم بۆئەوہى
بەرگەى ئەو ئازارە گىيان سووتىنە بگرم، توند دانم بەخۇمدا گرت و دەستم
خستە سەر سىنگم.

- لە كەنارى پىگەيەك دۆزراوہ تەوہ.

- دەرئى؟

خانى پزىشك يەكسەر نىگاكانى گۆپا، لىۋەكانى بە ئازارەوہ دا
بەيەكدا:

- بەئى.. بەلام....

تەواوى نەكرد.

- بۇ خاترى خودا بىللى...

- لاشەى زۆر زىيانى بەركەوتوۋە، بەجۆرىك تواناى پۆشتىنى لە
دەستداوہ.

- ئۆھ.. ئەمە بەس بوو بۇ ئىمە.. ئەم ھەوالە باشتر بوولەوہى
واماندەزانى مردوہ، يان وىن بووہ ناگەپىتەوہ، باشتر بوولەوہى ھەموو

كات له ترس و نازاری نه دۆزینه وهی ئه ودا بووین. خانمی پزیشك ئیمه ی گه یانده ئه و نه خۆشخانه یه ی باوكمی ئی بوو.

ئای خودایه ..! دیمه نیکی زۆر سه یر بوو.. وهك بلیی هه موو گیانی باوكمیان شکاندوه. هیچ جیگه یه کی به سه لامه تی نه مابوو. ئه وانهش که وایان ئی کردوه وایان زانیوه مردووه و، له که نار پێگه یه کدا فریایان داوه و، خیرخوایه کیش بینویه تی و هیناویه تییه نه خۆشخانه. خانمی پزیشك زانیاری وه رگرت له و پزیشکانه ی ئه وئی. باوكم هۆشی نه بوو. سه یری هه مووی برین بوو، جیهی کی نه بوو که نه شکابیت. ده م و چاو و پوو خساری هه موو برین پێچ کرابوو له قۆلی راستیدا دوو شکاوی و، له قۆلی چه پيشدا چهند دانه درز و قلیش هه بوون. به لام خراپی هه واته که مان له دوایدا بیست. باوكم له بهر ئه و زه بهر زۆرانه ی به یری که وتوه. زیانیکی درێژ خایه نی پێگه یشتوه. که به درێژایی ته مه نی ده بیت له جیگه دا بیت. ئای خوییه .. ئه مه چ نه گبه تییه که؟ چ نازاری که؟ ئه مه چ جوړه تاقیکردنه وه یه که؟ ئیستا ئیمه ده بی چی بکه ین؟ به ته واهه تی سه رسام و په ریشان و بی چاره مابووین.

ئا ه له م بی چاره ییه ..

خوشکه که م له حاالی تیکچووندا یه .. له نه خۆشخانه پۆژ ده ژمیریت، باوكم هه موو ژیا نی ته و او بوو بوو، هه موو توانا کانی کۆتایی هاتبوو، ئومیدی پووخابوو... ئه ی منی گه نجی بی ئه زموون که ئه م باره م پی هه لئاسوپئی..! ده ی بزانه .. چۆن ده توانم له م باره بی چاره ییه بی مه ده ر؟! خودایه یارمه تی لای تویه .. زۆر بی چاره ین. خوا لیی پازی بیت خانمی پزیشك ماوه ی سی مانگ ته داوی و چاودیری باوكمی گرت هه ستۆ.

شکاوای و له جئ چوونهکانی لهشی به رهو باشی ده پوشتن، به لام نیت
 ده بویه ته مەنی له جیگه دا وهك ئیفلجیك بێت. هیتا مانه وه ماله وه له
 جیگه ی خۆی داماننا. به لام باوكم به تهواری هاوسهنگی له دهست دابوو،
 پووداوهكانی نه ده هاته وه بیرو شستی بئ مانای دهوت. پێك وهك
 خوشكه كه م، كه به نارچه تهی پۆژهكانی ته مەنی ده گوزه راند. باوكم
 پوویه پووی ئه شكه نجه و ئازاری زۆر قورس ده بوه وه. ئه و ژیا نه پر له
 پیسی و خراپییه هه ر ده بێت كۆتاییه كه ی ئاوا بێت. كاتیك پاره ی زۆر بوو
 ئافره تی زۆر وهك په روانه و ماستا و چیو به رژه وهندی خواز وهك په نجه ی
 دهست به دهو ری دا ده سوړان. كاتیكیش بینیان پاره ی نه ما، هه موو مال
 و مولگیان له دهستی ده رهتیا و به م جۆره توشی ئازاریان كرد. وایان
 زانیوه كه مردووه و به جییان هیشتووه. ناخۆشترین و به ئازارترین شت
 ئه وه بوو كه جگه له وه ی باوكم هه موو پاره و مائی له دهست دابوو له
 ناوه راستی كۆلان به جییان هیشتبوو به ئازارو ئه شكه نجه و به ته نها. و
 ئیستا ده بوو كه ته مەن به ئیفلجی بمینتیه وه. ئه مه به جۆرێك ئازاری
 ده دام كه باس ناكریت. ده بویه له كه سانێك كه ئه مر ت به سه ردا ده كردن
 ئه مر وه ربگری و، له كه سانێك كه یارمه تیت ده دان دهست پان بكه یته وه،
 له كه سانێك كه پۆژانیك تۆ نانت پئ ده دان نان وه ربگریت... له مه به
 ئازار ترو نه گبه تی زیاتر ده بی چی بێت؟! پۆژه كان له گه ل ئه م هه موو
 نارچه تییه دا ده پوشتن، به راستی دایكم كه سیك بوو وهك فریشته.
 سه ره رای ئه و ئاگره بۆ بپاوه یه ی كه ده هاته رپی له پشت باوكمه وه
 ده له رزی. بۆ ئاسوده كردن و خزمه ت كردنی ئه و یه كه خولهك دانه ده نیشت.
 ئایا به رامبه ر ئه و هه موو خراپییه چ خانمێك یاخی نه ده بوو؟! دۆستانی

وهك بهتول خان و كچهكهى سهلامهت بن زۆر جار له م لاو ئه و لاوه
يارمهتيان دهداين. بهلام وهك دهلّين: ((نانك له دهستهوه بّيّت سك تّير
ناكات)). خانمى پزىشك دواى ئه وهى هاوسه رگيرى كرد زۆر كه متر دههاته
سهردانمان. دواتر زانيمان كه هاوسه رهكهى پاڙى نه ده بوو. بهلام ديسانيش
سوپاسيان دهكهين. كرّى ماله كه يان وهرنه دهگرت. ئه مهش نيمه تّيكى
گه وړه بوو.

دايكى فرشته م

دايكى به وه فاو فيداكارم، زياتر بهرگهى ئه و برسىتى و نه بوونيه مانى
نهگرت و بهو حاله يه وه دهستى كرد به كارى پاكردنه وهى مالاّن. من به مه
په ريشان ده بووم مامۆستا.. ده مردم. وهك ئه و خزمه تكارانهى هه موو
پۆڙك دههاته مالاّن. ئىستا دايكم به و نه خوشيهى، به و باره دهرونييه
خراپه يه وه دهچيّت بۆ خزمه تكارى، شوشه دهسپيّت، ئوتو دهكات، جيگا
پاك دهكاته وه.... سهبرى ئه م حاله بكه. چۆن په ريشان نابيت! چۆن
ناپوخيت؟! دايكم به يانيان زوو هه لدهستا، جيگهى باوكمى پاك
دهكرده وه خواردنى پىّ ده داو دهچوو بۆ كار. كه له كار دهگه پايه وه
دهچوو نه خۆشخانه بۆ سهردانى خوشكم. دوايش دهگه پايه وه مالّ و
پيداويستيه كانى باوكمى جيبه جىّ دهكردو، وهكو په روانه به دهوريدا
خزمه تى دهكرد. بىرى لى بكه نه وه.. له م پيشىركييه دا، له م بهر وه پيش
چوونه دا چ گيانك، چ دهرونيك، چ خواستك بهرگهى دهگرت. منيش له
خويندنگاهم وهكو لاشه يه كى بى گيان پۆڙم به سهر دهبرد. هه موو له
ژيانى خۆياندا بوون، منيش له ناو ئاره زوو خه ياله كانى خۆمدا وهك
بهردىكى بى پۆح ده سوپامه وه. له گه لّ كهس هاوپتيه تيم نه دهكرد،

له بهر نه وهی چیم مابو له گه ل نه واند ا به شی بکه م ؟ ! نه وان پرسیارم ل
 ده که ن و دیسان ناچار ده ب بیر له و دیمه ته ئازار وایانه بکه مه وه . به لام له
 شتیک به ته واره تی تیگه یشتبووم: ده بیت بخوینم و کاریکم هه بیت که خویم
 خاوه نی بم . مرقفی که وتوو هاوړپئی نابئ . من ته نها خویم ده متوانی خویم
 پرگار بکه م . سهره تا ده بیت خویندن ته ووا بکه م ، ده بیت باش فیر بېم .
 نیشیکی په سهند کراوو یاسایم هه بیت . دواتر ده متوانی به و جوړه ی
 ده مه ویت بزیم . زور باش له مه تیگه شتبووم .

ماموستانى نه ده بیاتم

نازانم کئ بوی باس کردبوو... به لام ماموستانى نه ده بیاتم هه موو
 شتیکی له باره ی منه وه ده زانی . ماموستا توران ، ماموستانى نه ده بیاتم که
 له ته مه نیکی مام ناوه ندو که سیکی دروست و باش بوو ، له هه مانکاتا
 یاریده ده ری به پړوه بهر بوو . منی بانگ کرده ژوره که ی ، له و شتانه ی که
 به سهرم هاتبوون لیی پرسیم . به فرمی سکه وه گوئی بؤ به سهره ات و
 پووداوه کانم گرت . وه ک باوکیکی پاسته قینه له باوه شی گرتم و دلنه وایی
 کردم ، ناماده یی خو شی پیشاندا بؤ به رده وام پشتیوانی و یارمه تیدانم . خوا
 لیی پازی بیت ، زور هیزو نارامی پی به خشیم . جگه له مانه ش له کافترای
 خویندگا که مان نیشی پیدام . له بهر نه وه ی کاتی خویندنی من له خویندنگا
 تا نیوه پؤ بوو ، له دواى نیوه پؤوه له کافترای خویندنگا کارم ده کرد .
 هه وه ها ته خته ی بؤیاخی بؤ کریم ، پیللوی هاوړپیکانم و ماموستاکانم بؤیاخ
 ده کرد . نه مه ش نیعمه تیکی زور گه وه بوو . هیچ نه بیت که میک ده متوانی
 یارمه تی نه و دایکه م بده م که به رده وام هه ولئ ده داو ماندوو ده بوو
 ماموستانى نه ده بیاتم هه ولئ ده دا له ملاو نه ولاوه زیاتر یارمه تیمان بدات .

هه ربه و جۆره كچه كه شى له و پۆژانه دا په يوه ندى له گه‌ل من گه‌رمتر بوويو. من و خه‌نده له يه‌ك پۆلدا بووين. كچى كى زۆر خانم و نه‌رمونيان بوو. له هه‌ر ده‌رفه تى كدا شتى كى ده‌دۆزى وه تاكو گفتوگۆم له گه‌ل دروست بكات. من زۆر مه‌ستم به‌مه ده‌كرد. به‌لام له به‌رامبه‌ر نه‌و يارمه‌تى و هه‌ولانه‌ى نه‌ودا نه‌گه‌ر باوكى بيبىستايه شه‌رمه‌زار ده‌بووم. له به‌ر نه‌وه كه نارگيريم ده‌كرد له خه‌نده. خه‌نده به‌ بيانوى ده‌رسى كه وه هاته مالمان. له نزى كه وه دايم و باوكمى ناسى و ناشنا بوو به‌و نا په‌حه‌تى و باره قورسانه‌ى كه به‌سه‌رمان هاتبوو. وتم انشاء الله له دواى نه‌مه‌وه ئيترو واز ده‌هينيت. به‌لام زياتر خۆى ده‌هينايه پيش و زياتر به‌زه‌يى به‌ خيژانه كه ماندا ده‌هاته وه و ده‌ستى كردبوو به‌ يارمه‌تيدانمان. دايم به‌مه زۆر خۆشحال بوو. به‌لام من بيتاقت و شه‌رمه‌زار ده‌بووم. ده‌ترسام له وه‌ى هه‌ركاتى مامۇستاكه‌م بمبيني پيم بلّيت:

- چاوه‌پيى نه‌م له تۆ نه‌ده‌كرد.

سه‌برى پيغه‌مه‌به‌رانه‌ى دايمك

باوكم له حالى كدا بوو كه به‌رگه‌ى نه‌ده‌گرت. نه‌و ئيترو له ناو جيگاكه‌ى بىزار بوو بوو، له به‌رامبه‌ر هه‌موو شتى ك توپه‌ ده‌بوو، هاوارى ده‌كرد، دايمكى زۆر زۆر زويرو عاجز ده‌كرد. دايمكىشم كه وه‌ك فريشته‌كان بوو، هيچ پيداويستى به‌كه نه‌بوو كه بۆى داين نه‌كات، سه‌ره‌پاى نه‌وه‌ش هيچ خۆشويستن و ده‌ست خۆشيه‌كى پينه‌ده‌گه‌يشت ته‌نانه‌ت سوپاس كردنىك يان وته‌يه‌كى (خوا لىت پازى بى)، بيگومان له‌و باروڤخه‌يدا به‌ جوړىك ده‌كرا لىى قبول بكرى. به‌لام له‌وه گه‌وره‌تر بى باوه‌پى و نا سوپاس گوزارى باوكم بوو. كه له‌نځوان هه‌موو قسه‌كانيدا ده‌يوته خوا

ستمى لى كىردوم... بۇ منت ھىتايە ئەم حالە؟ ھەموو جارىگىش دايكم بۇ ئەوھى باوكم پزگار بكات، پىي دەوت كە خۆى بداتە دەست خودا، سوپاسى بكات، چونكە چارەيەكى تىرى نىيە. بەلام باوكم وەك ئەوھى دوعايەكى نەبىت زياتر كفى دەكردو بەردەوام دەكەوتە ناو گوناھەوہ. ئەو قبولى نەدەكرد كە ھۆكارى ئەم حالەى ئىستاي ھەلەو تاوانى پىشوى خۆيەتى. ھەموو كات بەرپرسىارى ئەو حالەى خۆى (حاشا) دەخستە پال خودا. بەم ھەموو مەرج و حالەوہ ھىشتاش دايكم دلى نەدەشكاند، بەردەوام ئەوھى لە دەستى بەھاتايە لە خۆشەويستى و مېھرەبانى پىي دەبەخشى. بەردەوام لە پشت سەرييەوہ دەوہستا:

– ئەمەش دەخۆى؟ ئەوہشت بۇ بكم؟ ئەوہشت بۇ بەينم؟ بەم جۆرە بى ئەوھى بىزار بىيت و، واز بەينىت خزمەتى دەكرد. زۆرىش چىزى لەم كارانەى وەردەگرت. كەسكىكى نىكمان كە ئەم حالەى دايكمى بىنى بوو پىي وتبوو:

– تۆچ جۆرە مۇشكىت؟ كابرا بەو جۆرە قسە بە خودا پىغەمبەر دەلەيت تۆش وەك مندال بە دەوریدا دىيت و، خۆشەويستى و مېھرەبانى پىدەدەى! كەمىك لىي دورىكەوہرەوہ با لە ھەلەكانى خۆى تىيگات. لەگەل ئەوھى ئەم ھەمووہ لەگەلەيدايەت و يارمەتى دەدەيت سوپاسىكت ناكات. بەجۆرىك پەفتار دەكات وەكو بلىي ئەو ھۆكارى ئەو ھەلەنەى خۆى نەبىت. كەمىك بىخەرە ئازارەوہ. با ئىتر نرخى تۆ بزانىت كە لەبەر دەستى دايەت. دايكى مېھرەبان و خاوەن سۆزم ئەم قسانەى پەتكردەوہ و وتى:

– نەخىر، ئەو چى دەلەيت با بىلەيت، بە ھەر جۆرىك پەفتار دەكات با بىكات. ھەرگىز لە خزمەت كەردنى كەمتەرخەمى ناكەم.

یەكەم: لەگەڵ ئەودا زۆر پۆژی خۆشمان بە سەر بردوو. ئەمڕۆ كە ئەو كەوتوووە ئەم كەوالەو منیش دەبێت بەوەفایم بە پەیمانەكەم و لە ناپەڕەتترین كەوالیدا لەگەڵی بم و دەستی بگرم، ئەو چی دەلێت با بیلێت من لێی دوورناكەومەو.

دووەمیش: ئەو گوناھەكانی لەسەر خۆیەتی. من سزای گوناھای ئەو وەرناگرم. ئەو خودا دەیزانی. لەوانەشە پەند لەم خزمەت كردنانە من وەرگری و پێگای پاست ببینێت. ئیمان و ئاخیرەتی خۆی پزگار بكات. چون دەبێت لە پزگار كردنی كەسێك بوەستم وازی لێ بهێنم تا لەگەڵ گوناھای تردا تێكەڵ بێت؟!

سێیەمیش: إن شاء الله ئەمە بۆ من گەورەترین تاقیكردنەوێ. بە ئارامگرتن و خزمەت كردنی ئەو، ئاخیرەتی منیش پزگار دەبێت، خوای گەورە هیچ شتێك بێ حێكمەت نانیڕێت. ئەمەشی وەكو تاقیكردنەوێ پێداوم. پەنگە هاوسەرەكەم وەسیلەی پزگاریبوونی من بێت.

سەرم سوپامبوو. ناپەڕەتترین و بە ئازارترین پووداوەكان بەم لێكدانەوێ جوانە. چەند بە مانا ئارام بەخشانهیە ئەگەر لەپوویەکی جوانەوێ سەیری پووداوەكان بكەین. ئەگەر مۆفەكان لە پووبەپووبوونەوێیان لەگەڵ پووداوەكاندا بە پوویەکی باش و بە ئاراستەییەکی باش بۆیان بروانن، زۆریك لە كێشەكان بەر لە دروست بوونیان چارەسەر دەبن. بە تەواوی وەك بەدیعوژەمان دەفەرموێت: ((ئەوێ جوان ببینێت جوانیش بێر دەكاتو، ئەوێ باش بێر بكاتو و چێژ لە ژیانی وەر دەگری.)).

بهشی ههشتهم

خهنده.. کچی مامۆستاکهه

پوختهی ئهه بهشه:

سهردانی مامۆستا توران بق مالممان، وره و
ههژیکهی دهروونی گه وره ی پئ داین. خهنده ی
کچیشی کتییی (ئه و پیاوه ی له دوی خۆی
ده گه پیت) ی به دیاری پیدام و، چاویشی هه ره سه رم
بوو...

مامۆستا توران هاته سهر دانمان

دايكم زۆر كهوتبوه ژيتر كاريگهري ئهو خهونهي كه ديبووي،
له بهر ئه وه ئهو پاره كه مه ي دهستي ده كهوت كه م كتيبه كاني
(په يامه كاني نوور) ي به ديعوزه ماني پي ده كړي. هه موو پوژنيك دره نگاننيك،
دواي ئه وه ي باوكمي ده خه واند، كتيبي (په يامه كاني نوور) ي ده گرته
ده ست و چهند كاتژميژنيك ده بخويندنه وه، پاشان ده بويست به شه
گرنگه كاني له گه ل من دا باس بكات. هه نديك جاريش پي كه وه
ده مانخويندنه وه و لتي تيده گه يشتين و سوودمان لي وهرده گرتن. كاتيكيش
خه ريكي نيش بوو له ماله وه گوئي له كاسيتي په يامه كاني نوور ده گرت و
هه م نيشي ده كرد، به لام باوكم به مانه زۆر بيزار ده بوو:

- ديسان ئه مانه؟! ئيوه جگه له خوا و پيغه مبه ر هيجي تر نازانن؟
به م جوړه دايكمي ئازار ده دا. دايكيشم هه رگيز به ره وپووي
نه ده بوه وه و زويړي نه ده كرد.

- باشه هاوسه رم... ئيستا لاي ده به م.
دايه... دايه ئاخو دايكيكي وهك تو دووباره ده بيتنه وه! ئاخو
دايكيكي وهك تو و هاوسه ريكي هاوشيوه ي تو هه بي؟! يان دايكي
هه مووان به م جوړهن! به لي... هه ميشه ده لييم.. هه موو كات دووباره ي
ده كه مه وه گه وهره ترين شانس و به خته وهري من ئه وهيه كه خاوه ني ئه و
دايكم و گه وهره ترين بي چاره ييشم ئه وهيه كه خاوه ني ئه و باوكه م. دايكم
جارجار منيشي ئاكا دارده كرده وه:

- ئامان كوړم... باوكت زوير نه كه يت. ئه و زۆر ئازار ده چيژني، ئه و
كه ساسيي و كه وتنه سهر جيگه ي پي قبول ناكړيت، له بهر ئه وهيه كه

به‌رگه ناگرئ و توپه ده‌بی و هاوارده‌کات. هه‌رگیز به‌ره و پووی نه‌وه‌ستیت، له‌م کاته قورس و نا‌په‌حه‌ته‌یدا زویری نه‌که‌یت. ئه‌و پۆزه دیسان به‌رده‌وام بوو له‌ قسه‌ ناشیرین و که‌له‌ په‌قیه‌کانی له‌به‌رام‌به‌ر دایک‌دا، منیش که‌ به‌زۆر خۆم گرت‌بوو تا‌کو نه‌ته‌قمه‌وه. له‌و کاته‌دا زه‌نگی ده‌رگا لێیدا، که‌ کرد‌مه‌وه... میوانیکی بانگه‌شست نه‌کراو... مامۆستای ئه‌ده‌بیاتم (مامۆستا توران) له‌گه‌ڵ خێزانه‌که‌ی و که‌چه‌که‌ی (خه‌نده) له‌به‌ر ده‌رگا‌که‌ بوون. له‌پاستیدا هه‌م شله‌ ژام هه‌م سه‌رم سوپما.

کتییی په‌یامه‌کانی نوور

پیشوازیمان لێ‌کردن بۆ ژووره‌وه. هه‌مووان په‌کتریان ناسی. مامۆستا توران چاوی که‌وته سه‌ر کتیب و کاسیته‌کانی په‌یامه‌کانی

نوور:

- چه‌نده جوانه - به‌م شیوه جوانه هاته ناوه‌وه - که‌واته ئێوه‌ش ئه‌مانه ده‌خویننه‌وه!

دایکم وتی: هه‌ول ده‌ده‌ین سوودیان لێ وهر‌بگیرین.

- زۆرخۆش‌حالبووم، به‌روا بکه‌ن زۆرم پێخۆش بوو. ئێوه‌ گه‌وره‌ترین چاره‌سه‌ری ده‌روونی و پۆحیتان بۆ ئاسوده‌یی دۆزیوه‌ته‌وه. که‌واته‌ من ئیتر هیچ نییه‌ پێتانی بلێم.

له‌و کاته‌دا دیسان باوکم به‌پێچه‌وانه‌ی هه‌مووان ده‌ستی به‌قه‌سه‌کردن

کرد:

- مامۆستا، ئه‌مانه‌ی ئیمه‌ میشکیان تێک‌دراوه، نه‌کا ئێوه‌ش وابن؟ ئه‌مان جگه‌ له‌خوا شتیکی تر نازانن، ئه‌م حاله‌ی خۆیان نابینن، سه‌یری ئه‌و نا‌په‌حه‌تیانه‌ نا‌که‌ن که‌ به‌سه‌ریان‌دا دێت، هه‌ر خه‌ریکی وتنی خودا-

خودان. دایکم بۆ وهستاندن و پێگه گرتن له و جۆره قسه کردنه ی باوکم هاته
ناو قسه کان:

- هاوسه ره که م له بهر ئه وه ی ئازارو ناره حه تی زۆره و بێزاره، هه ندیک
جار ههسته کانی له دهست ده چیت و نازانیت چی ده لیت. له خواوه بوو که
باوکیشم بۆ دهنگ بوو.

له مایکی خاکی و ساده دا و هه رکه س له جیگه یه ک دانیشترین.
خه نده چاوه کانی هه ر له سه رم بوو، به رده وام له من ورد ده بووه وه،
ئه وه نده ناره حه ت و ئا ئاسوده بووم. هه موو ئه وانه ی له وئ بوون هه ستیان
کردبوو، خه نده جانتاکه ی کرده وه، کتیبکی له ناویدا ده ره ئتاو، وتی:

- سه لیم، ده مه وئ کتیبکت به دیاری پی بده م، قهوولی ده که یه ت؟
سه رم سوپما، بێگومان ده بوو وه ربیگرم، چاره یه کی ترم نه بوو؟
ده ستی پاگرتبوو (کتیبه که ی بۆ درێژ کردم).

ئه و یاداشتیه ی خه نده بۆی نووسی بووم

ئه و پیاوه ی له دووی خۆی ده گه پیت... ناویکی سه رنج پاکیش بوو،
کتیبه که م کرده وه... ئه و پسته پر مانایه ی که خه نده تئیدا بۆی نووسی
بووم.. ((ئه و کتیبه ی بووه هۆکاری دۆزینه وه ی خۆم، بۆ دۆستایه تی
هه میشه بیمان ئیمزا ده که م... خه نده)). ئه و کتیبه ی بووه هۆکاری
دۆزینه وه ی خۆم، ئه مه مانای چیه ؟! به رله وه ی بپرسم له لایه ن مامۆستا
تورانه وه پوونکردنه وه ده ستی پیکرد:

- سه لیم.. ئه و کتیبه خه نده به دیاری پێشکه شی کردیت بۆ خێزانه که ی
ئیمه بیره وه ربه کی زۆر گرنگه. به ر له ئیستا خێزانه که ی ئیمه به م جۆره
خۆپاریز و باوه ردار نه بووین، هه رکه س به و جۆره ی ده بویست له ژایانی

خۇيدا دەۋىيا. كىتەبى (ئەو پىاۋەى لەدۋىى خۇى دەگەپەت) سەرەتا
 ھاوسەرەكەم خۇيىندىەو، دواتر زۆر بەتامەزىۋىيەو پەشنىيازى بۆكرەم كە
 بىخۇيىنمەو. لەپاش منىش خەندە خۇيىندىەو، زۆر شكور و سوپاس، ئەم
 كىتەبە بچوكە ئىمەى بەرەو پاستەقىنەكانى ئىمان و پەيامەكانى نور برد.
 بەمانايەكى دىكە ئىمانمانى پزگاركرەو بوو ھۆكارى گەپانەو ھەمان. دايكەم
 لىرەدا ھاتە قسە و وتى: مامۇستا... پەيامەكانى نور زۆر جوانە، كاتىك
 دەىخۇيىنمەو زۆر چىزى لى دەبىنم، زۆرىش سوديان لى وەرەگرم، بەلام
 لەھەندى لەوشەكانى تىناگەم، دەبى چى بكەم؟

- فەرىدەخان.. پەيامەكانى نور تەفسىرى قورئانە، لەگەل ئەو ھەشدا
 كىتەبىكە لە عىلم و بىركردنەو بەندايەتى، بىگومان ھە چىرۆكەك يان
 پۇمانىك نىيە. ھەر بۆيە بۆگەشتن بە ناو ھۆك و مانا قولەكانى كەمىك
 رەنج و تەقەلا و ئارام گرتنى پىۋىستە. بەرەكەتە گەرەكان و دەرەسە
 پىرپەندەكان دواى كۆششى سەخت و زۆر بەدەست دىن. پەيامەكانى نور
 ھەولتى زۆرى دەۋىت. بەداخو ھە ھۆى شىۋان و گۇپانى زمانەكە مانەو،
 رەنگە نەتوانىن لەكىتەبىكە كە پىش ۲۰-۳۰ سال نووسراو ھەش تىبگەين.
 ئەگەر ۲۰-۳۰ پەپەى پەيامەكانى نور لەگەل فەرەنگدا بخۇيىنەو ئەم
 كىشەيە تى دەپەپىنىت، ئەوكاتە وشەيەك نامىنىت كە تى نەگەيت. ئەمۇ
 پەيامەكانى نور بۆ زۆر زمان ھەركىپرەوان، بە مليۇنان خەك
 دەىخۇيىنەو، بەم جۆرە ھەزاران كەس ئىسلامىيان ھەلپزاردو ھە.

میوانیکی بانگهیشت نهکراو

له وکاتهی قسه کردنیکی خوښمان له باره ی په یامه کانی نور دهست پئی کردبوو، دیسان زهنگی ده رگا لی درا. ئه م جاره میوانه که در اوسیکه ی ته نیشتمان بوو.. خانم و هاوسه ره که ی. ئه و پیاوه که سیڅ بوو که ته واو وهک باوکم بیرى ده کرده وه. به جوړیک له پیکا تاریکه کانی ژبان پزگاری نه بوو بوو، هر پاره یه کی دهست بکه و تابه دهیدا به مای خواردنه وه، له بهر نه وه بوو ته مهنی گه یشتبوه شهسته کان و هیشتا له خانووی کریدا ده ژیا. ناخر بلن له و کاته دا که گفتوگویه کی ئاوا خوښ و جوانمان دهست پئی کردبوو کاتی هاتن بوو؟! .. ده لئن له هر شتیکدا خیریک هیه، با چاوه پئی بکه یین و ببینین. ئه و پیاوه سه ره تایی قسه کانی به م وشانه دهست پیگرد. - (حاشا) خوی گهره ی به نادادپه روهر باس کردو قه دهری به خراب نووسراو ده زانی،- ده یوت: مه لاکان هاوار ده که ن: خوا هیه ! خوا هیه ... ده ی له کوپیه ؟ چونه ؟ له کی ده چیت ؟ ئه گهر هیه ئه و کی دروستی کردو وه ؟ ئاوپى دایه وه لای باوکم تا کو ئه ویش پشتگیری لی بکات و تی: وانیه کاکه ؟ باوکیشم سه ری په زامه ندی بۆ قسه که ی له قاند، له و کاته دا بایه کی سارد له ژوره که دا هلی کرد و ئه م پرسیاره میښک تیکه ده رانه گفتوگو شیرینه کانی ئه وپی نه هیشت. له راستیدا بۆ دهست که وتی وه لایمى ئه و پرسیارانه ی ئه قلی منیشیان تیکه دا بوو سه یری چاوی ماموستام کرد، ماموستا توران دوی یهک دوو کوکله ... به نه رمی و به هیمنیه وه هاته ناو قسه کانه وه.

گفتوگۆيەكى زۆر خوش..

مامۇستا وتى:

مامە.. ئەگەر پېم پىي بىدەيت دەمەويت چەند قىسەيەك لەسەر
پرسىيارەكانت بىكەم. ئىوہ يان مەراقى ئەوہ تانە ئەم باسە بزانن، يان
هەست بەم شتانە ناكەن كە دەيلين!

- فەرموو.. تاكو ئەمنۆ قىسەى زۆرم بىستووہ، زۆر گويم بۆ كەسانى
وہك تۆ گرتووہ، بەلام ھىچ نەچووہ بەمىشكىمدا. تۆش چەند قىسەيەك بىكە.
بزانن، ھەرچەندە ھىچىش وەرناگرم...

- مامە.. ئەم جىھانە بىي سەرەوبەرە نىيە.. پەتى ئەم گەردوونە
بەدەستى خاوەن دەسەلات و ھىزىكى گەورەوہيە، ھەر كەسىك خاوەنى
ئاوہزى ژىرى بىت، كاتىك سەيرى دەورويەرى دەكات لەم پاستىيە حالى
دەبىت. سەيرى مرقۇ بگەن! لە سەرەتاوہ دلوپىك ئاوہ، كە كاتى ھات
دەبىتە قەتماغەيەك خوين. پاشان ئەو دلوپە ئاوہ دەبىتە ئىسقان.. كە
كاتى گەيشت دەبىتە كۆرپەيەك و دىتە دىئاوہ كە خاوەنى چەند ھەست و
ئەندامىكى گرنەگە، چاوانىك كە دەبىنن، گوپكان كە دەبىستن، لووت كە
بۆن دەكات، دەستىك كە دەتوانىت شت بگرى، قاجىك كە دەپوات، دلىك
كە ھەست دەكات و مىشكىك كە بىردەكاتوہ... وردە وردە تا پۇژىك دىت
ئەو دلوپە ئاوہ واى لى دىت تواناى گۆرپىن و داھىناناى زۆر شتى دەبىت لەم
جىھانەى كە تىايدا مىوانە. ئەو سەيرو سەمەرانەى لەگەردووندا پوودەدەن
شتانىكى دواھاتوونىن كە بتوانىن بىانرئىمىرىن. دەبىنن... ھەر شتىك
بەسىستەم و پىكخستىنىكى جوان بەپىوہ دەچىت، لە ھەر جولەو
چالاكىە كدا سودو ھىكمەت بەدى دەكرىت، ھەموو شتىك بەپىوہ رىكى

ھەست بزوئەن دروست بوو، ھېچ شتەك لەخۆراو بێ ھۆ نىيە، باشە كى ئەم
 ھەموو كارو بەرھەمە ھونەرى و دەست پەنگىنانە دروست دەكات؟ كۆيە
 دروستكەرى ئەم ھەموو چالاككەيانە؟! سوپىنەرى ئەستىرەكان بەبى
 بەرەكەتە وتەن، بەدەھتەرى دنيا كە كەريەتە لانكە بۆ ھەموو
 زىندەوەرەن، كۆيە كە لەكاتى خۆيدا پزق دەبەخشىتە ملبارەھا
 زىندەوەر؟! كۆيە ئەو دروستكەرەى كە لەتۆيەك كەھىندەى سەرى
 دەزويەكە، دارو درەختى زەبەلاح و، لەدۆپە ئاويەك مەقۇنەك بەدى
 دەھىنەت؟! كەسانەك دەلەين (سروشەت) كەرى... ھەندىكى تر بەجۆرىكى
 تر دەلەين (ھەزىك)، لەكاتەكدا بەوتەى ئەوانەى دەلەين (سروشەت كەرى)
 ئەمە ناويەكە دەدرەت بە بوونەوەرە نازىندووەكان، ئەو بوونەوەرەنەى كە
 نەئەقل و نەزانست و نە ھەست و نە ھەزىيان نىيە. لەكاتەكدا پوون و
 ئاشكەرايە كە نازىندووەكان ناتوانن شتانەك بۆ خودى خۆشيان بکەن.
 وانىيە؟ بەمليۇنەھا سال چەكوش و تەختە و بزمار لەزۆريەكدا دابىي، ئەگەر
 وەستايەكى بەئەزموون بەكاريان نەھىنەت تەنانەت مەزىكى بچووكەش
 دروست نابەيت. بېگومان گەلا ھەواو ئاوو تەشكى خۆر لەچەكوش و
 تەختە بەئاگاتر نەين، كەوايە كلوھ بەفرەك تەنانەت مەزىك تەواو و بى كەم
 و كورتى ترە. كە بەم جۆرە بېت، كەوايە ئايا پوون و لەبەرچاوانىيە كە
 سروشەتەكى سادەى بېبەش لەھەز و ويست و نازىندوو و بى ھۆش تواناي
 گيان كەرنى بە بەر زىندەوەرەكى سادەو ساكاردا نىيە؟! ماوہ تەوہ...
 ياساكانى سروشەت كە بەلگەن بۆ بوونى (اللە)، چونكە ئەگەر ياسا ھەبەت،
 دەبەيت بەدەھتەرى ھەبەت، ھېچ ياسايەك لەخۆيەو نايەتە بوون.
 تەنانەت لەو ياساينەشدا كە مەقۇنە دايان دەنەت ئەمە بەپوونى ديارە. جگە

له وەش بۆ پیاوێزکردنی ئەو یاسایانە دادوەریک پێویستە، ئەگەر دادوەر نەبێت هیچ یاسایەك لەخۆیەوه بپارێزێت بەسەر تاوانباردا نادات، جوانترین نمونەش بۆ ئەمە دیسان دەشێت لەکاروباری مۆقفەکاندا ببینرێت، دەبێت ئەم پرسیارەش لەوانە بکەین کە بانگەشە بۆ ئەوە دەکەن کە (سروشت) بەدیھێنەرە: گەردوون و یاساكانی سروشت کێ دروستی کردوون؟ لەوەلامی ئەم پرسیارەدا بەناچاری دەلێن (سروشت).. و دووهم پرسیار بکەین (مەبەست لە سروشت چیه؟) لەوەلامدا دەلێن (مەبەست لە گەردوون و یاساكانی سروشت)ە، ئیتر لەم کاتەدا سروشتیەکان باریکی پێکەنین ئامیز دروست دەکەن، کە لاقی ئەوە لێ دەدەن گەردوون خۆی لەخۆیەوه دروست بوو، بەلێ.. بەپاسی ئەمە پێکەنین ئامیزە، چونکە ئەمە جیاوازی نیه لەگەڵ ئەوەی بلێین: (بەپاویکی نووسراو خۆی نووسەرەکیە، دروستکەری میژیک، میژەکی خۆیەتی) کە سێک بەوردی سەیر بکات دەبینێت، بوونی سروشت بەو نەخش و نیکارە ھەمە جۆرە پەنگاوپەنگەیه کە یەکیەکە لە کارە ھونەری و سەرنجپاکێشەکان، گەورەیی دروستکەرەکی پیشان دەدات. ئەگەر لەسەرەوه وێنەی سروشت بگێرێت، تابلۆیەکی بێ ھاوتایە، کە بەجۆرەھا دروستکراو پڕبۆتەوه بەزمانی حال دەلێت: (خاوەن و ھونەرماندە دروستکەری من خودایەکی خاوەن زانست و ھێز و توانای بێ ئەندازەیه) بەم جۆرە ئەم پاستەقینەیه بە موسیقایی ئاھەنگی گەردوون پادەگەینێت.

بېينە سەر باسى خودا، چۆن دروست بوو و لەجى دەجىت و وەلامى
ئەم جۆرە پرسىارانە: پەرورەدگارى بەدبەينەرى گەردوون و مرقۇشەكان،
لەبەرئەوەى لەپەرگەزى دروستكراوەكانى نىيە، ناكرىت و ناگونجىت بە
دروستكراوەكانى بچوئىنرىت.

كاتىك سەبرى تابلۆيك بەگەين، بەزىرىيەوە بېيار دەدەين كە ئەو
تابلۆيكە كارى دەستى ھونەرەندىكە، و لە خۆو نەكئشراوە، بەلام ئەوەش
دەزانىن كە ناگونجىت ئەو ھونەرەندەى تابلۆيكەى كئشاوە لەپەرگەزى
فلچەو بۆيەو چوارچۆوكان بىت يان لەوان بچىت. ئەو دەست پەنگىنەى
تابلۆيكەى كئشاوە بەگۇشت و ئىسقان و خوين و ئەقل و ويستەكانىو
بەتەواوى بونەوەرىكى جىاوازە، و ھەرگىز و بەھىچ جۆرىك لەپەرگەزى
تابلۆيكە نىيە و لەوئش ناچىت. ھەر بەو جۆرە بەدبەينەرى گەردوون و
جىھانىش خواى پەرورەدگار لەپەرگەزى گەردوون و بوونەوەر نىيە، ھەرگىز
لەدروستكراوەكانى ناچىت، ئىمەش كە لەلايەن ئەوەو دروست كراوين، بۆ
ئەوەى لەبەدبەينەرەكەمان بەگەين، ھەرچەندە ھەول بەدەين و ئەو بە
ھەرشىك بشوبەينىن ديسان شكست دەخوين، ھەر شىك بەبىرى ئىمەدا
بىت دروستكراوى ئەو. ئەو لە ھىچ شىك ناچىت، زياتر بىركردنەوە لە
چۆنىەتى پەرورەدگار لە مئشك و بىرى مرقۇشا ناتوانىت پوونكردنەوەيك
بدات؛ لەبەرئەوەى ئەقل و بىرى مرقۇشە دروستكراوە ھەر شىك
دروستكراوىت ناتوانىت لەدروستكەرەكەى تى بگات و بىرى لى بكاتەوە.
بۆ نمونە سۆپايەك ئەگەر ھۆشى ھەبىت و، بە پئوەرەكانى خۆى ھەول
بدات لەوەستاكەى تىبگات، بۆ تىگەيشتن ھەول دەدات وەستاكەى لەگەن
خۆى و شتەكانى دەوروبەرى بەراورد بكات. واى بۆ دەجىت وەستاكەشى

وهكو خۆى خەلۆز يان دار دەخوات و پاشان دەيكاته دوكل و خۆلەمیش، سى يان چوار قاچى هەيه و دەست و دەم و چاوى پەشن، بەم جۆرە بۆى دەچیت، و بىگومان لە ھەر قەبلەندىكدا ھەلە دەكات و لەو ھەستاكەى تىناگات. مەرفىش بۆ ناسىنى بەدەيھنە رەكەى و بۆ وینا کردنى ئەو، بە ھەر شتێك كە دەيزانىت و بەخە يالیدا دیت دەپیتۆیت، ئەمەش بى سەرئەنجامە و دوورە لە پراستى ھە. دراوسى پىرەكەمان ئەگەر گوێى بە قسەكانىش نەدايە، زۆر بەوردى گوێى بۆ گرتبوو، ئاشكرابوو ئەو راستيانەى كە دەوتران ئەگەر كەمىكيش بوايە كارىگەرى لەسەرى ھەبوو. من لە سەير كردن و بەوردى و سەرنجە ھە گوێ گرتنەكانى تىگەيشتم بەلام باوكم كەستێك نەبوو لەم قسانە تى بگات.

بۆچى قەدەرمان جوان نەنووسراو؟

دراوسىكەمان ھاتە ناو قسەكانە ھە:

- بۆچى خودا ئەم ناپەھەتيانەى داو ھەسەرماندا، باقەدەرێكى باشى بۆ بنووسىنايە، كاتێك قەدەرێكى خراپى بۆ ئىمە نووسىو، تاوانى ئىمە چىيە بەپێز.

مامۇستا توران بەزەردەخەيەكى بەنازەرە ھە، بە وتە شىرینەكانى ديسان ھاتە ھە ناو بابەتەكە:

- مامە گيان، لەبەرئەو ھەى بابەتى قەدەر بە ھەل تىگەيەنراوين، بۆيە لێكدانە ھە و پراشە ھەلەشى بۆ دەرگرت؟ ئەو زانراو، كە ھەر پاشماو ھەك دەرنەنجامى يان كۆتايى پلانێكە، ھەر شتێك بە پێو ھەريك شتو ھەردەگرت، مەرفىش ھەروايە. گەورەيى چار، درێژى زمان، سەنگى مەشك، ناسكى و نەرمى پشت و، شتو ھەموو ئەندامەكانى تر ھەموو

ئەمانە مل بۆ ھېلى سنورىكى نەبىنراو دەدەن. ھەموو ئەو گەردىلانەى لەشمان كە ئەركيان پى سېئىراو ھېئىك ھەيە لەسنورىكى ديارىكراودا رايگرتوون، لەم ئىشەشدا ئىمە پۆلمان نىە. كۆمەلەى زانىارىە بۆماو ھەيەكانمان ئىمە دامان نەناو، ئىمە زانىارىەكانى ژىنەتيكمان نەخوئىندو ھەو بەپىي ئەو پلانەش لاشەمان بنىاد نەناو. ئەمانە دەرتەنجامى قودرەت و زانست و تواناو وىستىكى بى سنوورە. باشە ئەم سىفەتەنە شىاوى كۆن؟ بىگومان لە (الله) زياتر بىر كەرتەو لە ھەشتىكى تر نەگونجاو، كەوايە پلان داپژەرو دروستكەرىش ھەرتەو.. پەروەردگار، ھەرتە لەدايك بوونمانەو تاكو مردنمان؟ چى ھەلدەبژىرىن و چىمان دەوئەت و چۆن ئارەزوو دەكەين بژىن و چى لەناخماندا ھەيەو چۆن وىستەكانمان بەكاردەھىئىن، ھەموو ئەمانە بەزانىارى نەبەراو ھى خۆى پىش لەدايك بوونمان دەيانزانئەت و بەگوئەرى ئەم وىستانەى خۆمان قەدەرمان دەنووسئەت، واتە بەپىي وىست و ھەلئەردنەكانى خۆمان، خۆى پەروەردگارمان لەسەرەتاو قەدەرى ئىمەى نووسىو، خۆى گەورە دەزانئەت ھەركەسئەك چى دەكات، ھەرتەوئەش وىستى دروست كەردو، و ئازادى وىستەكانى داو ھەتە دەست موقەكان خۆيان، كاتئەك قەدەرى نووسىوين زانىوئەتە ئىمە چى ھەلدەبژىرىن. بەگوئەرى ئەو نووسىوئەتە، بۆ (زانىنەكە)شى بابىر لە پىاوئەك بەكىنەو كە لەسەر لوتكەى شاخئەك ھەستاو ھەتەماشاى ھىلى شەمەندەفەرىك دەكات، دەبىنئەت لەلای پاست و لەلای چەپەو ھەتەمەندەفەر لەسەر ھەمان ھىل بەرەو پەوى يەك دىن، بەلام لەبەر بەرەستەكانى ئۆنانيان يەكتر نابیئن. ئەو كەسەى سەر شاخەكە بەيەكدادانى ئەو دووانە لەسەرەتاو

دەر زانیت، ئەگەر پەسپۆپی ژمیریاری بێت دەتوانیت حسابی بکات و
 بینوو سێت کە ی و لەکوێ لە یەک دە دەن. ئەگەر ئە و پیاو لە کات و شوینی
 بە یە کدا کیشانی ئە و دوو شە مە ندە فەرە دا بچیت لایان و پێیان بلیت: (من
 لە سەرە تاو دە مزانی و نووسی بووم کە ی و لەکوێ لە یەک دە دەن) ئە وانی
 ناو شە مە ندە فەرە کە دە توان بلیت: "ئەگەر تۆ لە سەرە تاو نە تنووسیا یە
 ئە و ئە م بە یە کدا کیشانی نە دە بوو!"... پەرسیا رە کە بە جۆریکی تر بکە ی:

لە بەر زانیی بە یە کدا کیشانی شە مە ندە فەرە کان بوو کە بە یە کیاندا دا؟!

وە لام: "لە بەر زانیی ئە و نە بوو کە بە یە کیاندا بە لکو لە بەر بەرە و پووی
 یە ک پۆیشتنیان لە سەر یە ک هیل بوو، کە ئە ویش زانی"، بە لئی زانیی
 خوداش لە مە دە چیت. مۆف کاتیک گوناھ دە کات لە بەر ئە وە نییە کە
 گوناھە کانی لە قە دە ریدا نووسراو. لە بنە پە تدا ئە و ناشرانیت چی
 لە قە دە ریدا نووسراو (بئی ناگایە لە قە دە ری خۆی). هیچ کە سیك

"دە فترە ی قە دە ر" ی نە خویندووە تە وە. لە بەر ئە وە یە کە سیك کە بە ئازادی و
 ویستی خۆی حە رامیک هە ل دە بژیری، تاوانە کە ی دە خاتە ئە ستۆی قە دە ر،

لە پاستیدا ئیمان بە قە دە ر، گەرە ترین سەرچاوە ی دلتارامی و
 ئاسودە یییە. باوە پوون و خۆدانە دە ست قە دە ر. خە م و ئە ندیشە و بئ

چارە ییە کان کە م و سووک دە کات. قە دە ر، ئامیزو پە ناگە ی ئیمان، قە لاو

پارێزگاریە تی، ئە و بە ندە ری پۆخە بە ئازارە کانه، چارە سە ری ئە و

ناپرە حە تیانه یە کە بە سەرماندا دین، پە حە مت و میهرە بانیه کانی خوداش

لە نێوان دێرە کانی چارە نووسماندا شاراوە ن. بە ندە یە ک کە ئیمان و باوە پی

بە قە دە ر هە ییت دە لیت: "زاتیک هە یە کە شارە زاو زانیە بە مە ن و،

بە میهرە بانیه کە ی نیعمە ت دە دات"، بە م جۆرە بیردە کاتە وە. بارە

قورسەكانى ژيان سووك دهكات، مه‌شخه‌له‌كانى ئومىدى بىرو ئاسۆ دادەگىرسىنىت. له‌به‌رنه‌وه‌ قه‌بر، ئامىزىكى ميه‌ره‌بانىه‌، مردنىش كۆتايى تاقىكرده‌وه‌ى دنياى پر ناپه‌حه‌تیه‌، ده‌نگىكه‌ كه‌ بانگه‌شه‌ى كرانه‌وه‌ى ده‌رگای خو‌شى هه‌ميشه‌یى ده‌كات. قه‌ده‌ر به‌خششىكى خودايه‌ بۆ مرۆفه‌كان. نه‌گه‌ر قه‌ده‌ر نه‌بوايه‌، مرۆڤ وازى له‌ خو‌دانه‌ ده‌ست ته‌وه‌كول ده‌هه‌ناو ده‌كه‌وته‌ هه‌له‌شه‌یى و ياخي‌بوونه‌وه‌. نه‌مه‌ش ژيانى ده‌گۆڤى به‌ په‌ژاره‌و په‌رته‌وازه‌یى، كه‌وايىت قه‌ده‌ر تۆمه‌تبار نىيه‌، به‌لگو ئازادىيه‌كى خو‌ش و شىرينه‌ له‌به‌ندايه‌تيدا. نه‌گه‌ر مرۆڤ نه‌مه‌ نه‌زانىت، وه‌ك گورگ دنياى ده‌كاته‌ شوئى ناپه‌حه‌تیه‌كان و داده‌پوخىت. نه‌و گفتوگۆيه‌ى كه‌ تا دره‌نگان خاياندى هه‌موان زۆر لىئى سوودمه‌ندبوون.

دراوسى پيره‌كه‌مان كاتى هه‌ستايه‌ سه‌ر پى بۆ يه‌كه‌مىن جار نه‌و زه‌رده‌خه‌نه‌ شىرينه‌م له‌پوویدا بىنى، كاتىك ده‌ستى بۆ مامۆستا توران پاده‌كيشا پرسى:

- مامۆستا، ئۆوه‌ ئىمامى چ مزگه‌وتىكن؟

مامۆستا توران وه‌لامى دايه‌وه‌:

- من مامۆستاي نه‌ده‌بىاتم له‌ ئاماده‌یى.

دراوسىكه‌مان سه‌رى له‌قاندووتى:

- زۆر هه‌يف... زۆر هه‌يف... ده‌بوو ئيمه‌ نه‌مانه‌مان له‌ ته‌مه‌نى

گه‌نجىماندا ببىستايه‌، دره‌نگ كه‌وتىن زۆر دره‌نگ كه‌وتىن. له‌و كاته‌دا چاوم كه‌وته‌ سه‌ر باوكم، بىنىم دايكىشم له‌باوكم ده‌پوانىت، به‌لام له‌ باوكمدا هه‌چ نيشانه‌يه‌كى سوودمه‌ندبوون نه‌ده‌بىنرا. ئاى خودايه‌... بۆچى نه‌قل و دلى له‌به‌رامبه‌ر نه‌و پاستيانه‌ داخراوه‌! كه‌وتبووه‌ حالىكه‌وه‌ كه‌ هه‌چى

نەدەببىست خەمم بۆ دەخوارد... زۆرىش.. خوا نەخواستە باوكم ئەگەر
 بەبى ئىمانى بېروات و؟! ژيانى ھەمىشەيى لەناو بەرىت؟! تەنانەت
 بېرکردنەوھش لەمانە منى دەترساند.

كاتى ميوانەكانم بەپى کرد ناخم زۆر ئارام بوو، لەوانە يە يەكەم جار
 بووبىت كە ھەستم بە ئاسودەيى كردىت. خەندەش، لە ھەر فرسەتێكى دا
 بەسەپرکردنەكانى بەردەوام بوو لە چاودىرى كردنى من... بەجۆرىك
 نەيدەويست لەبىزاربوونى من تىبگات...

بەشى نۆيەم

گیانسپاردنی باوكم

پوختەى ئەم بەشە:

باوكم بەمۆى مەلە زۆرەكانى مەم خۆى و مەم
ئىمەشى پووخاندبوو، لەكاتى گيانسپاردنىدا تابلۆيەكى
پەر لەترس و سامناكمان بىنى. باوكم لەنزيكى لىتوارى
مەرگدا بوو، چ جۆرە مەرگىك... ئەى خودايە..

باوکم له ناکاو خالی خراپ بوو

زه حمه ته کانی دایکم بؤ باوکم و خوشکه کهم و کارکردن، پاکردنی من له نیتوان خویندن و فروشگای خویندنگه دا خه ریک بوو به پټوه ده چوو، که شتېبومه کۆتایی (ناماده یی)، خه ونی خویندنیکی باش له زانکو له خه یالمد او، به لّام چۆن؟ به کام پاره؟ و به یارمه تی کی؟

به جۆرئک خۆم بؤ نه ده گړا له بیرکردنه وه له و دراما به نازارانه ی باوکم و خوشکه کهم، دایکیشم که به ته وایي که شتېبوه خالی ته وایوون، چۆن ده متوانی خۆم بؤ خویندنگه و زانکو ناماده بکم!

هه موو شته کان له میښکمد شپړزه و پهرته وازه و ټکه لّ بوون، سه ره پای ئه مانه ش وابه سته ییبه زّوره که ی خنده شی هاتېبوه سه ر. له پوژده کانی کۆتاییدا (بانو)ش ده رکه وت. بانو کچی پیاوړکی بازرگانی زّور ده ولّه مند بوو، کچیکې بالا به رز و جوان بوو، به لّام فه لسه فه ی ژيانی تا بلّی نارئک و پټک و پهرته وازه بوو، کچیکې ئیمان لاواز بوو، واته کاروباری خیزانی و دنیا بینیمان تا بلّی دژ به یه ک بوون، سه ره پای هه موو ئه مانه وابه سته ییبه کی زّوری به رامبه رم هه بوو، له هر ده رفه ټکدا ده یویست بمبینی و قسم له گه لّ بکات، منیش وه ک ئه وه ی له گه لّ خنده ده مگرد، له گه لّ ئه ویش خۆم به دوور ده گرت، چونکه بؤ من جگه له وه ی ئه م جۆره شتانه زوو بوو، به لّکو بارئیکې ده روونی واشم نه بوو که هه سته کانم کویکه مه وه و بیر له م شتانه بکه مه وه. به لّام بیگومان ئه گه ر چاوم به هه سته کانمدا بخشاندایه (خنده) یان په سهند ده کرد. خنده کچیکې داپوشر او و به پړه وشت و ئاقل و دیندار بوو. به لّام بیري ده ولّه مند ی (بانو)ش که له وانه یه چاره بیټ بؤ نه بوونی و هه ژاریم به ناخ و میښکمد

دەھات. واتە ھەرچەندە لەم دوو کچە خۆم دوور بگرتایە لە ناخمدا کۆپکێیەکی شاراوە دەستی پێ دەکرد. بەلام لەو کاتەدا کە کارەکان ھێواش ھێواش لەسەر پێی خۆیان دەپۆشتن، پوویەپووی پووداویکی سەیر بووینەو.

باوکم جگەری لەکارکەوتبوو، لەمێژبوو باوکم ئەم نەخۆشییە ھەبوو، بەلام بەھەندی وەرناگرت وەک چۆن دنیای لا گرنگ نەبوو تەنانەت تەندروستی خۆشی لە لا گرنگ نەبوو. مالی ئاوابێت خانمی پزیشک، دیسان ھاتە فریامان، بردمان و ھێنامان، بەلام سەرئەنجام زۆر پوون بوو من و دایکیشم دەمانزانی. کە باوکم کەمێک لەتەمەنی ماوو. لەگەڵ دایکم لەترسیکی زۆردا بووین. ئەو ھەرچەندە نەخۆش و ئیفلیج بوو، بەلام ئاسۆدەییەکی گیانی ھەبوو لەناوماندا. سەرەپای ئەو ھەموو پووداو نەخۆشیانە ھێ خۆی چاک نەدەکردو، دووری ئەو لەخوا و پیغەمبەر، نەگەرپانەو ھێ بۆ ئیمان و باوەپ، ئیمە ھێ زۆر دەترساند.

لەپشت سەری باوکمەو ھەمانگیمان بینی

دایکم بەردەوام لەپشت سەریەو تەلقینی دەدا بۆ دین و ئیمان و پۆزی دوا، بەلام ئەو ھێچ بۆی گرنگ نەبوو، خودایە ئەمە چی بوو! باوکم سەرەپای ئەو ھێ کە دەیزانی تەمەنی کەمێکی ماو ھەو لەمردن و گۆڕ نزیک بوو تەو، ھێشتا تەو ھێ ئیستغفاری نەدەکرد، نەدەگەرپایەو بۆ لای خودا. ھێچ بیرم ناچێتەو، بەیانێکی یەک شەممە بوو، من و دایکم ئەو پۆژە لەمال بووین. باوکم کتوپر ھالی تێکچوو، ویستمان خێرا پەییوەندی بە خانمی پزیشکەو بکەین، بەلام بۆمان نەکرا، ئیتەر باوکم لەچرکەکانی

کۆتاییدا بوو، گەیشتبوو کۆتایی پێگا، لەلایەک من و لەلایەکی دایکم لەسەر سوپمانیکی ژۆردا بووین. دایکم قورئانی گرتە دەست و، منیش (جەوشەن)، هەردوو کمان سورەتی (یس) مان کردبوو، دەمانویست بیخوینێنەو، ئای خودایە! نەمن و نەدایکیشم سورەتی (یس) مان پێ ئەدە خوینرایەو، وەک ئەوێ زمانمان گیرا بێت، قورگمان کللی لێدرا بێت مێشکم خاویو بوو، شتی و نەدەبوو. ژۆر جوان دەمانزانی، سەدان جار خویندبوومانەو، بەلام ئێستا نەمان دەتوانی بیخوینێنەو، وەک ئەوێ هێژێک پێگەیی خویندنی ئەو (سورەت) هەمان لێبگرێت. لەگەڵ دایکم چاومان بپری بوو، یەك، سەرمان سوپما بوو باوکم لەساتەکانی کۆتاییدا بوو. تەنانەت چەند ئایەتێکیشی نەبوو بەنسیب. دایکم لەپشت سەری باوکمەو خۆی چەماندەو:

- پیاوێکە.. دەبیستی؟! شەهادەت بێت، شەهادەت بێت. من دەبێم و تۆش دووبارە بکەرەو، باوکم هیچی نەدەبیست، وەک ئەوێ گەیشتبێتە دنیا بکە. لێناکاو چاوی وەک بەردی خال کردەو، ئەوێندە بۆ بکێتەو دەمی کرابوو، دەموچاوی تەواو سوور بوو، دەستی بەهاوار کردن کرد.

دەرگاگە داخەن و دین!

- دەرگاگە داخە، مەهێتە ئەوان بێت، ژۆر، هاتون من بکوژن، دایخەن، من مەدەنە دەست ئەوان، وا هاتن، بیانۆستێن ئەوانە.

دایکم لەلای سەرێو بوو:

- پیاوێکە، کەسی لێ نییە، تۆ خەیاڵ دەکە، لەژۆرە کەدا تەنها ئەم دووانەمانی لێی، ئەوێ من دەبێم دووبارە بکەرەو، شەهادەت

بەيتە. باۈكم ھېچ ھېچ داكىمى نە دەينى، ئەو بەردەوام بوولە
ھاوار كىرنەي.

- مەھىتە ئەو دەموچاۋ پەشە يېتە ژور، ئەو چەقۇيانەي دەستى
نابىن؟ وادىن.. من دەكوژن، دەمپىن، لەت لەتم دەكەن، پىگەيان لىبگىن
واھاتن. سى كەسن.. يەككىيان درىژەو زۆر پەشە، سەيرى چاۋەكانى
بەكەن ئاگر لەچاۋى دىت، دەست بۇ من پادەكىشىت، منى دەۋىت، ئەۋانى
تريش كەلوپەلەكانيان دەرھىتا، دەكوژن، واھاتن مەھىلن بېنەژورەۋە.

لەبەرامبەر ئەو دىمەنە ناخ سوتىن پىر لەپەندە سامناكەدا ھەر لەو
شۈيىنەي كە ۋەستابووم دانىشتىم، مېشىك ۋەستا بوو، شۆك لىيى دابووم.
باۈكم لەسەر نىركە نىركە ۋ ھاۋار ھاۋار ۋ داكىشىم لەپىشت سەريەۋە بەۋىتى
شەھادەت بەردەوام بوون، باۈكم چاۋەكانى داچەقا، پووخسارى مۆر
مەلگەپا، بەخىزە خىزىكى سامناكەۋە سەرى كەۋت بە لايەكدا ۋەك ئەۋەي
لەناۋ سەدان كەسدا خىنكايىت، لەناۋ ئارەقى خۇيدا مابو، داكىم ئەو
كەفەي لەدەمى دەھات دەيسپى. منىش لەۋناۋەدا خۆم ون كىردىبوو. داكىم
چاۋەكانى داخست ۋ چەناگەي كۆكردەۋە، لەپىشت سەريەۋە دانىشت،
بەشى (موناجات) پەيامەكانى نوورى بەسەردا خويندەۋە، منىش
لەبەرامبەر ئەو جۆرە پۇشىتنەي باۈكمدا ئەبلەق بوو بووم، لەپاستىدا ناخم
تەۋاۋ تەۋاۋ دەسوتا. مردىكى زۆر سەير ۋ سامناك ۋ زۆر پىپەندە بوو. ۋەك
بلىيى خودا بىيەۋىت ۋردەكارى ئەو جۆرە مردنە سەيرە پىشانى ئىمە بدات.

باوكميان دفن كرد

له بهرده مماندا كۆتاييهكى پر پهندى چيرۆكى ته مه نيكي شكۆدارى و دهوله مهندى كه له پيگهى خراپدا به فيرۆ برابوو ده بينرا. ژيانتيك كۆتايى هاتبوو، به لام چون؟! به سوتاندنى خۆى و چواردە ورىشى. ئەمه هه له يهكى زۆر گه وره بوو، ئەمه نرخى هه م مال و هه م كه سيني و پيژ، هه م ناويانگ و، هه ميش ئيمان بوو. ئەم نرخه زۆر گران بوو، ئەو نرخه ي كه ژيانى هه ميشه يشى له ناو برد، زۆر سامناك بوو، له رزيتنه ريوو، ئەو په نده ي دايكم له چوارچيۆه ي گرتبوو هه ليواسيبوو هه موو ئەمانه ي پوخت كردبوويه وه:

"ئوه ي خودا بدۆزيتته وه چى له دهست ده چييت؟! ئوه ي خواى له دهست بچييت چى ده دۆزيتته وه؟!، ئەگه ريش بيدۆزيتته وه ده بيتته به لا بۆى." به لى، ئەمه ميراتى كه سيك بوو كه له سه ر حه رام و هه له و له تاريكي دا پيگه ي ده كرد، ئەمه بابەتيك بوو كه ده بوو باش بىرى لي بکريته وه و زۆر باش بسه نگيتريت.

باوكميان دفن كرد، به لام نازاره كانى دايكم زياتر بوو، گوماني پۆشتنى باوكم به بى ئيماني، دايكمى زۆر نيه گه ران كردبوو و زۆر ده گريا. هه موو پۆتيك دواى نويسي به ياني هه ر جۆريك بوايه سوره (يس) ي بۆ پۆحى باوكم ده خوينا ده وه به چه ندين كاتر ميژ نزاى بۆ ده كردو بۆى ده گريا. دايكم نيتير ماندوو بوو له هاتوچۆى نيتوان مه زارى گۆپى باوكمو ژووڤى خوشكه كه م له نه خووشخانه و شويني كارى پاكردنه وه كه ي. بوو بوو به لاشه يه كه كه نه يده توانى خۆى له بهرده م نازاره كانيدا بگريت. ئەمه دلى تهنگ ده كرد، هه ناسه ي توند ده كردو ئاره قى پى ده پشت. ئەمانه نازاريك بوون كه به رگه نه ده گيران.

بهشی دهیه م

خانمی پزیشك و دایكیشی گیانیانسپارد

پوختهی ئەم بهشه:

ئەو هه‌واله‌ی که له‌باره‌ی ته‌نها دۆستمان، ته‌نها
یارمه‌تیده‌رمان، ته‌نها که سانیك که له‌دل و ناخه‌وه
ئیمه‌یان خۆش ده‌ویست خانمی پزیشك و دایکی (به‌تول
خان) هه‌ پیمان که‌یشت، دنیا‌ی ئیمه‌ی دیسان وێران
کرد!! بۆچی هه‌موو کاتیک ئیمه‌ ده‌که‌وینه ژێر باری
ده‌ربازنه‌بوونه‌وه؟ حیکمه‌تی ئەمه‌ چی‌یه؟

نمایشی نازاریکی تر

له گەل دایکم به تهنه مابووینه وه، خۆیندنگه که شم به ره و ته و ابوون ده پۆشت.. خه ریکی خۆناماده کردن بووم بۆ تاقیکردنه وهی زانکۆ. له گەل ئه وهیش که ده مزانی خۆیندن بۆ من زۆر سهخت ده بیست. تاقیکردنه وه که پۆژی (۱ شه ممه) ده کرا، به لام ئه وه وهاله ناخۆشه پۆژی ههینی پیمان گهیشت، واته دوو پۆژ پێش تاقیکردنه وه که م. ئه م وهاله به نازاره، گه وهره ترین خۆپاگری و نارامی ژیا نی ئیمه ی پوو خاند، کۆتایی گه وهره ترین ئومیدمان بوو. خانمی پزیشک و هاوسهره که ی و دایکی له کاتی پۆشتنیان بۆ سهردانی خزمهتیان، به یانی پۆژی ههینی تووشی پوودای ئۆتومبیل بپوون، خانمی پزیشک و دایکی دهستبه جی گیانیان له دهست دابوو، هاوسهره که شی به بریندار بوونیکی سهخته وه گه یه ندرابوه نه خۆشخانه.

ئای خوی گه وهره .. ئای..

ئه قلی بچوکی ئیمه تیناگات له پلانه کانی تو، له بهر ئه وهی له کاره کانی تو تی ناگهین، له سه رسوپمانیه که وه بۆ سه رسام بوونیکی تر، له تیرامانی که وه بۆ تیرامانیکی تر، پاپیج ده کریین، ئه مه حیکمه تیکی چه ند بچوکه ؟ ئه مه نه یینیکی چه ند نه زانراوه ؟

چوومه تاقیکردنه وهی زانکۆ وه، ته نها ئه وه نده ده زانم که دهستم کرد به تاقیکردنه وه که، دای ئه وه ش دیار بوو.. دالفهم پۆشتبوو، کاتیک هۆشم به خۆمدا هاتبوه وه تاقیکردنه وه که کۆتایی هاتبوو.

ده مزانی خه یالی خۆیندنی من ده که وته ده م ئاو... به لام چه نده ش ده مویست بخوینم... زۆرباش ده مزانی که ئه وه پتویستییه که نابیت وازی

لى بېتىم. پېئويست بوو بۆم تاكو نه كه ومه به رېئى كه س، تاكو له سەر پېئى
خۆم پاوه ستم و خۆم خۆم به پېئوه بېم. نه بوو... نه بوو...
دواى ئەمە چى دەبوو؟ به رله وهى دەر فەت هە بېت بۆ بىر كەرنە وه
لەمە، ديسان لە گەل پووخانىكى تر، كە وتنىكى تر، سەرسامىه كى تر،
پووبە پوو دەبووینە وه، ئىتر به جۆرێك پاهاتبووین، كە كارەساتێك كۆتايى
دەهات يەكێكى تر دەستى پى دەكرد، بەلام هەر پووداويك لە ژيانى من و
دايكيشم كەلێنێكى پڕ نەكراوهى دروست دەكرد، دەبوو هۆكارى ئاگرێكى
دانەمركاوه.

جارێكى تر ئاواره بووینە وه

دواى ئەوهى خانمى پزىشك و دايكى به پەرحمەت چوون، دواى
ماوه يەك كەم حالى هاوسەرى خانمى پزىشك باش بوو وه و هات ئاگادارى
كردىن كە دەبى ئەو ماله به جىبھێلێن. بىگومان دەشمانزانی كە ئێمە به
پیداگرى خانمى پزىشك به پەرحمەت بېت لەو ماله دا مابوینە وه، ئەگىنا
هاوسەرەكەى ئێمەى نە دەوێست. ئاھ خانمى پزىشك.. جىگەت به هەشت
بېت. چاكەى تۆمان چۆن بىردەچێتە وه.. تۆ لە قورستى و زەحمەت ترين
ساتى ژيانماندا يارمەتى ئێمە دا. خانمى پزىشك خاتوونێكى زۆر دىندار و
فرىشتە يەك بوو لە گەل ئەو شەدا لە ساتى مردنیدا پووداويكى پى پەند
پوويداوه. ئۆتۆمبىلەكە هاوسەرەكەى لى خوپىوه، خۆى و دايكىشى
لە پشته وه دانىشتوون، لە بەرئەوهى پۆزى هەينى بوو، سەرقالى خوێندنى
(جەوشەن) بوون، لە و كاتە دا به هاوسەرەكەى وتوو:

— با ئەو پياوه پىرەى لە سەر شەقامەكە يە هەلگرين، سەيركە دەستمان
لى پادەگرێت.

له و کاته دا هاوسه ره که شی ده لیت:

- من هیچ شتیک نابینم، کام پیاوی پیر؟

له و کاته دا تووشی پووداوه که ده بن و هاوسه ره که ی له گه ل نه وه ی شوقیر بووه شتیکی وای به سه رنایه ت، به لام نه و دوو خانمهی له دواوه (جه و شه ن) ده خوینن به په حمه ت ده چن، له پوژیکهی هه ینیدا و له کاتی نزاو پاپانه ودا... نه مه ش مردنیکهی چهنده شیرین و، چهنده پر په ند...! وه ک نه وه یه حز به مردنیکهی وابکه یه ت، ناوات به مه رگیکی وا بخوازیته.. نه ی نه و مردنه سامناکه ی باوکم؟ مرقه ده ترسینیت.

نه وه سه ره نه نجامی نیمان و بیباوه رییه.. سه یریکن به راستی ده بیته په ندیکهی زور وه ریگریته.. له گه په کیکی قه راغ شار، خانویه کی بی تاپو دوو ژورمان ده ست که وت، دوا ی نه وه ی خویندنگه م ته واو بوو، کاریکی بچووکم بۆ خۆم دۆزیه وه. دایکیشم جار جاره به رده وام بوو له سه ر چوون بۆ کاری پاککردنه وه.

خانمیکهی سه رنچراکیش به خوشکه که مه وه په یوه ست

بوو بوو..

که مال و گه په که که مان جیهیشت، وام بیرکرده وه که خهنده و بانوش وازم لیده هیئن و نه وینه که یان له خویندنگه دا جیده مییت. به لام هه ردوکیان دیاربوو نه ته ی نه وه یان نه بوو به روکم به ریبه ن. خهنده دیسان به تیگه یشتوویی و نه وینی خانمانه ی ده بیینیم و هه والی ده پرسیم. بانووش هه موو ئیشی له ده ست دا، هه موو پوژیک بیزاری ده کردم.

لەم پۆژانەدا بوو خانمىك لە نەخۆشخانە ھۆگرى خوشكەكەم بوو
بوو، بەپەلە لە نەخۆشخانەو بانگكراين، بەپەرۆشى و سەرسوپمانەو
لەگەل دايكم پۆيشتين، پەرستيارى خزمەتگوزار پيشوازى ليكردين:

- كچەكەتان حالتيكى بەسەردا ھاتوو.

دايكمىشم بەترسەو پەرسى:

- چى بوو؟

- نزيكەى ھەفتەيەك دەبيت، كچەكەتان پەيوەندى لەگەل ئەم دنيايەدا
نەماو، لەگەل ئيمەدا قسە ناكات و ئەوەى دەيلتين نايبيستيت، و ھيچ
كاردانەو ھەيەكى نىيە بۆمان، بەلام زۆر پيك و پيك و زۆر ھۆشمەندانەو
ئاقلاڻە پەفتار دەكات. لەم ماو ھەيەى دواييدا تەنھا لەگەل كچتيكى گەنجدا
كە ديتە ئيرە قسە دەكات.

دايكم بەپەرۆشەو وتى:

- ئەى ئەو كچە گەنجە كييە؟

- ئيمە نازانين، ھەر جۆريك بيت دەبيت ناسراويكى خۆتان بيت!
جارجار لەژورەكەيدا دەبيينين، بەلام ئەويش ھيچ قسە لەگەل ئيمەدا
ناكات، ديارە كە لەگەل كچەكەتان زۆر ليك تيدەگەن. پەرۆشى و
سەرسوپمانان تا دەھات زياى دەگرد، دايكم وتى:

- دەتوانن وەسفيتكى ئەو كچەم بۆ بكەن؟

يەكيك لەو پەرستارانەى كە جارجار ئەو كچەى ديپوو وتى:

- خانمىكى داپۆشراوى پۆشاك سپيە، بالاي مامناو ەندە و زۆر
خانمىكى پاكو بيگەردو زۆر جوانە.

ڀوڊاويکي ڀر نهيني

من و دايڪم له سه رساميه کي زږدا بوين، نه م ڀوڊاوه وهکو مه ته له و ابوو. خوشکه که م له گه له که س قسه ناکات، کاردانه وهشي نيه بڼ قسه کاني نه وان، وهکو نه وهی له دنيايه کي تر دا بيت، به لام له گه له نه و خانم سپي پښه که جار جار ديته لای قسه ده کات نه و خانم ش که س ناياسيت !

نای خوايه، واديان بوو که دووباره له گه له ڀوڊاويکي ڀر چيکمه ت و ڀر په نددا ڀوډه ڀوډه بوينه وه.

- باشه که س له گه له نه م خانم، که ديته و ده چيته قسه ی نه کردوه؟
- يه کيک له هاوړپکان پرسياري لي کردوه، به لام نه و وه که نه وهی نه يبيستې وه لامی نه داوه ته وه...

په رستاريکي تريش:

- له ژوره که دا بوو، يه که دوو پرسيارم لي کرد، که ناوړم دايه وه ديارنه بوو. وتم دياره پښتوه ته دهر چوومه سالونه که، به لام نه بوو. خانم په رستارو نه وه والهی که زياتر سه رسامي ده کريدن بڼ يه که مجار دايکمی خوشحال و په رښ کرد:

- سه یرترین ڀوڊاويش نه ميه .. کچه که تان ده ستي کردوه به نويز کردن، هيچ کاتيکي به فير نادات، زږد جوان خوی داده پښيت و نويز ده کات، بڼ ماوهی دوو پښه ته واره سه رنجی پاکيشاوين. زږد سه رسامي کردوين:

- چۆن دەبىت؟... كچىك كە ھەستەكانى لەدەستداو ھەتتا پەرتەوازە بوو. ھەموو كات نىيازى خۆكۈشتىنى ھەبوو، چۆن دەكرىت دەستى كرىت بە نوپۇز كرىت؟

- ئىمەش زۆر سەرمان سورماو، بەجۆرىكىش بە (خوشو ھە) نوپۇز دەكات، لە سەركردىشى چىز ۋەردەگرىن، ھەموو ئەمانە لەدوای ھاتنى ئەو خانمە ۋە بۇ لای پوويدا.

بەلى زۆر سەير و پىر نەيتى و ھىكمەت بوو، ئەمە نەيتىك بوو. خوشكەكەم ھىچ لەژانيدا نوپۇزى نەكردو، كچىك بوو كە ھىچ كات لەگەل دىندارەكان نەبوو ۋە پەيوەندى و نىزىكى نەبوو لەگەل دىندا. چۆن دەكرىت دەستى كرىت بە نوپۇز؟ لەدنياى خۇيدا گەشتىت بە ئاسودەيى و خوشى! دىليام... ئەمە جگە لە گريان و نزا بەكولەكانى دايكم ھىچى تر نىيە. خوائى مېھرەبان نزاكانى نەگە پاندو ۋە تەو كە ناخى دايكم دەسوتا. ئەم پوودا ۋە پىر نەيتىيانەى پيشانداين.

خوشكەكەم ئىتر لە دنيا دابرا بوو، ھىنامانە مائەو:
خوشكەكەم لە مائەو بوو، بەلام ھۆشى لای خۆى نەبوو بە ھىچ جولە و ھەلسوكەتتىكى دەرەو ۋە كاريگەر نەدەبوو. تەنھا ئەو خواردنەى دەمانخستە بەردەستى كەمىكى دەخوارد و ھەر ۋەھا پىئويستى دەست شۇرىشى بەجى دەھىنا.

مامۇستا... خوشكەكەم پەفتارى سەرنجراكىشى تىادەبىنرا، من و دايكم بەسەرسامىيەو سەيرمان دەكرد و چاودىرمان دەكرد، ۋەك ئەو ھى لەلايەن دەستىكى زۆر پىكوپىكەو كۆنترۆل بكرىت، چركە بەچركە بۇ كارەكانى ئاراستەدەكرا بەشيوەيەكى زۆر سەير بەپەرسەشەكانىيەو

پەيوەست بوو ، ھەر چۆنكى بوايە ئۆربەى كاتەكانى لەپۆژدا لەسوجدەدا
 بوو. ئۆربەى شەوانىش دەمانىيىنى لەسوجدەدا دەمايەو. ئەوئەندە
 خەماوى و پىپەندو، كاريگەر بوو دەنگى پارانەو و تۆبە و ئىستغفارەكانى
 ھەر كاتىك سەيرمان دەكرد فرمىسكەكانمان بۆ پانەدەگىرا. خوشكەكەم
 وەك ئەوئەى لەمنداڵەو بەپەرەردەيەكى ئۆر بەھىزى دىنى و پىر
 دىقەتەو گەورە بوويىت، بەجۆرىكى وا پەفتارى دەكرد، ھەموو شتىكى
 لەناخەو بوو. لەبەرئەو ھەميشە بىرم لەم بابەتە دەكردەو: خوشكەكەم
 خەياللىكى ھەبوو، ھەست و ويستە پاكەكانى خوشكەكەمىيان بەبازرگانى
 كردو، پىسيان كرد، ئامانجى ئەوئەنبوو بگەوئە ناوشتە پىسەكانەو يان
 كات و پۆژەكانى بەسەر بەرىت، تەنھا بەو خەيالە كچانەو گەنجانەى
 خۆيەو دەويست نازناوئەك بەدەست بەيئەت. بەجۆرىك كە بلى "منىش
 ھەم!" و سەرنجى ئەوانى تر راپىكىشت، ئۆر بەپاكىش بىرى لەمە
 كەردبوو. ھەرگىز نەيدەويست لەبەرچاويەو ناموس و كەسايەتى
 بشكىنن. بەلام بەجۆرىك تووشى شكستىكى چاوەپوان نەكراو بوو، ھەموو
 خەيالەكانى لەيەك كاتدا پووخوا، بەجۆرىك خۆى بە تىكشكاوى دەبينەو،
 كە ئەمانە ئەويان پەريشان دەكردو ئەم شەرمەزاريە ئەوى سوتاندو،
 كۆتايى پيئەننا. سەيرى كەسى نەدەكردو تەنھا مردنى بەرزگاربوون
 دەزانى، ئەمە دەريپىنى نىەتى پاك و دروستى خوشكەكەم بوو، و خوداش
 لەبەر ھەستە پاكو بىگەردە بەئۆر پىسكراوكانى خوشكەكەم، لەوانەيە
 لەبەر تەمەنە پر ئازار نارەھەتى و گرياناويەكانى دايكەم دەرگايەكى ئۆر
 جياوازي لەخوشكەكەم كەردبەتەو. بۆ ئەوئەى لەو دنيا پىسەى پزگارى
 بكات، ئەوى لەگەل شەھيدەكان و كەسايەتییە پىرۆزەكان كەردۆتە ھاوپى،

ويستويه تي بهر له مردني له وگوناھانه ي پاك بيته وه و پزگاري بيټ. ئهم
پهروه ريدگار ه گوره يه ده سلا تي به سهر چيدا نيه، ئايا ههر يه كيك له
حيكه ته كاني نه و پر له پند و سهر سوپه يته رنين؟!

خه ريكي نويزي عيشا بووين، له گهل دايكم ده مكرده. خوشكه كه شم
به رده وام بوو له نويز كړدن، زور به پند وهرگرتنه وه سه يرم ده كړد،
به جوريك له سهر به رماله كهي ده پارايه وه و له گهل خوا قسه ي ده كړد،
نه وه نده په ريستان و له ناخو وه نزي ده كړد، ده ستم كرده گريان بو نه و
ژيانه عارفانه ي، به جوريك له هوش خوي چوو بوو، به جوريك له حضوري
خو ادا ون بوو بوو، تاكو له نويزه ي ته واو بوو له گهل دايكم فرمي سكمان
پشت.

به لي.. كه سيك هه بوو له پشتيه وه. نه بينراو و هه ست پينه كراو، به لام
بووني ته واو ئاشكرا بوو، نه و كه سه هه م به شيوه يه كي ته واو پر پندو
سهر خوشكه كه مي ئاړاسته ده كړد، هه م ئيمه شي سهر سام و په ريستان
كرد بوو.

بهشی یازدهیه م

خوشکه ته‌واو گۆراوه‌که م و
خانمیکی پر نهیّنی

پوخته‌ی ئەم به‌شه:
ئەو خانمە .. کتیه؟ چیه؟ لەکوێوه هاتووه؟ چۆن
پێگا نیشانی خوشکه‌که م دەدات و، پێنمایی دەکات،
فریشتەیه یان هاوڕێیه‌که . خودایه، ته‌واو سه‌رم سوپما
بوو ئەم خانمە کتیه؟

وهك ئهوهى ئه و خانمه نه ناسراوه ململانىى من بکات:

له گه ل دايکما پوهه پوهى پووداوى زور سه يرو سه ميره بووينه وه،
پووداوى پر نه ينى! خوشکه که م له ناكاو ده که و ته قسه کريدن، وهك بلئى
مامؤستايه که له بهرام بهريدا وانه ي پى ده لئيت و، قسه کانى هه ميشه پر بوو
له توبه و پارانه وه، يه کيک له و قسانه ي که لي مان ده بيست:

- ته واو واده که م.

به جورک به سه رچاوو به پيزه وه وه لامى ده دايه وه، که قسه کانيشى
ته واو ده کرد، پوهى ده کرده قيبه و چاوه کانى داده خست، به چه ندين
کاتزمير له سه ر پارانه وه کانى به رده وام ده بوو.

مامؤستا... خوشکه که م وهك فريشته ي ليها تبوو، وهك بلئى پله يه ک
له مرفى ناسايى به رزتر بو بيته وه، ئه و ژيانى کى پاکترو جياوازترو هيمنتر
ده ژيا، چونکه شيريني پوو خسارى و جار جار زه رده خه نه کانى هيج که ميان
نه ده کرد، که خوشکه که ممان له و ژينگه جياوازه دا ده بينى له گه ل دايکم،
هه م په رۆش بووين، هه م خوشکم که ميک دلنه وايى برو بۆمان، دواى ئه و
پۆشتنه سامناکه ي باوکم.

له يه کيک له و پۆژانه:

ئه و ماله ي تيايدا ده ژيان دوو ژوور بوو که ميکيش دوور بوون له
يه که وه، من له ژوورک ده خه و تم دايکم و خوشکه که شم له ژووره که ي تر،
دايکم ئه و پۆژه زور نه خۆش بوو، تيکچوونى لي دانى دلئى و هه ناسه
تونديه کانى زيادى کردبوو، شه و به ناگا هاتم، له به رئه وه ي په رۆشى دايکم
بووم، چووم له ده رگا نيوه کراوه که وه سه يريکم کرد، ئاى خودايه چى ببينم
مامؤستا؟

دايكم پاكشاوه و خه وتووه، خوشكه كه م له سهر به رماله كه يه تي، له ته نيشتيه وه - له م قسه يه م خوښ ببه - جوانترين و قه شه نگترين خانمي دنيا م بيني، باوه پكه ماموستا خانمه كه م بيني يان نا وهك ئه وه ي ئاگام له خوم نه مابئ. پؤشاككي ئه وه نده جوان و دره وشاوه ي له به ردابوو كه هه رگيز باس ناكريئت و ناو تريئت مه گه ر ئه وه ي به چاوي خوت بي بيني، به هيواشي له سهر نه ژنق خوم كرد به ژوردا، نه مده ويست هه ستم پئ بكن، به رده وام شتيكي بو خوشكه كه م باس ده كرد، ئه ويش به زه رده خه نه يه كه وه سه يري ده كردو وه لام ي ده دايه وه، هه نديك جاريش وهك مرؤفكي فهران پيكر او سه ري بو ده له قانده.

ماموستا... ئه و خانمه له ماله كه دا وهك گلؤپ هه موو جتيه كي پووناك كردبوويه وه، پاكيه كي تر، پوويه كي تري دروست كردبوو، له وه زور دنيا بووم كه ئه و خانمه ي نيوانمان كه سيكي ئاسايي نه بوو، و هه ر ئه م بوو كه خوشكه كه مي به و شيوه پيكه پيئمايي ده كرد، ئه وه شي كه په رستاره كان له نه خوښخانه بينبوويان هه ر ئه م بووه. ئه وه نده په رؤش بووم بؤئه وه ي بپرسم، به لام نه مده ويست ئه و ئه فسونه نه بينراوه تيكبده م، ده ترسام خوښحالي خوشكه كه م تيكبده م، دووباره پؤيشتمه وه ژوره كه م، زور به ورد ي كه وتمه چاوديري كردني دهره وه، تاكو ئه و خانمه ي كه له لاي خوشكه كه م بوو بي بينم كاتييك ده پوات، به رده وام چاوديري دهرگاي دهره وه م ده كرد. چه ندين كاتر مييري خايانده، خوري به ياني هه لپات به لام ئه و خانمه نه هاته دهر.

دووباره وتم چاويك ده خشيئمه وه به ژور ي خوشكه كه مدا بزانم هيشتاش له وييه ؟! به لام له وي نه مابوو. پؤيشتبوو. نازانم له كوئوه و،

چۆن؟ بەلام دۇنيا بوم كە ھەرگىز لەدەرگا كەو ھەرنەچو ھ، بەلى ئو
ئافرەتتىكى نەينى بوو، مۆڧتىكى نەناسراو، ئو خانمىتى پىننىشان ھەر بوو،
ئىتر ھىچ گومانم نەبوو، بەلام پەرۆش بوم بۆ قوولتى ئەم بابەتە،
دەمويست تىبگەم چۆنە.

ئەو ھى دەگوزەرا دايكىشەم دىتبو ھى

نوئىتى بەيانىمان كەرد، ئەو ھى پوويدا بوو بۆ دايكىشەم باس كەرد،
دايكى نەخۆشەم كە وامدەزانى ئاگائى لەخۆى نىيە و تابەيانى خەوتو ھ
مەگەر دەكرا نەخەوتىت!

- كۆپم ئو پووداوانەى تۆ باسيان دەكەيت، منىش ئاگادارى بوم،
ئەمە بۆ ئىمە نىعمەت و مېھرەبانييەكى گەورەى خودايە، با ئەمە بۆ ھىچ
كەس باس نەكەين، با بەشارا ھىيەى بىمىننەتە ھ، ئەگەر بىيسترىت ئەم
نىعمەتە دەبەردىت، كەكەشمان پەنگە بگەپتە ھ سەربارى پىشوى،
ئەو ئىستە ئىاننىكى بەھەشتىانە دەژى، ئەو لەگەل فرىشتەكان و،
خۆرىەكان و، شەھىدەكاندا بوو بە ھاوپى، چۆتە دىئاي پى مېھرو نوورى
ئەوانە ھ، ئازارەكانى تەواو بوون لە ناپەھەتتەكانى دىئا پىزگارى بوو.

- كۆپەكەم ئەو خەونەى كە بىنىمان بىرت دىت؟

ئىستە ئىمە لەو مۆزدانەيە دەژىن كە ئەو دوو زاتە گەورەيە باسيان
دەكەرد، كە دەيانوت: خوا ھىچ بەندەيەكى خۆى بى چارە جى ئاھىلىت،
ئەو ھەندە بەسە كە پووى تى بكا و، داواى لى بكاو ھالى خۆى بۆ بەيان
بكات.

لە چا ھەكانى دايكەم فرمىسك دەتكا، نىشانەكانى پەند و
سەرسوپمان و شوكر و ھىمنى و ئاسودەيى بەناو يەكدا تىكەل بوو بوون،

دایکم له پوږه کانی دواييدا زور ده گریا.. وهك بلټی نه ویش له شپږه ی خوشکه که م بووه ته فریشته. هه موو هه ست و ویست و، خه یال له کانی پووی کردبوو خودا، خوی به مانه وه گرتبوو، پووی کردبوو په زامه ندی خودا، چونکه نه وه ننده نارپه حه تی، نه وه ننده نازاری به رگه نه گپراو نه وه ننده بارقورسی هه لنه گپراو، وهك بلټی دایکمی کولاندبوو، بوو بوو به پوڅکی پاک و بیگه رد. له لایه ك دایکم، له لاکه ی تر خوشکه که م.. منیش بیگانه یه ك بووم که ده مویست له نیوان نه واندا خوځم بگونجیتم. دایکم وهكو نه وه ی قسه یه کی شاراوو و زور نه ینیم پی بلټ پووی تی کردم و وتی:

- کوږم، باقسه کانمان له نیوان خوځماندا بمینټته وه، باشه؟

زور په ریشان بووم:

- باشه دایکه... به که س نالټیم.

له ناکاو دایکم له لافاوې هه ستی کی سه یر، فرمیسه که کانی چاوی که وینه سه رگوناکانی، چنده ویستی خو ی بگریت نه یتوانی، له کوتاییدا ته قیه وه. زور به په ریشانیه وه پرسیم:

- دایکه خیره ان شاء الله.. چی بووه؟

دایکم نه یده توانی هیوربیته وه له هه نسکه کانی، نه یده توانی نه وه ی ده یه ویت بیلټ.

نه وړووداوه سه یره ی دایکمی گریاندا

من دایکم زور باش دهناسی، نه و نافرته تی کی زور نارامگرو خوږاگر بوو، پووداوټك که به م جوړه له ناخوه بیگرینی و بیخاته لافاوې هه ستی کی سه یره وه ده بیت پووداوټکی زور گرنګ بیت. له پاستیدا پووداوټکی واش بوو که دایکمی به وړاده یه گریانده وو. دایکم وتی:

- کورم ئوۋى باسى دەكەم دوینى شەو بەسەرم ھات واتە شەۋى ھەينى. تۆ خەۋتى، خوشكەكەشت لەسەر بەرمالەكەى نوپۇزى دەکرد، منیش (جەۋشەن)م كرده ۋە، دەستم كرد بە خویندە ۋەى لەلایەكیشە ۋە كەۋتمە خەياللى ئو بارەى خوشكەكەتى تىدایە، حاللى باوكت و، داهاتوۋى تۆ، ئەمانە لەبەرچاۋمدا دەھاتن و دەچوون، بۆ ئومىدك دەگەپام بۆ ھاتنە دەرە ۋە. لەو كاتەدا نىۋە خەۋتوۋ نىۋە بەئاگابووم، بەۋ (جەۋشەن)ەى كە لە دەستمدا بوو خەرىك بوو تەۋاۋ دەچوۋمە قوللايى خەۋە ۋە، لەگەل دەۋرۋەردا پەيوەندىم نەمايو، بەلام پارانە ۋەكانى ناو سوچدەى خوشكەكەت دەھاتە گویم.

دىم دەرگاگە ھىۋاش كرايە ۋە، ئافرەتتىكى بالا مامناۋەندى بى ئەندازە پىڭپۇشى جوان، كە بەنىگاۋ پاكيەكانى بەقوللى كاريگەرى لە مرقۇ دەکرد، ھاتە ژوۋەرە ۋە، لەكۆتاييدا ئەمە دەرکەۋت. ھەرچەندە خانمەكەم نەدەناسى بەلام ئاشنا بووم بە كىتیبەكەى دەستى. بەپەشۇكاۋيە ۋە ھەستامە سەرپى، لەو كاتەدا خوشكەكەشت ھەستا ھاتە تەنىشتەم، بۆ يەكەمجار تىگەيشتەم كە خوشكەكەت ئاگادارى پوۋداۋەكانى دەۋرۋەرى دەبوو، دەيىنى و دەيىست، ديارە ئەمانەى دەيىنى .

ميوانەكەمان بەپوۋيەكى خۆش و زۆر مېھرەبانىە ۋەتى:

- ئىۋە لەناۋ ئارامگىرى و تەۋەككول دان، پىرۋىزبايتان لى دەكەم، ھەزار ماشاءالله، ھەزار بارك الله!

ئەگەر بزەنن ئەم ئارامگىرەتان لەپۇزى دواييدا چ نىعمەتتىكتان پى دەبەخشى، ئەۋكات دەتانىيىنى ئەم ناپەھەتيانە زۆر كەمن. ئەمانە مېھرەبانى خودان بۆ ئىۋە، بۆ پىگەيشتىنى ميوەيەك بەتەۋاۋى دەبىت

له‌برگه‌رمی خۆردا بمیڤیت‌وه، چونکه "به‌هشت هه‌رزان نییه و به‌رگه‌گرنتی دۆزه‌خیش له‌توانای که‌سدا نییه".

کچه‌که‌ت پزگاری بووه، نه‌و له‌گه‌ل شه‌هید و نه‌ولیاکان بووه به‌هاوپی و چووه‌ته‌دنای ئه‌وانه‌وه، به‌لام زۆر دوعا بۆ هاوسه‌ره‌که‌ت بکه، ئومید له‌خودا ناپێدریت، ئیوه‌م به‌خویندکاری خۆم په‌سەند کردووه، ده‌تانه‌مه‌ناو دوعا‌کانه‌وه.

که‌هاتمه‌وه‌هۆش خۆم هیچ که‌س له‌زووره‌که‌نه‌بوو!!

سه‌رم سوپما چی بلیم، هیچ نه‌وت، هیچ شتی‌ک له‌وکاته‌دا به‌خه‌یاڵمدا نه‌ده‌هات... که‌هاتمه‌وه‌هۆش خۆم هیچ که‌س له‌ژووره‌که‌دا نه‌بوو، ته‌نها له‌پرووخساری خوشکه‌که‌تدا ئاسووده‌یی و دلخۆشیه‌کی زۆر هه‌بوو، کوپه‌که‌م، خوای گه‌وره‌مان وه‌لامی هه‌موو ئه‌و پارانه‌وه‌و لاڵانه‌وه‌یه‌مانی دایه‌وه. په‌نگه‌به‌هۆی پووخانی مال و مولک و خێزانه‌که‌مان، هه‌مینمان تیکچوو بۆ، به‌لام له‌جی هه‌موو ئه‌مانه‌ ده‌رگای ده‌وله‌مه‌ندیه‌کی هه‌میشه‌یمان بۆ کرایه‌وه، پێگه‌ی ئاسوده‌یه‌یه‌کی هه‌میشه‌ییمان پێ به‌خشرا. چه‌نده‌ سوپاس گوزاربین که‌مه، هه‌موو ته‌مه‌نمان سه‌رمان له‌سوچه‌ به‌زرنه‌که‌ینه‌وه‌ و سوپاسگوزار بین هه‌شتا که‌مه.

ئای خودایه، ئه‌مانه‌ چ شتانیکی پێ په‌ندن... و چ هه‌وال گه‌لیکی جوانن.. یاره‌بی... چی ده‌بی‌ت، ئیله‌ لای خۆت قبول بفرموو تا‌کو ده‌مرین ئیله‌ له‌سه‌ر پێگای پاستی خۆت و له‌په‌زانه‌ندی خۆت دوورمه‌خه‌ره‌وه.

بهشی دوازدهیه م

بانوی دهوله مه‌ند؟ یان
خهنده‌ی دیندار؟

پوخته‌ی نه م به‌شه:

له‌لایه‌ک هاوپی گیلانی و دیندار و پاکو بی‌گه‌رد
(خهنده) و له‌لایه‌کی تره‌وه (بانوی دهوله مه‌ندو به‌شان
و شه‌وکه‌ت و که ده‌یتوانی ئومیدی پزگاریوونمان بیت له
هه‌ژاریه‌مان. له‌نتوان یه‌که‌مین هه‌لبژاردندا سه‌رم لی
شیوا بوو، به‌لام کاتی‌ک نه‌و چیرۆکه‌م له‌ دایکه‌وه بیست
که یه‌که‌مین جار بوو بۆم باس بکات...

له نیوان ههردووکیاندا بیزار بوو بووم

دوای کوتایی هاتنی خویندن، ژبانی کارم دهستی پی کردبوو، کاریکی نهونده گرنګیشم نه بوو. به لّام دهموت که دهموئیت بیکم، به لّام به جۆرئیک نه مده توانی خۆم کۆبکه مه وه خوّم بدهمه دهست کارو داهاتووم. ده بوايه هه لّباردنئیک بکه له نیوان (خنده) و (بانو) که جار جار سهردانی مالمانیان ده کرد.

بیگومان بۆ هاوسه رگرییه کی کتوپرنا، بۆ نه وهی ئومیدیان پی نه ده م... چونکه له پړووی باری دهروونی و ئابووریمه وه هاوسه رگری بۆ من زۆر دوور بوو، سه ره پای نه وه ش حالی خوشکه که م به و جۆره بوو، دایکیشم تا ده هات نه خۆشییه که ی زیادی ده کرد، هیچیشم له دهست نه ده هات. تواناشمان نه بوو، بۆ ته داویه کی گرنګ، وه فاتی خانمی پزیشکیش نه و دهسته یارمه تیه مانی بپی. ئاخ... له بی تواناییمان ئاخ...! چه نده ده مویست هه ولّی چاره سه ری دایکم بده م... هه موو پۆژئیک دهستی ده خسته سه ر دلّی و هیزی خۆی کۆده کرده وه تا وه کو هه ناسه یه ک بدات. منیش که هه ستم به مانه ده کرد، به لّام هیچ له دهست نه ده هات. خنده دیسان میوانمان بوو، له گه لّ دایکی هاتبوو، ماموستا توران مرقفئیک زۆر به پیز و دلّسۆز بوو. نه وان هه ولّی نه وه یان نه ده دا که من کچه که یانم به دلّ بیّت، چونکه پئویستیشیان به وه نه بوو. سه ده ها گه نجی وه ک من دهیتوانی زۆر شت بۆ کچئیک باشی وه ک خنده بکات، به لّام ئامانجی نه وان یارمه تیدان و دهست گرتنی ئیتمه بوو، و من وه ک کوپی خۆیان بزنان و بمانپارئین. بیگومان نه و گرنګیه ی خنده به منی ده دا بابه تئیک تر بوو، له بهر نه مه جار جار ده هاته سهردانی دایکم. دوای پۆیشتنی نه وان

بەكاتزىمىزىڭ (بانو) ھات. كەسىڭ بىو لەناو دەولەمەندى بى شومارى باوكىدا گەورە بىو بىو. واى دەزانى كە ھەموو شىڭ بە پارە دەكېردى و دەفروشىرى، لەگەل دايكى و باوكى بەئوتومبىلىكى مۇدىل بەرز لەبەر دەرگامان دابەزىن، مەبەستى بانو بۆ ناساندنى دايك و باوكى بىو بەئىمە، كاتى بىنيان لەبەردەم مالىكى دوو ژورى دا دادەبەزىن ديار بىو كە تەواو خەيال شكاو بىون. ديار بىو كە دايكى و باوكى بەزورى بانو ھاتبىون. بىگومان دايكى و باوكى گوپيان بەو ھەستەى بانويان نەدەدا كە بۆ من ھەبىبو، بەلام بۆئەو ەى ژۆر لەبانو نەكەن، ھاتبىونە ناوئەو يارىە نەكراو ەو.

نەھاتنە مالىەو، لەبەردەم مالىەو ەدا لەگەل من و دايكم خويان ناساند، بەلىو جولاندنىكى كەم و ھەستى دىشكاويەو سوار ئۆتومبىلەكەيان بىونەو، بى ئەو ەى ھىچ نىزىكى و پەفتارىكى جوان بنوینن پۆيشتىن. بەلام بانو وىستى نىزىكىەكى ژۆر لەگەل دايكم پىشان بدات بابەتەكە بەپوونى دياربىو، رىگای ئەقلىش يەك دانە بىو، و ھەموو شىڭ بەيان بىو. خەندە بەرامبەر ھەزارەھا كچى وەكو بانو بىو. ئەو خاتوونىكى ژۆر مرقۇ دۆست بىو. لەگەل ئەو ەشدا كچىكى ژۆر دىندار و بەپەوشت و مېرەبان. بانووش گوپى بە دنيا نەدەدا، يەككە بىو كە ھەموو شىتى بەپارەو ناوياڭ دەزانى، پى لەسەر زەوى دانانىت و سەرى لە ئاسماندايە، گونجاو نەبىو لەگەلىدا يەك تەمەن ژيان ئەمەش دواى ئەزمونىڭ. بەلام وەرە ئەو ھەستە نەوتراو و بەستراوانەى ناخم بکە بە وشە. لەم نەداريەشدا بىزار نەدەبىو، دياربىو دەردى دايكىشم ھەر بۆ ئەمە بىو! ئەگەر لەگەل كچىكى ئاوا دەولەمەندەدا ھاسەرگىرىم بىردايە، لەم

حاله يەك شەويە ولەم ھەژاریە پزگارم دەبوو. باشە ئەي دلخۆشیی پاستەقینە؟ مآل و سامان تەنھا لایەننکی بچوکی دەردەکەمان بوو. ئەي تەگۆنجانى باوەپى و ھەلسوگەت چى؟ ئیتەر لەننۆان ئەمانەدا سەرم لى شىواو بوو، نەمدەزانى چى بکەم و، چۆن دەرباز بىم !!

چیرۆکە بە ئازارەکەى دایکەم

دایکەم لەبەرئەوێ دەیزانى خەریکەم لەناو گۆلەپەکی دزاییەتى و بەرپەرەکانیدا خل دەبەوێ و سەرم لىشیواو پۆژیک منى لای خۆى دانیشاندو وتى:

- ئاگادارى ھەموو شتتیکم کوپم، ئەمۆ ئیمە توانای ھاوسەرگىرى تۆمان نییە، إن شاء الله دواى کارىکى باش و ھاتنەوێت لەسەریازى.. بەلام بۆ ئومید بەخشین بە کچەکان پێویستت بە ھەلبژاردنیکى باش و دروست ھەيە. شتتیکت بۆ باس دەکەم کە پەنگە بۆ تۆ سوودی ھەبێت، باش گوێ بگرە. من باوکەم زۆر ھەزار بوو، بەلام زۆر دیندار و پاک بوو، دایکیشم ئافەرەتیکى زۆر دیندار بوو، لەبەرئەوێ تەنھا کچى ئەو خێزانە بووم نازدار بووم، بەلام ھەژارى و نەدارى ئەوێندە زۆرى بۆ ھینابووین، و دواى خستبووین کە دەیان ویست بە ھەر جۆرێک بێت دەبێت بێمە بوکى مائیکى دەولەمەند، بەجۆریکى تروا تە ھاوسەرگىرى من لەگەڵ بێمەمالەپەکی دەولەمەند دا ھەم خۆمى پزگار دەکردو ھەمیش ئەوان. خوازبێنیکارىکى زۆر دەھاتن، دەبواپە لەننۆان دواندا ھەلبژاردنم بکردایە، بێگومان ئەو کاتانە خێزانەکە بەناوى کچەکیانەو ھەلبژاردنى دەکرد، بەدەست کچەکە نەبوو، یەکیک لە خوازبێنیکارەکان بە پەحمەت بێت باوکت بوو. تاکە کوپى خێزانیکى دەولەمەند بوو. ئەوکاتیش ھەلسوگەت و خوێپەوشى زۆر تەواو

نه بوو، به لّام نه وښودنه به بيانوو نه بوو، له گڼ نه وښودنه باوکی جارچار
 مهی ده خوارده وه و نه و کارانهی ده کرد، به لّام وهک باوکت مالی جی
 نه ده هیشت. خوازیښنیکاریکی تر خزمیکسی دورمان بوو، گه نجیکی
 به په وشت و پیک و پیک و دینداربوو. به لّام هزار بوون، مالی خوځان نه بوو
 له کریدنه ده ژیان. خوځی لای دارتاشیک کاری ده کرد. من دلم به باوکت وه
 نه بوو، نه و پوژانه چهندين جار نوځی (استخاره) م ده کردو دهنووستم.
 خه ونی باشم به باوکت وه نه ده بیني، به لّام نه وانهی به خزمه که مانه وه
 دهمبینی زور جوان بوون. دایکی په حمتیم هه لېژاردنی بۆ خوم دانابوو،
 به لّام نه دایکم و نه منیش نه مانتوانی له فرمانی باوکم دهریچین، له گڼ
 باوکتدا بووینه هاوسه، بیگومان له هر شتیکدا حیکمه تیک هیه، به لّام
 نه ده دره نجامه که یه تی... یه که مجار بوو به سه رها ته به نازاره که ی دایکم
 بیستم، وهک کزپیه و ابوو بۆ نه و منی تیا بووم، وه لامیکسی زور پوون بوو
 بۆ نه و هی پتویسته چی بکه م. زور به په روښه وه لیم پرسى:
 - نه و خزمه تان چی به سه رها ته؟ له گڼ کى پوونه هاوسه ر؟ ده زانیت
 نیستا چی ده کات؟ دایکم که وته قولیه کی زوره وه و پوشت:
 - ده کری نه زانم کوپم! بیگومان ده زانم.
 - نیستا له کوپیه؟
 - بیرته له پوژیکسی باراناویدا یه کیک تی کردبووه ته کسیه که یه وه،
 هینایتیه وه مال؟
 - به لى.
 - دهی هر نه و پیاوه بوو.

بیرم هاته وه، زۆرباش بیرم هاته وه، به درێژای پێگا پرسپاری مائی
 لیکردم، بازگانی که لویه لی دارتاشی بوو، پیاوێکی دهوله مهنه دیاربوو..
 وتی: هه رکاتێک تووشی زهحه تێک بوون وه ره بۆلام، باوکت دۆستی منه،
 ئیستا تیده گهم... زۆریش... ئای خوای گه وه ئای... نه مانه چ
 پووداوکه لێکی سه یرن به رزبوونه وه ی کۆ و که وتنی کۆ، دابه زینه وه ی کۆ
 و، گه یشتنه به زریی کۆ... له ده ستدانی کۆ... هیچ کات دیار نییه له هه ر
 کاتی که دا په نگه پاشقو لێک بێت و له هه ر کاتی که یشتدا په نگه
 ده ستگیرویی که... تاقیکردنه وه ی ژیان ده بێت هه ر نه مه بێت.

برپاری خۆم دابوو، به لām پووداوێکی چاوهرپوان نه کراو
 لۆژیک و پووداو هه کان و نه به سه رهاته پڕ هه سته ی دایکم برپاره که می
 له می شکه دا پێ دابوو. له گه ل بانوو هه رگیز هاوسه رگیری نا که م،
 له پووکه شدا هه ندیک سوودی ده بوو، به لām کۆتاییه که ی به دۆپان
 ده بینرا... به لām هه سته کانی ناوناخیشم به ته واوه تی نه سپری بوویه وه و
 فرپم نه دابوو. گونجاوترین بۆ من (خهنده) بوو. ته نها خهنده ده ی توانی له م
 ژیا نه پڕ نا په حه تی و ناخۆشی و کێشانه ی من دا له دله وه هاوکار بێت و،
 ته نها خهنده ده ی توانی به هێزی باوه ره که یه وه پوویه پووی نه و ئازارانه
 بێته وه.

به ئی... وتم (خهنده).. برپاره که م جێگیر بوو. ئاماده بووم به ته واوی
 پێگا که انم له گه ل بانوو جیا به که مه وه. به لām پێشهاتێکی چاوهرپوان نه کراو
 پوویدا. پووداوێک که هه مووشتیکی سه ره و ژوور کرد، برپاره که می
 سپیه وه و له سه ره تا وه گۆپی. دیسان منی خسته وه ناو بۆ چاره یی و بۆ
 ده رباز بوونه وه. بانوو خێزانه که ی پلانیکیان بۆ من هه بوو، بانو

له بهر نه وهی ته نها کچی مال بوو ویستبویان له گه له که سیکی وهک من بیته
 هاوسه ر که بیخه نه ژیر پکیف و فرمانی خویانه وه، به مانایه کی تر
 ویستبویان کپاریک بۆ که که یان په یدا بکه ن، هر چه نده بانو و ناگاداری
 نه مه نه بوو، به لام نه مه پلانی باوک و دایکی بوو. که نجیکی بی که س و بی
 چاره و بی ده سه لات، که گوئی بۆ فرمانه کانیا ن بگریت و که نجیک که
 په ته که ی له ده سستی نه و اندا بیت و بۆ هر جییه که بیانه ویت بینیرن، له مه
 باشر ده بوو؟! بۆ نه مه ش بی نه وهی له من بپرسن که وتبونه جول و
 ئیواره یه که هاتنه مالمان:

- ده ی بابوین

من و دایکم زور سه رمان سوچما.

- نه م ئیواره یه قسه که ده پرتینه وه، هر وه ها نه و مال ش که بۆ
 ئیوه مان کپروه پیشانتان ده دین.

به ته وای مانا گیژ بووم، وهک کریکاریک که به پاره کار بکات و
 فرمان بدات به سه ر خاوه نه که یدا، بوون و مروتی و هه ست و
 هه لباردن تۆ گرنه نین، نه وان ده یانه ویت... ئیتر نه مه به سه. به هه موو
 هیز مه وه پیداکریم کرد، به ره و پوویان وه ستام:

- نه م کاره نابیت، لانی که م به پتوه چوونه که ی زور بی هه ستانه و
 هه له بوو.

به لام باوکی بانو و پیاوئیک بوو که هه رگیز هه رگیز نابیت وشه ی
 (نه خیز) بیستیت. بۆ نه و هه موو شتیک به پاره ده کړدریت، هه موو
 پیکه یه که به پاره ده گریته بهر، هه موو کیشه یه که به پاره چاره سه ر
 ده کړیت. بیچاره مابوینه وه.. نه مه ش ده بیت حکمه تیکی تیدابیت،

نهنټنیه کی تیدابیت.. پوښتین... بېگومان به بې دایکم و خوشکه که م به تنه نا خوم.. ئه و شه وه ئه لقه ش گۆږدرايه وه، خانووه تازه کپړاوه که مان بېنی، هه موو شتیک له ژژیر برپارو ویستی ئه و پیاوړه دا به پټوه ده چیت، تنانته کاریشم ناماده بوو، له شوینې کاره که ی ئه و پیاوړه، به پټوه بهر هر چی بو یستایه ئه وه م ده کرد، سه لیکه و ژیا نیان بۆ من هیچ گونجاو نه بوو، له بهر ئه وه ی به شداریم نه ده کرد له خواردنه وه ی ئه و اندا هه ریویه بۆیان بوو بووم به بابته تی گالته جارپان. مامه له ی پیاویکی زۆر بچوک و زۆر ساده م ده بېنی. دوا ی سی مانگی تریش ئاهه نگ ده گټږدرا.

به لām زۆر دلته نگ بووم، بۆ پزگار یوون له مه چی نه ده هات به بیرمدا...!! به لām نیه تی ئه و پیاوړه زۆر خراپ بوو، ئه مه ی له منا هه ست پی کردبوو.

- نه گهر هه له یه ک بکه یت، به ژیا نته قهره بووی ده که یته وه.

ئمه پوونترین (تهدید) بوو. چیم بکر دایه خودایه؟! من پازی نیم، دایکم پازی نییه، به لām هاوسه رگیریه کی به زۆر په سه ندکړا و بوو.

خیزانه که ی خه نده منیان زۆر شه مه زار کردبوو

کاتیک خه نده ئه م پووداوه ی بیستبوو زۆر دلته نگ و نا ئومید بوو بوو، به لām خیزانه که یان دیسان هاتنه مالمان، ماموستا توران دووباره به میهره بانې و پاکی و دلسۆزی خویه وه ناماده یی خوی پیشاندا بۆ هر یارمه تیه ک. ده یوت:

- مەترسن، بەتەنھانن، بېتاقەت مەبن و بلّېن كەسمان نىيە، من بۆ سەلىم ھەم مامۇستام، ھەم باوكىكى مەغنىيە، ھەر بەرپرسىيارىتتەك بەناوى ئەوۋە دەگرەمە ئەستۇ.

خەندەش زۆر بەماناۋ زۆر دلتەنگ و دلتشكاۋ، بەلام بەزۆر زەردەخەنەي دەكردو دوعاى خىرى لەبىر نەدەكرد. سەيرى باشىي ئەم مرقۇانە بكەن. لەم مرقۇانە دوورىكە وىتەۋە، و پشتگوپيان بخەيت وەك كپىن و فروشتن ببىنە زاۋاى مرقۇگەلىكى تر.. ئەمە بەبىر كىردنەۋەش لىي شىت دەبووم.. دەپووخام پزگارم بكە خودايە، پزگارم بكە ... لەم نەگبەتى و بەلاۋ دلتەنگىيە پزگارم بكە.. ئاھەنگەكە دەكرا، بەلام وەك ئەۋە بوو بۆ مردن بچم، لەناۋ مالىكى بى چارەدا دوو نەخۆش بەجى بهيلىم و بەرەۋ دىنبايەكى قەشەنگ و پەنگاۋ پەنگ بچم كە ئاھەنگە، من تەنھا مرقۇتەك بووم لەۋ قەرەبالغىيەدا كە و دەي بۆتە سفر. لەناۋ ئەۋ سەرگەرمى و پاباردنە شىتانانەي ئەۋاندا ئەۋەي ھاۋسەرگىرى دەكرد من بووم؟ يان يەككى تر؟ من ئەبووم بەزاۋا يان خزمەتكار؟ تەنھا شتەك كە دەمزانى ئەۋە بوو، ئەۋ خىزانە دەۋلەمەندە منيان وەكو كپىن كپىۋە، بەۋ جۆرەي بىيانەۋىت ئارپاستەم بكەن، فرمانەكانيان بەسەرمدا بدەن، دەبوو لەگەل ئارەزوۋەكانى ئەۋاندا بەردەۋامى بەژيانم بدەم، ئەي دايكم و خوشكەكەم؟ دەي ھەر ئەۋان بوون ناخى منيان دەسوتاند..

فرىشتەي فرىشتەكان دايكم، تاكو من زياتر دلتەنگ نەبم بى دەنگ دەبوو، بەردەۋام يارمەتى منى دەدا تاكو بىر لەپوۋە جوانەكانى ئەم كارە بكەمەۋە. بىگومان ئەگەر بەشكىش بىت، ئەۋ پەزامەندى نواندنەي

من له سه ره تاوه بۆ ئەم کاره ته نهها له بهر پزگار کردنی دایکم و خوشکه کهم بوو له وه ژاری و نه داریه، تاکو بتوانن چاره سه ریکی باشیان بۆ بکه م.

بووینه هاوسهر

جسته م له ئیلایه کی زۆر به رزدا بوو، له دنیا یه کی په نگاو په نگ و دهوله مه نددا که ته نانه ت به خه یالیشمدا نه هاتبوو. به لام پۆج و بیرم له ناو ئەشکه نجه دا بوو. من جار جار ده گه رامه وه ماله وه و پێویستیه کانی دایکم و خوشکه کهم دابین ده کرد. به لام ئەمه ئاوا نه ده پۆیشت، دوو که سی نه خوڤ به ته نهها له مالتیکدا جی نه ده هیلران. ئەم باسه م بۆ هاوسه ره کهم کرده وه و وتم:

— دایکم و خوشکه کهم به ته نهها جینا هیلتم، ده بیئت چاره یه ک بۆ ئەمه بدۆزمه وه ...

به ره وهی هاوسه رگیری بکه ین هاوسه ره کهم ده یوت "دایکت و خوشکه که ت ده به یه لای خۆمان"، به لام ئیستا خۆی ناکات به خاوه نی ئەو قسه یه. به م جۆره په زامه ندی پیشان دا:

— به باوکم ده لێین، ئەو ده توانیئت چاره یه کی باشت بدۆزیته وه. له گه ل ئەوه شدا هاوسه ره کهم له گه ل دنیا وهستی مندا، جیاواز بوو. ئەو هاوسه ریکی به شه هامة تی وه ک خۆی ده ویست، که هاو پێکانی کۆبکاته وه و که شیکی به زر دروست بکات بۆ خۆ ده رخستن و خۆگه وره کردن، هه موو پلانه کانی پۆزانه ی وا دانا بوو که به واته پیا سه کردن و پابواردن، له به ره وه هه ستیکی وای نه بوو که له غه م خواردنی من بۆ دایکم و خوشکه که م تیبگات.

باوکیشی وتبوی:

- خزمه تکارێکیان بۆ ده گرین، هه ر له و جێیه ی خۆیان دانیشن و، نه به نه
بار به سه ر شانی ئێمه شه وه .

هه موو شتێک ئاشکرا بوو، سه رم سوپما بوو، چی بکه م! دایکم پێی
ده وێتم:

- ئارام بگره کوپم، خوا هه ر ده رگایه ک ده کاته وه، ئه وه ی به باشترین
شیوه پووداوه کان لێکده داته وه (کاته).

به لام په ته کان ئه وه نده کرژبوویوون که سه ره پای ئه وه ی ته نها
سالتیک به سه ر هاوسه رگیریماندا تێپه ڕی بوو، به لام خه ریک بوو کوتایی
پێکه که ده بینرا.

له م کاته دا نه خۆشیه کانی دایکم و خوشکه که م زیاتر به ره و پێش
ده چوون، پێویست بوو بۆ چرکه یه کیش به جێیان نه هێلم، ئه مه گه وه رترین
بابه ت بوو که هه میشه له گه ل هاوسه ره که م باس م ده کرده وه .

بهشی سیزدهیه م

وانه که ی ماموستا توران

پوخته ی نهم به شه:

ماموستا توران، جاریکی تر نه قلی نئیمه ی شته وه،
دیشان دنیای پوخواو و بیزار و پهرته وازه ی منی پر
کرده وه له پووناکی. خه لکی نهم سهرده مه چهنده
پیویستی به میوانداری له م جوره هه به.

له ماموستا تورانه وه میوانداریی گفتوگویه کی به پیز

کراین:

نۆرتین و تهنه میوان که ده هاته مالمان ماموستا توران بوو، نه و ئیواره یه دیسان پیکه وه بووین، له گه ل منیشدا وه ک نه وه ی هیچ شتیک پووی نه دابیت هه لسوکه وتیان ده کرد و، خۆیان کردبووه خاوه نی من و دایکم، نه مه له قولایی ناخه وه کاریگه ری له سهرم هه بوو. ماموستا توران له بهر په زامه ندی خودا ده یویست یارمه تیمان بدات. له گه ل تپه پوونی هه ر پۆزیکیشدا ده مزانی که خه نده ی یه که م ناشنام نه وه نده کچیکی تیگه یشتوو و پیکوپیکه، بۆ نه مه ش ته واو په ریشان ده بووم.

ماموستا توران نه و شه وه دیسان گفتوگویه کی نۆر شیرینی ساز کردبوو، له میوانداریه که دا باسی پاستیه کانی نه فسی کردبووه وه، له و کتپه ی (په یامه کانی نوور) که له ده ستیدا بوو، نه و خالانه ی که بۆ پۆحی من چاره سه ر بوون پوونی ده کرده وه به ته رزی شیرینی خۆی ناوه پۆکی نه و پاستیانه ی که چاره سه ربوون بۆ کیشه کانی ئیمه پافه ی ده کرد. ئیمه ش له و هه و نه فسوناو یه شیرینه دا وه کو ون بوومان لیها تبوو، به لام خوشکه که م هیچ ئیمه نابینیت و بایه خمان پی نادات، نه و له سه ر به رماله که ی خۆی له ناو دنیا ی خۆیدا پۆچوو بوو، له گه ل خودا داو له ئاسوده ییه کی نۆردا بوو. نه و وانه یه ی ماموستا توران له سه ر (په یامه کانی نوور) بۆ من نۆر گرنگ بوو، چونکه له و گفتوگو جوانه ی که تیرم نه ده خوارد ده متوانی سود وه ربیگرم، و هه م نه و پرسیارانه ی که له نه قلمدا وه لام بۆ نه ده دۆزرایه وه ده متوانی بپرسم. پیم وت:

- مامۆستا، زۆرۆڭك له خهلك له باره‌ی ئه‌ركى به‌ندايه‌تییه‌كانه‌وه
 بپروپایه‌كى له‌م جۆره‌یان هه‌یه: وه‌ك ئه‌وه‌ی به‌ندایه‌تى ئه‌ركىكه‌ تایبه‌ته
 به‌پیره‌كان، بۆیه‌ به‌م جۆره‌یه‌ تێپروانینه‌یان ده‌لێن: "دواتر بیرى لى
 ده‌كه‌ینه‌وه، له‌م ته‌مه‌نه‌ گه‌نجیه‌ماندا خۆمان بخه‌ینه‌ ژووره‌وه، هه‌یج نه‌بى
 با ته‌مه‌نمان بگاته ۵۰-۶۰ سالى" ئۆوه‌ چى ده‌لێن؟

مامۆستا به‌زه‌رده‌خه‌تیه‌كى شىرینه‌وه‌ به‌م جۆره‌ چووه‌ ناو
 بابته‌كه‌وه:

- مامۆستای به‌پۆزم (محمد كركنچ) لێكدانه‌وه‌یه‌كى جوانى هه‌یه،
 په‌یوه‌ندى به‌م بابته‌وه‌ هه‌یه: ئاشكرايه‌ ئه‌گه‌ر كه‌سێك بچێته‌ دوكانێك،
 به‌هێنده‌ی ئه‌و پاره‌یه‌ی كه‌ ده‌یداته‌ دوكانداره‌كه‌ ده‌توانێت شت بکڕێت به
 (پینچ هه‌زار) هه‌رگیز ناتوانرێت یان ناکرێت كه‌لوپه‌لێكى (ده‌ هه‌زاری)
 بکڕدرێت ئه‌مه‌ ناچێته‌ ئه‌قلی هه‌یج كه‌سێكه‌وه، یان به‌جۆریكى تر بلێن،
 چاوه‌پێ ناکرێت، كه‌سێك كه‌ خاوه‌نى (پینچ هه‌زار) بێت له‌گه‌ڵ كه‌سێك كه‌
 خاوه‌نى (ده‌ هه‌زار) بێت هه‌ردووکیان وه‌ك یه‌ك له‌و دووكانه‌ شت بکڕن.
 هه‌ر به‌م جۆره‌شه‌، پێژه‌ی قازانجمان له‌پۆژى دوایدا به‌هێنده‌ی ئه‌و
 به‌ندایه‌تیه‌مانه‌ كه‌ كردومانه‌، خه‌رج كردنى گه‌رنگترین سه‌رمایه‌ی ته‌مه‌نمان
 كه‌ گه‌نجیتیه‌ ته‌نها له‌كاروبارى دنیایدا و دانانى پیریمان بۆ به‌ندایه‌تى و
 پۆژى دواى، جگه‌ له‌ نه‌زانینی بازه‌رگانی كردن هه‌یجى تر نییه‌. ته‌نانه‌ت
 له‌كاروبارى دنیا‌شدا هه‌ر به‌و جۆره‌یه‌. كه‌سێك كه‌ گه‌نجیه‌تى خۆى ته‌نها
 به‌پا‌ب‌واردن به‌سه‌ربه‌ریت و له‌پیریدا ده‌ست بداته‌ ئیش و كاری دنیاى،
 پیشه‌بینى ده‌كه‌یت ئه‌و كه‌سه‌ تا چه‌ند سه‌ره‌كه‌وتوو‌بێت: له‌پاستیدا
 ده‌وله‌تیش له‌ته‌مه‌نى پێگه‌یشتوو‌بێ و گه‌نجیدا ها‌ولاتیانى بۆ فه‌رمان

بهرداری بانگ دهکات ، و له پیری دا خانه نشینیان دهکات. نیازی به نډایه تی کردنمان تنها له ته مهنی پیریدا مانای ئه وهیه که بازرگانی پوژی دواييمان زور به ساده گرتووه. ئه وسه رمایه یه ی پهره وردگار پیی به خشیوین به سمانه هم بۆ دنیا هم بۆ پوژی دوايی.

له م خالدها، له پال مرفوذا هر که سیک هر جوړه چه کیکی مه بیټ هر له گزچانه وه تا بۆمبی ئه تۆمی، ده توانین لیکچوی پاوچییه کی بکهین.

هر یه کیکی له و چه گانه جییه کی تاییه ت به خویان هیه، بۆ به کارهیتانی. وه چۆن به کارهیتانی چه کیکی که خوی بۆ پاوی شیر به کاردیت له پاوکردنی که رویشکدا زیان به خش ده بیټ، هر به و جوړه به کارهیتانی موشه کیکیش که ده دریت له شاریک له پاوکردنی شیردا زیان به خش ده بیټ. ئیمهش وه ئه و پاوچییه، ده کزیت ئیمهش له جیی که لوپه لی پاوکردن ئه وه نده ی بتوانین له هر کاتیکي ته مهنماندا له سه ر کاروباره دنیایی و قیامه تیه گانمان به رده وام بین بۆ به ده ستهیتانی خۆشبه ختی له دنیا و قیامه ت.

له لایه کی تره وه، که سیک که ته مهنی لاویتی له پیتاو په زامه ندی خودا به سه ر بردیټ له کوتایی ته مهنیشیدا زیاتر ئاره زوو دهکات له پیتاو خودا کاربکات. هوکاری ئه مهش وه کو په روژی کوتا چرکه گانی ناو تاقیکردنه وه یان نزیکبونه وه ی کاتی داخستنی هوئی تاقیکردنه وه وایه، که ناشکرایه له م کاتانه دا زور نرخی کات به پرونی دیاره. خویندگاریک له ولاره. ده بیینی له گه ل ئه وه ی به دریزای سال خویندویه تی و هوئی داوه، به لام له کاتی نزیکبونه وه ی تاقیکردنه وه دا هو له گانی زیاتر و چپتر دهکات. باشه که واته

مړۍڼك كه نازانېت كاتى مړدى كه په ! نابېت به دريژايى ته مهنى ټامادهى
لټپرسينه وه بېت؟!

مردن نه بوونيه ك نيه

ئو و ترس و لهرز و خۆدورخستنه وه يهى مړۍڼه كان له مردن
له نه زانينيانه وه دېت به رامبه ر به گرنكى و پاستيه كانى مردن. له گه ل
ئو وه دا مردن نه بوون نيه، ناوگړ و هك پاره وېك وايه كه ده چيته سر پوژى
دوايى، مردن كوتايى بوون به خول و جيا بوونه وه يه كى يه كجاري نيه، به لكو
مردن جيگه يه كه بى بينينه وهى دؤستان له خوښه ختبه كى هه ميشه يدا.
پرسپاريكى ترم له مامؤستاي به پړزم كرد:

- كاتيك مه به ست و ټامانجى دروستبوونى مړۍ و ئو وهى كه پوژيك
دېت لټپرسينه وهى له گه لدا بكرېت، به م جوړه پوون و ټاشكرايه، مړۍڼه كان
بوچى هټشتاش ئو رك و به ندايه تيه كانيان پاست و به پي پټويست ناگرنه
به ر؟

- ئه مه چه ند هؤكارېكى گرنكى هه يه:

يه كه م: له به رنه وهى پياوه ټاينى و بانگخوازه ئيسلامييه كان نابنه
نمونه و به شتوه يه كى جوان پاستيه كانى ئيمان پوون ناكه نه وه، يا خود
نابېته يارمه تيه ك بى كاروباره كانيان.

دووه م: مړۍڼه كان به رده وام پاهاتنيان له گه ل كه يف و خوښيه كاتى
و بى سووده كان و، ئو و كارانهى نه فسيان پيى خوښه وه يان فيكرى
مانه وهى هه ميشه بيان، به م شتوه يه مړۍڼه كان له ژير ئه م ته لقينانه دا ئو رك
و به ندايه تيه كانيان بيرده چيته وه.

سیټیم: مادده و دهوله مەندی و دەسلەت بەر دەوام باس دەکریت و ماناو جوانیه کانی باوه پو پۆح له بیر ده کهن یاخود له بهرچاو ناگرن. به لام ئەزموونه بینراوه کان، به شیوه یه کی زۆر پوون و ناشکرا ئەوه نیشان دە دەن که ماده و پاره مرۆفه کان دلخۆش ناکهن، به تایبەت دە بینین که نجی کۆمه لگه دهوله مەنده کان ده که ونه باریکی دهروونی پووخاوو دلته نگیه کی زۆره وه. بۆیه هه والە کانی پۆژانه نیشان دە دەن که چۆن پێویستیان به گه پانه وه و پێویستیان به ئیمان و باوه پ هه یه.

له بهر ئەمه یه که ده بینریت له هه موو کۆمه لگه کانی دنیا دا گه پانه وه بۆ دین زیادی کردوه، پووداوه کان ئەمه نیشان دە دەن، چونکه ناکریت به جۆریکی تر جگه له دین مرۆفه کان دلخۆش بین.

واته وه که ئەوه ی به دیعوزه مان ده فه رموویت: "ئومید هه وار بن، له ناخیر زه ماندا به هیژترین ده نگ ده نگی قورئان ده بیّت"، ئەمه ئەو حه قیقه ته یه که ئەو فه رموو یه تی.

چه ندین پرسیا ری تریشم له مامۆستا توران کرد، به م شیوه یه قسه قسه ی ده هیئاو، گفتوگۆیه کی زۆر به سودمان برده سه ر تاکاتیکی دره نگ. به جۆریکی تر بلیم ئەوانه ی مامۆستا توران له کتییی په یامه کانی نوور بۆ ئیمه ی لیکه دایه وه و باسی ده کردن به ته واوی وه که میوانداریه کی پۆحی وابوو. زۆر ئاسوده بوو بووین، پۆحمان پ پ بوو له ئارامی. له مه وه تیگه ی شتم که وه که چۆن کاتی که ده بهرسی ده بیّت خواردن وزه ی بۆ ده گێرینیت هه، خۆراکی پۆحیش ئیمانه، ئەگه ر ئەم گفتوگۆ جوانانه و به ندایه تی و پووکردنه خوا نه بیّت، ئەو کاته پۆحیش بهرسی ده مینیت هه.

له بهر نه و هـ شه که باری دهر وونی تیکده چیت و مړوځ بهره و بیزاری و
دلته نگی ده چیت.

نه و شه و هـ شه و یکی زور جیاواز بوو

نه و شه و هـ له گه ل بیر کړدنه و هـ له م شته جوانانه، لای دایکم و نه وان
خه و تم، له گه ل نه و هـ شدا هیچ که س په رښی من نه بوو. نه و شه و هـ مووان
له گه ل گویگرتن و لیکدانه و هـ بیر کړدنه و هـ له م شته جوانانه دا نه و په پی
که یفو خوشیمان بینی. کاتیک مړوځ نرخی خوی دهر زانیت و، خوی
دهر ناسیت، دهر زانیت بچی ده ژی و نه رکی به ندایه تی چیه و له م بابه ته
جوانانه دا گفتوگو د هـ کات، هـ م نازارو نار په حه تییه کانی پوچی
ده سپر دیته و هـ، هـ م زیاتر له خودا نزیك ده بیته و هـ ده گاته نه و ناسوده یی و
نارامیه بی کوتاییه. نه و شه و هـ موومان نه و هـ سته مه عنه و ییه
جوانه مان چه شت، به لام خوشکه که م له هـ موو نه مانه بی ناگابوو، له سهر
به رماله که ی خوی له موناجات و پاپانه و هـ کانی به رده و ام بوو. هر چه نده
پوون بوو که نه و له دنیا یه کی ناسوده و نارامدا ده ژیا که به خشش یکی
خوای گه وړه بوو بۆ پزگار بوونی پوچی، به لام ته مه نی لوی به سه رچووی
نه و نازاری که و تنه به رده سستی باز رگانانی مړوځ به هیچ جوړیک نه ده کرا
له می شکمدا بیس پر مه و هـ له بیر ی خومی به مه و هـ، نه و هـ ی که پق و کینه و
پیداگری منی هتواش ده کړده و هـ همیشه چا و هـ پی بووم و به و دلخو شی
خوم ده دایه و هـ که له حضوری خوادا به رام بهر نه و که سانه
ده و هـ ستمه و هـ، نه گه رنا له به لایه کی له و جوړه دا مړوځ چون دلخو ش
ده بیت؟ چون ده توانیت دان به خویدا بگریت و ناسوده بیت؟

ئاھ خوشكەم ئاھ...!

ئاھ... خوشكەم... ئاھ... تۆچەندە كەسكى چالاک و بزیو بوویت و
حەزەت لە خۆشەكانی ژيان دەکرد. چەند جوان و پاك و باش نەت بوویت.
چەندە بەتێوانینە پاكەكانی خۆت سەیری خەلكت دەکرد، هەستت بەو
بەلایانە نەکرد. كە هەموو پۆزێك لەگەڵ ھاوپیكانت دەچوویتە خۆشی و
پیاوێكردن، چەندە من و دایكەم دەمانویست پزگەت پێ بگرین، پێمان
دەوتیت كە ئەم ژيانە بێ ھودەییەت بەلات بەسەردا دەھێنیت. دەترساین
ئەو تاقمە بێ بەزەیی و دل پەقانە فێلێكت لێ بكەن. دایكەم ھەموو كات
باسی خوێوەشت و دین و ئیمانی بۆ دەكردیت. زۆر ھەولێ دا بۆ ئەو
پزگە بەرپەفتارە بێ سەرەو بەرەكانت بگریت. بەلام ھەمیشە بەم قسانە
خۆت دەپەپاندەو:

- خۆتان لە ژيانێ من ھەلمەقورتین، من دەمەوێت ژيانێ خۆم بژیم،
من لە تەمەنێكدام كە بتوانم بریاری خۆم بدەم و سەربەستم، پێویستم
بەھیچ كەس نیە بۆ دۆزینەوێ پاستیەكان، من دەمەوێ گەنجیتیم بەو
جۆرە حەزی پێ دەكەم بژیم، ناتوانم لەم تەمەنەمدا خۆم داپۆشم و
نوێژ بكەم و ھەموو شتێك لەخۆم قەدەغە بكەم؟! با جارێ كە یە لەم
گەنجییەم ببینم، دوایی ئەوانەش دەكەم، ھاوپیكانم نەتیاں باشە، بەو
جۆرە نین كە ئێو لەتیاں دەپوانن، من دەزانم خۆم بەرپۆە بەرم. ئاھ...
خوشكەكەم... ئاھ... تۆ بویتە قوریانی ئەو گەنجیتێ پاك و بێگەردەت.

بەلێ ئەو شەو شەوێکی زۆر جیاواز بوو، کاریگەریە دەروونیەكانی
ئەو شەو زۆر جیاواز بوو. کاریگەریەكانی ئەو شەو تا ئێستاش لەسەر
دل و پۆم ھەست پێدەكەم. ھۆکاری جیاوازی ئەو شەو بەلێ ئاگابوونم

بوولەو شتانهی که پوویان دەدا، وەك ئەوەی ئەو شەوێ ئامادەکاریەك
 بێت بۆ پووداوەکانی داماتوو. وەك ئەوەی ئەو شەوێ پاك بوونەوێ و
 مائاواپیەکی پۆچی بوو بێت، دلەكان بەجۆریکی تر لییان دەدا و چاوەكان
 بەجۆریکی تر دەیان بینی.

به‌شی چوارده‌یه‌م

دایکم و خوشکه‌که‌م....

دهست له‌ناو دهست گیانیان ده‌سپارد

پوخته‌ی ئه‌م به‌شه:

دایکم و خوشکه‌که‌م.. ئیتر مائناواییان ده‌کرد..
دهست له‌ناو دهست... دلّ وابه‌سته‌ی یه‌ک .. دایک و کچ
پیکه‌وه. چی ده‌بیّت منیش به‌رن، توخوا منیش له‌م
دنیا پیسه به‌ته‌ن‌ها جی مه‌ئێن ئاه له‌کاتی گیان
له‌ده‌ستدان... ئاه، خودایه چی ده‌بیّت... یاره‌بی
مه‌رگیکی له‌و جوژه به‌نسیبی منیش بکه.

ساته له بیرنه چوو ده کان

له کاتێکی درهنگ وهختی شهودا به قسه کردنێك به ئاگا هاتم، کاتێك چوومه ژووره که ی دایکم و خوشکه که م له گه له دیمه نێکی زۆر سه یردا پووبه پوو بووم. له و ژووره ی دایکم و خوشکه که م لێی ده خه وتن سێ که سی لێ بوو، دایکم و خوشکه که م و ئه و خانمه .. به لێ ئه و خانمه ... ئه و خانمه .. ئه و خانمه ی جاری پێشوو بینیم .. ئه و خانمه جوان و ئه فسوناوی و نه بینرا و پرشنگداری دنیا. خانمێك ده بینرا که مرقعی ده خه په ساند، هه موو شتیکی به ره و خۆی پاده کێشا، دیمه نێك باوه پی پێ نه ده کرا و باسی نه ده کرا. به لێ ... له به رامبه ر ئه و دیمه نه سه یره دا زۆر په شوکام. ئه م سێ خانمه دیاره جار جار به م جوړه یه ک ده بینن، دیاره دایکم هه موو شتیك بۆ من باس ناکات. به تێپه رپوونی کات دایکم ورده ورده قاچ و دهستی له م دنیا به ه لده گرێت، له گه له تێپه رپوونی کات دایکی فریشته م خه ریکه ده بیته فریشته، خوشکه که م و دایکم ئیتر ده چنه دنیا ی ئه و خانمه وه، به لام من ئه و دنیا به نازانم، ته نها له دووره وه به له رزین و خه په ساوییه وه ته ماشایان ده که م. هه ناسه مم گرت .. ته ماشانی ئاوێته بوون و گفتوگۆ کردن و ئه و حاله ئه فسوناویه ی ئه و سێ خانمه ده کرد. هه موو دنیا و سه رنچ و ههسته کانم لێره دا گرێدا. ئه و خانمه نه ناسراوه قسه ده کات و دایکم و خوشکه که شم به زه رده خه نه وه و ئارامییه وه گوێی بۆ ده گرن .. ده بیته چی باس بکات؟ ده بیته چ زانیاری و موژده یه کیان پێ بدات؟ ده بیته چ هه والێکی له و دنیا نه زانراوه هه هێنا بیته؟ چه نده په رۆش بووم، چه نده ده مو یست بزانم .. ناتوانم باسی بکه م. زۆر ده مو یست خۆم بخه مه ژووره وه. زۆر ده مو یست بڵێم "بۆچی

منیش بییهش ده‌که‌ن، بۆ منیشی باس بکه‌ن، منیش بخه‌نه ناو وانه‌کانتانه‌وه"، به‌لام نه‌مده‌ویست نه‌و دانیشقنه‌یان لی تی‌کبدمه‌م.. نه‌مده‌ویست زیان بگه‌یه‌نم به‌و ئاویت‌ه‌بوونه‌ی نه‌وان.

ته‌واو حه‌په‌سابووم. گه‌وره‌ترین سه‌رسوپمانم نه‌وه‌ بوو، ده‌مبینی، خوشکه‌که‌م په‌یوه‌ندی به‌دنیاوه‌ بچراندووه‌ دایکمی له‌باوه‌ش گرتووه‌و ماچی ده‌کات و بۆنی ده‌کات. دایک و کچ له‌دوای نه‌و هه‌موو ئازارو فرمی‌سکانه‌ به‌ته‌واوی له‌میوانداریه‌کی رۆحیدان. له‌ئاسوده‌یی و ئارامیدان. نه‌ی من؟ نه‌ی بۆچی من له‌بیرده‌که‌ن؟ بۆچی من ده‌رده‌که‌ن؟ بۆچی منیش نابهنه‌ لای خۆتان؟ ئیوه‌ که‌ ئاگاداری هه‌موو شتی‌کن بۆچی ده‌رک به‌ من ناکه‌ن؟!

فرمی‌سکه‌کانم بووبوون به‌ لافاو

له‌خودا ده‌پارامه‌وه‌ و، فرمی‌سکه‌کانم بوو بوون به‌ لافاو.. له‌هۆش خۆش ده‌چووم، نه‌مده‌ویست نه‌م که‌ش وه‌وا پۆحانیه‌ کۆتایی بێت. ئاره‌زووم نه‌ده‌کرد بگه‌ریمه‌وه‌ ناو پی‌سیه‌کانی دنیا. ده‌مویست به‌دری‌زایی ژیا‌نم له‌م حاله‌مدا به‌رده‌وام بم. ته‌نانه‌ت له‌م ژینگه‌ پۆحانیه‌ جوانه‌شدا ترسی دووباره‌ گه‌رانه‌وه‌م بۆ نه‌و ژیا‌نه‌ بیزارکه‌ره‌ به‌رده‌وام ده‌یسوتاند. دایکم هه‌ستی پێ‌ کردم. زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی شیرینی بۆ کردم وه‌ک نه‌وه‌ی بیه‌وێت بلیت:

— ئاگادار به‌ جوڵه‌یه‌که‌ نه‌که‌یت، نه‌م ساته‌مان لی تی‌کبده‌یت، به‌حالی‌کی بی‌ئاگاییه‌وه‌ گه‌رامه‌وه‌ ناو جی‌گه‌که‌م. وه‌ک بلیتی خۆم ون کردبوو. من له‌ کویم؟ له‌م سه‌ده‌یه‌دا کام سال، کام کاتریمیر؟.. من کی‌م؟ مانای هه‌موو نه‌م شتانه‌ چین؟ نایزانم.. نایدۆزمه‌وه‌.. می‌شکم وه‌ک دنیا‌ی نه‌زانراوه‌کان،

وهك مهيدانی جهنگی لیتهاتبوو، ههزارهها پرسپاری شیکار نهکراو..
ههزارهها مهتل که نهدهتوانی لییان بیتمهدهر. نازانم چهنده سهرقائی
ئهم دنیا تیکهلو پیکهلهم بووم، که به ههنسکی پر نازاری دایکم هاتمهوه
خۆم:

- سهلیم...سهلیم..

بانگی کردم. یهکسهر ههستام لهجیگهکههم، پۆشتمه ژوورهکی
دایکم و خوشکهکههم که بینیم خوشکهکههم لهسهر (قهرهویلهکه) پالگهوتوو
دایکم بهپهشوکاری له پشت سهریهویه و ئهو خانمهی لی نهیه. دایکم ئهو
پووخسارو نیگا پر نازارو خهماوی و پر له نهینیهانی بهرهو پووی من
وهرگپا و وتی:

- کوپم.. خوشکهکهت لهسهر پێیه، دهیهویت مالئاواییمان لی بکات. با
بهپتی بکهین.. وهره لیتره دابنیشه.

لهگهه خوشکهکههم یهکمان لهئامیزگرت

خوشکهکههم بۆ یهکهمجار نیگا نازیندوو بۆ پۆحهکانی خسته سهر
من، پیک ئاراستهی چاوهکانی منی کرد، تا بلئی شیرینتر دهبوو. وهك بلئی
چهند سال پیشتر منی ون کردبیت و ئیستا دۆزیمیهتیوه. بهوهسته
گهرهیهوه بۆ لهباوهش گرتنم جولیهکی کردو بهدهنگیک که بیرم دهکرد،
پهروشی بووم، ناخمی دهکردهوه، ههموو ههستهکانمی زیندوو دهکردهوه
وتی:

- سهلیم...

- خوشکم... (لیی نزیک بوومهوه).

تۆگەراپتەو ھا؟ يارپەبى ئەمە چ جوانىكە؟ ئەمە چ نىعمەتتىكى شىرىنە؟.. تۆ خوشكەكەمت لەگەل ئىمە ئاشت كىردەو ھە.. تۆ دووبارە خوشكەكەمت بە ئىمە بەخشیەو ھە.. خودایە شوکرو سوپاس بۆ تۆ..! خوشك و برا لەناو ئامىزى يەكدا دەگىراين لەھەسرەتدا بووين، فرمىسكەكانمان تىكەل بوو بوون. ئازارەكانمان گۆپا بەخۆشەويستىيەكى شىرىن.. ئەو غەمەى ناخمانى دەسوتاند تەواو بوو. دايكم ئىمەى لەيەك جياكرەو ھە...

و ەك بۆلى خۆم لەدەست دابوو. ھاوارم دەکرد:

- خوشكەكەم.. بەجىمان مەھىلە، ئىمەش لەگەل خۆت بەرە، تۆ بوويتە ھاوپىيى فرىشتەكان، ئەو ئازارانەى تۆ چەشتت ئەو ەندە قورس بوون، مېھرەبانى و پەحمەتى خودايان بۆ ھىناى. ین شاء الله ئاخىرەتى تۆيان پزگار كىردو ھە، ھىممەت بەئىمەش بدەو يارمەتیمان بدە، جىمان مەھىلە.. لىت بىزار نابم، لىت تىر نابم، من بى تۆ ناژىم. تۆ پارچەيەكيت لە پۆم. تۆ گيان و ژيانى منىت. تۆ گەورەترىن ھاوپىيى ھاوپازى من بوويت. چى دەبىت بەجىم نەھىلى. لەو كاتەى شەودا دايك و كوپو كچ باو ەشمان كىردبوو بەيەكدا بووبووينە يەك گيان و يەك پۆج، دەگىراين، فرمىسكەكانمان بىزاربوو بوون، چەند بەرامبەرى ئەو ئازارانەى ناخمان، ئەو ئاگرەى دەيسوتاندىن سەرمان نابوو بەسەرى يەكتەرەو ھە بۆ تۆلەكردنەو لەو ئازارانەى چەشتىبوومان. دل و دەروونمان خستبوو ە سەريەك. خوشكەكەم بەدەنگىكى شىرىن و ئەفسوناويەو ەك بەناپەحەت دەبىسترا وتى:

- سه لیم ... گەردنم ئازاد بکە ... زۆر ئازاری تۆو دایکم داوہ گویم ئی
 نەدەگرتن، کەوتە ناو خەیاڵەکانی گەنجیەو، وامزانی بەو جۆرە
 خوشبەخت دەبم، نەمدەزانی کە دلخۆشی و ئاسودەیی پاستەقینە
 لە ئیمان و چوارچێوەی حەلال دایە. بازنی حەرەم دلخۆشی و ئارامی
 بە مۆڤ نادات، تەنھا خۆشییەکی خەیاڵییەو، بە پوالت لاشە لە ناو کەیفو
 خوشیدایە، بەلام پۆخ زۆر ئازاری قول دەچێژێت لە ناو ئەو پێگە پیسو
 حەرمانەدا، بێزاری و ناپەرەتی زۆر هەست پێ دەکات.

پەیاڵەکانی نووری لەبەر دەخویند..

لە پاستیدا "لەزەتی پاستەقینە و بێ ئازار، تەنھا لە ئیمان و لەگەڵ
 ئیماندا.. هەموو ئازارە پاستەقینەکان لەسەر پێگای حەرەم و هەموو
 لەزەتەکانیش لە ئیماندا"، ئیمە درەنگ هەستمان پێ کرد کە "ئیمان
 لە دنیا شدا لەزەت و چێژی بەهەشتیکی پاستەقینە و، پێگای حەرەمش
 ناپەرەتی و سزایەکی جەهەنمی،" مەگەر "ئیمان هەم نوور، هەم ھێز
 نییە: ئیمان مۆڤ دەکاتە مۆڤ. کفریش مۆڤ دەکاتە دڕندەییەکی لاواز".
 "نەگەر ئیمان نەبێت یاخود ئیمان کاریگەری لەسەر گوێپارێتی مۆڤ
 نەبێت، زیان، لەگەڵ کەیفو چێژیکی کەم و پووکه شدا بەرامبەر هەزاران
 ئەوەندە ئێو کەیفو خوشیە، ئازار و خەم دەبەخشێت".
 "ئیمان مۆڤ دەگەرێت بۆ جەوھەری بەهەشت، کفریش دل و
 پۆخ خامۆش دەکات، لە ناو تاریکیدا دەبێتێت وە".
 خوشکە کەم دیسان لە ناو دنیای خۆیدا پۆچووبوو و وەو بەشە
 جوانەکانی (پەیاڵە نوور) یەک لە دوا یەک دەوت.

ئای خودایه... ئەمانە چ پووداوگەلی پەر نەینیی و پەر پەندبوون.
 لەکاتێکدا خوشکەگەم "پەيامەکانی نوور"ی نەخوێندبوو، یان ئێمە و
 هەستمان دەکرد. کەوايە خوشکەگەم کە پەيوەندی لەگەڵ دنیا پچراوێو و
 لەدنایای خۆیدا بوو وانی لەکێ وەردهگرت؟ خوێندکاری کێ بوو؟
 بەنووری کێ بەرەگەتدار بوو؟ کاتێک خوشکەگەم لە دنایای خۆیدا بوو
 لەبەر خۆیەو ئەم پاستیانە ئیمانی دەوت، من و دایکیشم بە سەرئێچ
 دان و بیکردنەوێهێکی گەورە و پەر پەندەو تەماشامان دەکرد. سات دواي
 سات لەگەڵ دایک هەولمان دەدا مانای ئەم نەینیانە شی بکەینەو، بەلام
 زۆر باش نەوێم دەزانای کە دایکم دەرکی بە زۆرشت دەکرد، بەلام
 لەبەرئەوێ وای بیرێ دەکردهو کە من پێم هەلناگیرێت و بەرگەي ناگرم
 پێی نەدەوتم بەلام هەموو ئەم پووداو نەینیانەم لە دایکم دەپرسیو
 دەمويست بیزانم و فێربم، مێشکم هیشتا وابەستەي ئەو خانمە مابوو،
 بەدایکم وت:

- دایکە.. تۆ دەزانیت، ئەو خانمە کێیە؟ تەکایە بەمنیش بێی. دایکم
 بەزەردەخەنەيەکی پەر ماناوه سەیری کردم و وتی:

- کوپم، بەندەکانی خوا تەنها بینراوەکان نین ئەو خانمەي کە بینووتە
 هاوڕێی خوشکەگەتە.

- باشە ئەو کێیە؟

دایکم ناچار کرد تا وتی:

- ئەو حافظ (قورئانی لەبەرە) فاطمە خانە کە لە بوومەلەرزەي
 گۆلبموکدا شەهید بوو.

- بەلام ئەو دەژی؟!

- به لئی، تۆش ده زانیت که شه هیده کان نامردن، یارمه تی بهنده
په ریشان و پووخواوه کان دده دن، فاطمه خانیش نیردراوه که بییت به
هاوړتی خوشکه که ت.

له ساته وهختی سهره مهرگدا خوشکه که م راجله کی
خوشکه که م له ناو جیگه که یدا پاکشابو له ناکاو پاست بووه وه،
نیگایه کی ژور خاوړنی له من و دایکم کرد، وه که بللی نه مه مائاواپی بوو،
نه م کزتا سه یرکړنه ی مانای جیابوونه وه و خه می هه لده کړت. پڼک به من و
دایکم که له به رده می دانیشتبوین وتی:
- دوورکه ونه وه، نیت هاتن...

هه ر دوو کمان په کسهر سه یری ده رگا که مان کرد، هیچ شتیک نه بوو،
به لام دایکم وه که نه وه ی میوانی ژور به پړیز و گه وره ی دیبیت خیرا هه ستایه
سه رپی و چووه به رده میان، من که درکم به هیچ نه ده کرد، ده مویست
به ته واوی له هه موو نه و شتانه تیبگه م که پوویان دده. خوشکه که م وه
بیه ویت له به رامبه ر نه و میوانه هاتووه دا هه ستیت و پڼک پاوه ستیت
جوله یه کی کرد، به لام نه یتوانی هه ستیت، دایکیشم به ته واوی هه ستایه
سه ر پی، به خشوع و هه ناسه برکپوه وه ستابوو سه یری ده کرد. دیارپوو که
ژووره که پر بوو له مړوئی ژور گه وره و گرنگ و هه روه ها نیرانیل.

نه و هه سته سه یرو پرمانایه ی له پوو خساری خوشکه که مده هه بوو،
زه رده خه نه کانی سه ر لیوی. بینینه کانی به نرخ بوون، وه که نه وه ی
مژده یه کی گه وره ی بیستیت، ئاسوده یی و ئارامیه کان ورده ورده
له پوو خساریدا ده بینران. به بی و هه ستان هیواش هیواش لیوه کانی
ده جولاند، ئاشکرابوو که شه هاده تی ده هیئاو خوی بو خودا

ئاراستە کردبوو لەساتیکدا سەیری دایکم کرد، ئەویش لەو دنیا نەزانراوەدا
لە هۆش خۆی چوو بوو، بەردەوام بوو لەسەر نزاو نیاز خۆیندەکانی.
خوشکەکەم لەناکاو پێک لەسەر ئەژنۆی وەستاو لەبەر خۆیەو وەتی:
- دایکە تۆشیان دەوێت..

دایکم ئەم دەنگە ی بیست بوو یان نا خوشکەکەم یەكسەر چوو
تەنیشتی. دوو پۆخ، دوو دل، دوو ناخ و دەروون، وەك بلیی بوو بوون
بەیهك. دەستیان خستبوو ناو دەستی یەك و لەهەمان كەش و هەوای
پۆچیدا خۆیان ئامادەى رویشتن دەکرد. منیکیش كە بەسەر سوپمانەو
سەیری پووداوەكانم دەکرد، لەبەر ئەوەی پەوێ پاستەقینەى ئەمانەم
نەدەبینى بەتەواوى تووشى شۆك بوو بووم. خوشکەکەم بەدایکمی وت:

- موناچات بخوین، جەوشەن بخوین. "موناچات و جەوشەن، دوو
پاپانەوێ کارێگەر بوون، زۆر پڕپەندو ئاراستەکراو بوو". لەو کاتەدا كە
ئەوان بەخۆشی و سرۆرەو بەردەوام بوون لێوێکانیان دەجولاند، منیش
لە و ن بوون و سەرسوپمانى خۆمدا دەمویست خۆم کۆیکەمەو و هەوڵم
ئەدا مانا ببەخشم بەوانەى لەبەرچاومدا دەگوزەرا. کۆتا وشە كە لە زارى
خوشکەکەمەو بەستم ئەمە بوو:

- لە لای تۆو هاتین، بۆ لای تۆ دەگەرێینەو. ئێمە قبوڵ بکە،
شەرمە زارمان مەكە لای خۆت. لە گوناھەكانم خۆش بە.

ئەمە چ دیمەنئیکی پر پەند بوو

خودایە ئەوە چ دیمەن و نمایشئیکی پر پەندبوو، ئەوە چ مائئاوابیەك
بوو لە دنیا؟ ئەوە چ گیان دان و پوچ تەسلیم کردنئیک بوو. دایکم و
خوشکە کەم بە تەواوی مانا هەردووکیان پێکەووە لە ناو باوەشی یەك، لە
هەناسەکانی کۆتایان دان. کۆتا پرستەیی هەناسەکانی دایکیشیم ئەمە بوو:

— بە پێژم ئیمە دێن... دەستمان بگرە.

بە پێژم... کام بە پێژە؟

پێغەمبەر بوو؟ یان زاتئیکی موبارەکی تر بوو؟ کێ بوو ئەو بە پێژە
دیار بوو کە کێ بوو... پوونتترین و دیارترین شت جوانی و دەوڵەمەندی
پۆشتن بوو بە ئیمانەو. دایک و کچ لای یەكەووە پاکشان. من لە ناو هاوار و
گریانمدا ون بووبوم.

— بۆ منیشتان نەبرد؟ بۆ منتان جێهێشت؟ بۆ منتان لە بیر کردو لێرە
بە تەنھا بە جێتان هێشتم؟... هاوارم دەکردو فرمیسکم دەپرشت.

ئەو تابلۆ سەر سوپهێنەرەیی بەردەمم، هەموو هەستەکانمی
سەرەوژوور کردبوو. پەڕیشتان و پەشوکاو بووم لە بەردەم ئەو حیکمەتە
بچووک و جوانانەدا. بۆ من لەم تابلۆ جوانەدا جێم نییە.. بۆ ئەو میوانانەیی
هاتنە ژوورە کەووە من نەمبینین... بۆ منیش لە گەڵ ئەم دوو مۆفە نەبووم
کە دەست لە ناو دەست و دل لە گەڵ دل بەرەو بەهەشت فەین؟ دیار بوو..
تاقیکردنەوێ من هێشتا کۆتایی نەهاتبوو. بۆ گەیشتن بەم جوانیە هێشتا
زۆر تاقیکردنەوێ تر ماوێ کە دەبێت بیان بینم و بەشداریم تیا یاندا. وەك
چارچێوەی فیلمێك ژيان و بەر بەرەکانی و ناپەڕە حەتیەکانی ئەم دوو مۆفەیی
بەردەمم بە بەردەوامی لە بەرچاومدا دەهاتن. ئەم ساتەو هەختی مردنە، ئەم

وانه یه ی فیترکردم: "ئیمان مرۆف ده کاته مرۆف، له وانه شه بیکاته سولتان"، به لای نیت راسته قینه لێره دا بوو، راسته قینه ی مردن لێره دا بوو که هیچ کس ناتوانیت لای پابکات و هه موو که سیک ده بیت پۆژیک بیچیت. ئیستا هه مرۆفیک، هه رکه س که نه قلی هه بیت ناچاره که خوی بۆ نهو (مردن) هه ئاماده بکات. هیچ جوانیه ک و، دهوله مه ندیه ک هیچ ناوبانگیک و هیچ گه وره ییه ک نییه، وه ک پۆیشتن به ئیمانه وه.

چۆن ده ژیت و چۆن ده مریت

مرۆف چۆن و چ جۆره ژیانیک بۆخوی دیاری بکات ئاواش مردنیک و چۆنیه تی گه پانه وه بۆ لای په روه ردگاری دیاری ده بیت، چونکه ئه م پۆشتنه گه پانه وه یه کی تره قه ره بووکردنه وه یه ک شانسیک دووباره ی به دواوه نییه. که میک خۆم کۆکرده وه و هه وایم گه یانده مامۆستا توران، خودا لێیان پازی بیت خیرا هه موویان له گه لم هاتن. کاتیک خه نده هاته ژووره که وه، هاواری کرد:

— الله أكبر، نه مه چ شیرینه که، چ جوانیه که نه مه چ نووریک گه وره یه .. به لای پاست بوو نهو جوانیه باس نه کراوه ی ناو نهو ژووره به هه موو لایه کدا پرشنگی ده دایه وه، هه موو شتیک ده ترساند، دانه دانه ی نه ندای خیزانه که م به پێ کرد به ره و نهو جیهانه ی تر... نهو مردنه جوانه ی دوو هاوپازه که م، دوو هاوپێ گیانی به گیانی که ی ژیانم، مالتاوی کردنی نهو دووانه پیکه وه، هه رگیز له پێش چاوم لاناچیت... خودایه چ گیان کێشانیکی سه رسوپه ئنه ر بوو؟! .. چ سلاوکردنیک بوو له مردن، له نه جه ل و، له فریشته ی ئیزرائیل؟! .. هێشتاش سه رم سوپماوه، ئیستاش که دیته وه بیرم موچوپکه به گیانمدا دیت.

هه رگیز له بیرم ناچیت ساته وهختی گه شتی جوانی دایکم و خوشکه که م بق جیهانی نه بپاوه، خۆزگه ئه و دیمه نه ی که مۆفی تووشی سه رسورمان ده کرد ده متوانی به کامیره که تۆماریکه م، تا (پاسته قینه ی مه رگ) م نیشانی خه لک بدایه . ئه وان وه کو فریشه ته کان فپین بۆ ناو دنیای پپ له جوانی و ئاسوده یی.. ئه وان ئه و ته مه نه پپ له ناره حه تی و ئازاره یان به جی هیشته و گه یشتن به ئارامی و دیداری مه ولایان. ئیستا زۆرباش له وه تیده گه م که خاوه نی زۆرتین دارایی بین، مال و مولکی زۆرمان هه بیته، به هیزترین که سی دنیا بین، جوانترین بین، پیگه یه کمان هه بیته که که س پپی نه گات، و به دریزایی ته مه نمان له ناو ناوبانگ و خۆشیدا بزین، نه گه ر کۆتا هه ناسه مان به ئاسوده ییه کانی ئیمان وه نه بیته ئه و تاریکیه کی نه بپاوه یه، سزایه کی بی کۆتایی، ناره حه تی و تیاچوونیکی به ئازار چاوه ریمان ده کات.

گه وره ترین دهوله مهندی

ئه گه ر ساته وهختی به جیهیشتنی دونیات به ئیمان وه بیته، ئه و گه وره ترین دهوله مهندی و، گه وره ترین پیگه و، گه وره ترین ناوبانگت هه یه.. چونکه دهوله مهندی پاسته قینه له مال و مولکی ۵۰-۶۰ سالی ته مه ندا نییه، به لکو له مال و مولکی جیهانی نه بپاوه دایه، مال و مولک و جوانیه کانی به هه شتیش ئه نجامی کرده وه ی باش و به ندایه تی کردنی خودایه. ئه وانه ی که هیشته دوودلن. ئه وانه ی که هیشته نایانه ویت ئه م پاستیه قبول بکه ن.. ئه وانه ی که هیشته "مردن" نابین و بۆ دنیایه که ده گه پین که مردنی تیا نه بیته.. ئه وانه ی که ده یانه ویت له م تاقیکردنه وه

گه وره يه پابكەن، ئهوانه ي كە هيشتا ده يانه ويٽ ته مه نيان به كه يف و
 خوشي و ريگه ي حه رام خراپ بكەن. له ئيوه ده پرسم:
 (ئايا ده توانن مردن به ريټنن؟ ده توانن گوڤ لابه رن؟ ده توانن پيريون
 و نه خوش كه وتن بهه ستيټنن؟!) نه خير... كه وايه پيويسته بهرله وه ي
 فريشته ي مه رگ له كاتيكي هه رگيز چاوه پوان نه كراودا بيټه لامان
 بيريكه ينه وه و خو مان ئاماده ي ليټرسينه وه بكه ين. و هه موو پوژيڪ ئه م
 پرسيا ره له خو مان بكه ين: ئايا تا چه ند ئاماده ي مردنم؟!

بهشی پازدهیهم

که چاوه کانم له دهست دا
بانو وازی لی هیڤنام، خه ندهش...

پوخته ی ئه م به شه:

یه که به یه کی دۆسته گیانیه کانم به پئی کرد، باو کم
به ترس و له رزه وهو، دایکم و خوشکه که شم به ئیره یی
پئی بردنه وه... خودایه ئه مه چ تاقیکردنه وه یه که بوو؟!
ئهی من؟

منیش چاوه کانم له دهست دا، به لام مه ولام دۆستیکه
گیانی بۆ ناردم.

چاوهكانم له دهست دا..

ده زانم په روښن بڼ زانينى بارودڅخى كوتايى من، وهك بڅوختان
ده بينن ئيستا چاوم نابينى، بڅچى؟

دواى نه وهى تاقه دډسته كانم بڼ جيگاي هه ميشه بيان و، نارامگاي
كوتاييان مالئاوا بيان لى كړدم، سوارى ئوتوبيله كه م بووم، پږيستم بڼ
لنډرسينه وهى هاوسه ره كه م و خه زوورو خه سووم، چونكه نه وه ننده
سازشيان نه نواندبوو كه بڼ بڼ بڼ به خاك سپاردنى دايكم و خوشكه كه م،
به لام هيشتا نه گبه تيه كانم كوتايى نه هاتبوو كه له پگه دا تووشى كار ه سات
بووم و چاوه كانم له دهست دا.

سه ره نجام؟!

نور غه مگينه .. نور به نازاره ...

نيتر نابينم ... دنيا م گډا به زيندان. وهك نه وهى له جيگايه كى تاريخى
داخراودا خنكاوم.. به نازار تر له مهش نه وه بوو كاتى كه چاوه كانم
له دهست دا هاوسه ره كه شم به جى هيشتم، له بهر نه وهى نيتر پياوځكى بى
كه لك بووم ، چن بليم پزگارى كړدم.. به لام نه وهى منى په ريښان و
غه مگين كړدبوو، نه وه بوو كه هاوسه ره كه م له و بى چاره بيه م دا به جى
هيشتم، نه وهى منى ده كوشت و شه رمه زارو په ريښانى ده كړدم
خاوه ندارينى كړدنه كهى ماموستا توران بوو بڼ من. نه گه ر ده پرسن ئيستا
چى ده كه م:

له گه ل نه و خه نده يه كى كه به خوښه ويستى و ميره بان و سوزدارى
خويه وه منى به هاوړپى هه ميشه يى ژيانى په سهند كړد، شو كړو
سوپاسگوزارى په روه ردگار مان ده كه ين، گه وره ترين دلنه وايش بڼ من،

كتيپ خويندنه وه كانى خه نده به بۆم، كه پوونا كه ره وه ى دنيای تاريكه .
 نه گهر (په يامه كانى نور) نه بوايه، نه گهر پاستيه كانى ئيمانمان نه ناسيايه،
 نه گهر باوه ريم لاواز بوايه، له م بار قورسى و ناره حه تيه به رگه نه گيراوانه دا
 ته نها هه لېزاردنم خۆكوشتن ده بوو. ئيستاش به بير كردنه وه له و جيهانه
 هه ميشه ييه ى كه دايكم و خوشكه كه م بۆى چوون، ده سته كانم
 به رزده كه مه وه بۆ لای ميه ره بانى خوداو تۆبه و ئيستفغار ده كه م و به م
 جۆره پۆژه كانم ده گوزه ريتم.
 مامۆستا ..

چى ده بىت... با چى رۆكى من هه موو كه س بيخوينتته وه.
 بيخوينتته وه و پەند وه ريگرن.. نه كه ونه ئه م هه لانه وه. باوكه كان
 بيخوينتته وه و نه كه ونه هه لانه كانى باوكه وه. دايكه كان بيخوينتته وه و له
 فيداكاريه كانى دايكه وه پەند وه ريگرن. خوشكه كان... هاوپرتيان
 بيخوينتته وه و هه لانه كانى خوشكه كه م هه لانه بژيئن. گه نجه خوین گه رمه كان
 بيخوينتته وه و وانه وه ريگرن له هه لانه كانى من.

گۆتايى خه مناكى هاوسه ره كه م و خه زووورم

به م جۆره لي م پرسى:

- ئيستا هاوسه رو خه سوو خه زووورى پيشووت له كوین و چى ده كه ن؟
 سيمای شيرينى سه ليم تيكه لى ئازار بوو، پوو خسارى پرپوو له هيلى
 پر مانا و پەند.

- خودا به جۆرێك دادپه روه ر و ميه ره بانه، به جۆرێك خوا وه نى هيزو
 ده سه لاته، نه وه نده به سه ئيمه پشتى پى بيه ستين. ئارامگري ن و خۆمان
 بده ينه ده ست نه وو چاوه ري ئى سه ره نه نجامه كان بكه ين، نه و ئالۆز ترين

پووداوه‌کان به‌جوانترین شیوه شی ده‌کاته‌وه، حه‌ق و مافی هیچ که‌س لای هیچ که‌سی تر ناهیللته‌وه.

خه‌زورم تووشی خوین به‌ریوونی ده‌ماغ بووه، ئیستا ئیفلجی و که‌وتوو له جیدا. به‌وه‌والانه‌ی بیستوومه پوژ ده‌ژمی‌ریست. له‌م کو‌تایانه‌دا یه‌کێک له‌به‌رده‌سته‌کانی ناروو‌ه‌ته لام "با سه‌لیم که‌ردنم ئازاد بکات".

- نه‌ی تو چیت وت؟

- پیم وت: من ئازادی ده‌که‌م، به‌لام مه‌ولام ئازادی ده‌کات نازانم؟! به‌لام نه‌وه‌ی که ده‌یزانم نه‌وه‌یه، نه‌و پیاوه‌ی باوه‌ری وابوو هه‌موو شتی‌ک به‌پاره ده‌ک‌ردی‌ت و ده‌فرۆش‌ری‌ت و، ته‌نانه‌ت ئیمه‌ی له‌جیی مروفیش دانه‌ده‌نا، له‌ ترسی ئیخه‌ گرتنی مه‌رگ و لپ‌رسینه‌وه‌دایه‌.

هاوسه‌ری پیشوشم له‌ بارودۆخیکی پر ناسۆرت‌ردایه‌... ئیستاش بۆ پزگاربوونی زۆر دوعای بۆ ده‌که‌م...

هیشتا به‌رده‌وامه‌ له‌ هه‌له‌کردن و تیکدانی ژیا‌نی خۆی به‌ده‌سته‌کانی خۆی... له‌و دنیا تاریکه‌یدا به‌جۆری‌ک له‌سه‌ری ده‌دری‌ت، کاتی‌ک که‌ هۆشی به‌خۆیدا هاته‌وه‌ تیده‌گات بۆ هه‌موو شتی‌ک زۆر دره‌نگه‌.. به‌لام إن شاء الله به‌رله‌وه‌ی نه‌و نه‌گه‌تیانه‌ی به‌سه‌ردا بی‌ت دی‌ته‌وه‌ به‌خۆیدا و پووده‌کاته‌ خوای که‌وره‌. که‌ردنی نه‌ویشم ئازاد کردوو، خوا چاکی بکات...

ته‌مه‌نی که‌نجی‌تی که‌ پازین‌رابوه‌وه‌ به‌ئازار، هه‌نسکه‌ هه‌لکیش‌راوه‌کانی ناو ناخ و پوخساری که‌نجی‌کی خوین که‌رم حا‌لی‌کی به‌سه‌رماندا هینابوو، هه‌م ئیمه‌ی ده‌گریاند هه‌م خۆیشی به‌بی‌ وه‌ستان فرمی‌سکی ده‌رشت. به‌سه‌رهاتی نه‌م ژیا‌نه‌ باوه‌په‌ینه‌کراو و به‌رگه‌ نه‌گیراوه‌، ورده‌ ورده‌ ناخی

مروڻ ڏه سوتيتيٽ، ته نانهت گوي گرتنيش بوي نه شڪه نجي مروڻ ڏه دات..
نه ئي نه گهر پيدا بگوزهر پيٽ؟ ته نانهت خه يال كردنيشي له رزننه رو
ترسينه ره.

هاوسه رگريه كي درهنگ وهخت ..

خنده خان بوو بووه دهست و چاو و قاچي سهليم، به ته ووي وهك
فريشته بوو بوو به په روانه به ده وريدا. به خششكي خدا بوو بڻ سهليم.
نه وان به هيچ جوريك له ژيانيان نارازي نه بوون، ته نها بڻ وانه وه رگرتن و
په ند لي وه رگرتن نو سينه وهي چيرك كه كيان په سهند كرد. تاكو نه م
به سرهاتي ژيانه نه پيټه پياكاري و خوده رخستن داوي گوريڼي ناوه كانيان
كرد. نيمه ش ومان كرد له كوتاييدا پرسياړيكم له سهليم كرد:

- باشه دوي به پر حمت چووني دايكت و خوشكه كهت، هيچ كات له
خه ونندا نه تبينون؟

سهره تا سهليم نه يده ويست باسي بكات، دوايي به يارمه تي وهانداني
خنده خان دهستي به گيړانه وهي كرد، هم ده يگيړاڼه وه هم له و
چاوانه يه وه كه هيزي بينينيان نه مابوو وه باران نه سرين دهاته خوار:
- زور بينيومن هه نديكي باس ناكه م، به لام ده مه وټ يه كيكيان
بگيړمه وه.

له خه ونندا له جيگه يه ك بووين كه نه مده ناسي و نه مده زاني به و
جوره ي و امده زاني مالمان له وي يه، پرسياړي مالي خومانم كرد، خنده شم
له گهل بوو. گه شتينه كه سيك پرسياړي مالي خومانم لي كرد، وتي:
وهرن... من فريشته خان ده ناسم.

بەخۇشحالئەو پۆشپىتىن، دەشمزانى كە دايىكم و خوشكم مردوون.
 لەخەوەكەمدا بۆ مالەكەمان دەگەرام، وتى:
 - بەلى... ئەمە كۆشك و تەلارەكەى فرىشتە خانە.
 تۆر سەرم سوپما:
 - ئاى خودايە... مالى ئىمە خۆ دووژوورى بچوك بوو. ئەم كۆشك و
 سەرايە لەكوپوۋە هات! پۆشپىتىنە ناوۋە، ھەموولايەك پىر بوون لەخەك
 بەلام چۆن خەلكىك، جلوبەرگىيان پاك و سىپى، خاويىن و بىگەردو بى
 عەيب.

بۆ دايىكم دەگەرام

لەناو كۆشكەكەدا بەزاتىكى ترگەپىشتىن وتى:
 - بەدواى كىدا دەگەپىن؟
 وتم: دايىكم ... واتە فرىشتە خان
 - فرىشتە خان، بەراست؟! - دياربوو بەدلتياپىيەو ئەوى دەناسى -
 فرىشتە خان بەرپرسىياري ئىرەيە، وەرن ئىوۋە بەرمە لاي لەدەرگايەكى
 گەورەوۋە چووينە ئوور، پاپەويكى سەرسوپھىنەر، لەناكاو لەگەل دايىكم
 پوۋبەپوۋبووين، خوشكەكەشم لەتەنىشتى بوو، تا تىرېبووين يەكمان لەئامپىز
 گرت، بۆنى مىسكى لى دەھات، ئەو بۆنە تايپەت بوو بەخۆى. تا توانىم
 بۆنىم كرد و، بۆ يەكەمجار خوشكەكەشم لەباوۋەش گرت، حالى وەك ئەو
 كاتەبوو كە ھېشتا نەخۆش نەكەوتىبوو. دايىكم خەندەى بىنى وتى:
 - تۆر خۇشحالكم كچم، تۆر خۇشحالكم.. كە ھەوالەكەمان بىست لەگەل
 كچەكەم تۆر شكورى خوامان كرد. تۆ جوانترىن بووكى كە شياوى مالى
 ئىمە بىت. وتى:

- سەيركە... ئەم ژوورەمان بۇ ئىۋە جياكرىۋتەۋە، تا ئەۋكاتەى ئىۋە
دېن ئىرە بەكلىل لىدراۋى دەپپارىزىن. لەدايكم پرسى:

- دايكە.. ئىرە كۆيىە؟ ئىرە كام شارەيە؟ ئىۋە چۆن ئەم كۆشك
تەلارەتان كپىۋە؟

- كوپم ئەم كۆشكە تايىبە تە بەشەھىدەكان، ئىمەيان ناردە ئىرە،
منىشيان بەخانمى ئەم كچانەى ئىرە ھەلبىزارد، ئىمە نەمردوين، ئىمە
شەھىدبووين. ئىمە ھەموو پۆزىك دىينە ميوانى ئىۋە، بەلام ئىۋە قسە
لەگەل ئىمە ناكەن. لىم پرسى:

- دايكە .. باۋكم لىرە نىيە؟

- ھىچ ھەۋالم لەۋەۋە پىئەگەىشتوۋە، پرسىم، بەلام كەس ۋەلامى
نەدامەۋە. زۆر لەخودا دەپپارىمەۋە بۇ ئەۋ.

دايكم دووبارە باۋەشى كرد بەخەندەدا:

- كچم .. ھەرگىز لە بىرت نەچىت! ئەۋانەى بۇ خودا دەژىن، ئەۋانەى
بەندەى راستەقىنەى خودان، ئەۋانەى ۋانەى ئىمان و قورئان بەكەسانى تر
دەگەيەنن ئەۋانە دەبنە شەھىدى مەعنەۋى. ئەگەرىش شەھىدبن ئازارى
مردن ناچىژن، لەگەل ئەۋەشدا شەھىدەكان لىپرسىنەۋەيان لەگەلدا
ناكرىت.

لەبىرتان بىت! خۆشەيكانى قىامەت، بە بەندايەتى و چاكەكارىەكانى
دنيا بەدەست دىت.

كە بەئاگاھاتم، دىم لەناۋ جىگادام. ئاھ وىم... خۆزگە بۇ ھەمىشە
بەئاگا نەدەھاتمەۋە ۋە لەۋى دەمامەۋە.

له دواى هاتنه دهره وه م له خانووه ساده و پر له ئارامى و خوشيه كهى
سه ليم و خه نده، هيشتا نه هاتبوومه وه سه رخۆم.. وهك بلّى خۆم له ناو
كاتدا ون كرديوو.

چيرۆكى سه ليم و فريشته خان، ئه وه نده پر په ند بوو ئه وه نده پر
وانه بوو، وهك بلّى ئه و زيانه ي ئه وان به سه ريان بر ديووه هه موو شتّك
كوړت و پوخت ده كاته وه و پووى پاسته قينه ي هه موو شتّك نيشان ده دات.
پوخته ي ئه م كتّيبه ي كه له گه ل فرميسك پشتندا گويم بۆ گرتبوو،
له گه ل فرميسك پشتندا هه ر وشه يه كم نووسيه وه له م دوو خاله دا
كۆده كه مه وه:

- ئيمه له كوئى به ندايه تيدايين؟

- ئيمه تا چه ند ئاماده ي مردنين؟

هه ركه سيك به ر له هه ركارىكى تر بابگه رّته وه دنياى خوى و وه لامى
ئه م پرسيارانه بدۆزّته وه، ئه گه ر نا به يانى په نگه زۆر دره نگ بّيت.

پيرست

- پيشه کی نووسه ر..... ۳
- به شی یه که م: شتی وا نه بیسترا بوو ۵
- به شی دووهم: ناخ.. باوکه.. ناخ ۱۳
- به شی سییه م: خوشکه که شم پتگی چه وتی هه لبارد ۲۱
- به شی چواره م: هه موو داراییمان له ده ستداو بی مال و حال که وتین ۲۹
- به شی پینجه م: پروناکیه که ده رکه وت ۳۹
- به شی شه شه م: خه ویکى سهیر..... ۵۱
- به شی هه وت م: زنجیره ی نه هه مه تیه کان ۶۳
- به شی هه شته م: خه نده .. کچی ماموستاکه م..... ۷۳
- به شی تویه م: گیانسپاردنی باوکه..... ۸۹
- به شی ده یه م: خانمی پزیشک و دایکیشی گیانیانسپارد ۹۷
- به شی یازده یه م: خوشکه ته واو گزراوه که م و خانمیکى پر نهینى ۱۰۷
- به شی دوازده یه م: بانوی ده و له مه ند؟ یان خه نده ی دیندار؟ ۱۱۵
- به شی سیزده یه م: وانه که ی ماموستا توران ۱۲۷
- به شی چواره ده یه م: دایکم و خوشکه که م ده ست له ناو ده ست گیانیان ده سپارد..... ۱۳۷
- به شی یازده یه م: که چاره کانم له ده ست دا، بانو وازی لى هینام، خه نده ش..... ۱۵۱
- پيرست ۱۶۰

SELİM VE HANDE

HALİT ERTUĞRUL

بهره‌میکي تری خالید قیرتوغرول ..

خالید قیرتوغرول که به کتیه‌کانی (نه و پیاره‌ی له‌بووی خوی ده‌گه‌ریت) و (محمدی دوزجیه‌یی) و (تایسیل) دل‌ه‌کانی فتح کرد و پیوانه‌ی فروشتنی شکاند، نه‌مجاره‌ش واژو له‌سهر بهره‌میکي هه‌ست هه‌ژیننی تر ده‌کات، به‌سهره‌اتی سه‌لیم و خیزانه‌که‌ی که له‌چینیکي ده‌وله‌مه‌ندا ده‌ژیان، ئالوده‌بوونی باوکی به‌قومارو ئافره‌ت، پاشان پووبه‌پووبوونه‌وی به‌هه‌ژاری چاو‌ه‌کانتان شیدار ده‌کات.

خوشکه‌که‌ی، که ده‌که‌وینه‌ سهر ینگه‌ی خراپ و نه‌خوش ده‌که‌وینه‌، ونبوونی باوکی له‌و باروئوخه‌داو به‌هه‌ژینی ته‌وه‌ککولی دایکی له‌ناو نه‌و به‌لایانه‌دا و، دوودلی "سه‌لیم" ی لاو له‌نیوان هه‌لێزارینی "یانو" نه‌و کچه‌ ده‌وله‌مه‌نده‌ی که‌ خوشیده‌ویست، هه‌روه‌ها "خه‌نده" ی دینداردا، نوقمی سه‌رسامیتان ده‌کات. به‌کورتی وه‌ک هه‌موو بهره‌مه‌کانی تری خالید قیرتوغرول نه‌م بهره‌مه‌ش که‌ ناوی (سه‌لیم و خه‌نده‌) ی هه‌لگرتوه‌ ده‌تانه‌هه‌ژینیت، خه‌مبارتان ده‌کات، ده‌تانگه‌ریینیت، دلخوشتان ده‌کات و، دوا جاریش پێشینیازی خویندنه‌وی بو هه‌موو که‌س ده‌که‌ن.

ISBN 128-000-000-7

9 781280 000003

ناوه‌ند راکه‌یانده‌ی ئارا

ara.m@hotmail.com

نرخ (۳۰۰) دیناره